

Zázraky k snídani

Ruth Minshullová

věnováno
L. Ronu Hubbardovi
s nejhlubším uznáním

verze 2.0, 27. 9. 2008

Originál: Miracles for Breakfast, Ruth Minshull, 1968

Další informace o svobodné zóně a scientologii
naleznete na <http://svobodna.zona.wu.cz>.

Sazba programem L^AT_EX

Obsah

1	Rodičovství – jak se vyhnout naprostému zmaru	5
2	Být, nebo nebýt liberální?	9
3	„On mě bouchnul první!“	17
4	Civilizovaná komunikace	22
5	O čem komunikovat	28
6	Je samý problém, nebo problémy řeší?	30
7	Je pro vaše dítě bezpečné s vámi mluvit?	36
8	Klacky a kameny	46
9	Co je to bezpečí?	50
10	Sváry, záchvaty a slzy	55
11	Zodpovědnost a úsudek	62
12	Darujte svému dítěti jeho vlastní budoucnost	66
13	Utlačovatelská osoba	70
14	Tělo	74

15 „To je moje!“	78
16 Televize – má zaujatost	83
17 Něco se s IQ udělat dá	86
18 Různé	90
19 Slovo závěrem	95
A Asisty	97
Dotykový asist	98
Kontaktní asist	99
B Slovníček	101

Předmluva

Tato kniha je pro rodiče, pro děti (aby ji daly svým rodičům) a pro kohokoli, kdo byl kdysi dítětem sám.

Pojednává se zde o zkušenostech autorky s výchovou dětí s pomocí užité filozofie, kterou vyvinul L. Ron Hubbard, americký spisovatel a filozof.

Během čtení pravděpodobně najdete slova, jež vaše slovní zásoba neobsahuje. Abychom vám tyto termíny pomohli objasnit, zařadili jsme na konec knihy slovníček.

Přejde-li člověk slovo, kterému nerozumí, pak u něj snaha o další čtení vyvolá „duševní mlhu“ nebo podráždění. Pokud se vám to stane, vraťte se tam, kde se vám četlo dobře, vyhledejte si nepochopené slovo a definujte si jej.

Kapitola 1

Rodičovství – jak se vyhnout naprostému zmaru

Není snadné přestat být rodičem, jakmile se jím jednou stanete. Odejít z téhle práce, nebo vrátit rodný list a říci: „Pardon, my se k sobě nehodíme,“ to dost dobře nejde. A stejně tak nemá společnost ráda ani většinu ostatních prostředků, jak se zbavit této odpovědnosti, k nimž se můžete ve stresu uchýlit.

Takže pokud chceme udělat něco, abychom si pomohli od pocitu, že naše snaha vychovávat dítě je marná, zůstává jen jedno přijatelné řešení (cesta největšího odporu): Naučit se, jak svým malým zlatíčkům nebo přišerám porozumět a jak s nimi zacházet.

Může to znít jako nemožné. Ale pokud ještě dokážete doufat, můžete mít šanci.

Vím to, protože jsem byla hroznou matkou sama. Frustrovaná a zmožená jsem kdysi byla přesvědčená, že zatímco já se v tom plácám, děti se chystají zmocnit vlády nade mnou, společností, a nepochybně nad celou planetou.

Nejsem odbornou kapacitou na děti. Bývala jsem.

Ale to bylo předtím, než jsem měla vlastní děti.

Když jsem se stala matkou, věděla jsem, že potřebuji pomoc. Vyzkoušela jsem mnohé. Horlivě jsem četla knihy o dětské psychologii a hledala klíč k záhadě, jak být rodičem a zároveň si udržet zdravý rozum. Nenašla jsem ho. Rady, které jsem si přečetla, vždycky *zněly* dobře. Jenže nefungovaly. Když můj syn při handrkování o nějakou hračku svému kamarádovi vyhrožoval, že ho zabije, vědomí, že bych měla „porozumět potřebám dítěte“, situaci nevyřešilo. Byly chvíle, kdy jsem si musela hodně přísně připomínat, že „materství je radostná a naplňující zkušenost“.

nost“, zatímco jsem seškrabávala uschlé obiloviny ze stěn nebo ždímalá páchnoucí plínku.

V knihách psali, že můj přístup by se měl zakládat na „lásce a toleranci“. Ano. To znělo dobře. Mezitím, nohama znovu na zemi, že mě každodenní nároky pozvolna strhávaly pozlátka lásky a tolerance a odhalovaly ve mně bestii.

V době, kdy jsme s manželem čekali druhé dítě, jsem usoudila, že i když bude starost o děti několik let mým hlavním zaměstnáním, vím o ní stále až příliš málo.

Začala jsem přemýšlet o scientologii. Věděla jsem, že jde o mezinárodní skupinu, která provádí rozsáhlý výzkum lidského chování. V letech 1951 a 1952 jsem četla první knihy o scientologii (od L. Rona Hubbarda), ale nesledovala jsem, jak tento výzkum postupuje dál. Prošla jsem tedy místní telefonní seznam a zjistila, že jedno scientologické středisko je na severozápadním předměstí Detroitu.

Brzy jsem se zapsala do třídy začátečníků. V této skupině jsem si užívala jak studium, tak lidi, s nimiž jsem se poznala. Všichni to byli osobnosti schopné dohlédnout za denní stereotyp, čímž usilovali o bohatší život.

Ale mým hlavním zájmem bylo naučit se, jak používat scientologii při výchově dětí.

Asi žádný muž ani žena nikdy nepohlédli na své první dítě, aniž by pocítili nával lásky k tomu bezbrannému děťátku, které jim nyní bylo svěřeno do péče. A s tou láskou přichází vlna děsivé odpovědnosti a naše přísaha, že budeme dělat to správné, ať je to cokoli.

Zájem dělat pro svého potomka to správné existuje vždy. Proč jsme tedy nakonec často zmatení? Proč by mělo neustále docházet ke konfliktům v tom, co si přeje rodič a co si přeje dítě – dva lidé, kteří se navzájem tolik milují?

Když jsem studovala scientologii, uvědomila jsem si, že věci, které trápí průměrného rodiče, jsou jen dvě:

1. *Nemáme dost znalostí. Nejsem moc tvrdý nebo moc mírný? Jak mohu zabránit tomu, aby se mé dítě zranilo? Proč mi nedůvěřuje? Jak mu mohu pomoci s učním?*

2. *Máme emoční postoje, které nedokážeme ovládat. Proč se na něj rozčiluji kvůli tomu, že je hluchý? Proč si kvůli němu dělám tolik starostí? Proč ho ztrestám a později pláču z pocitu marnosti?*

Před scientologií jsem nechávala velké otázky filozofům, aby se s nimi poprali, kdežto já jsem rozjímal o pomerančové limonádě na koberci v obýváku a hloubala o vztahu mezi nekonečnem a splácením hypotéky.

Co se týče nežádoucích emocí, zažila jsem je všechny – vztek, sklíčenost, strach, kritičnost, nejistotu i žal.

Scientologie mi pomohla s oběma těmito slabostmi. Četba a kurzy mi daly více znalostí o lidech a o životě. Osobní procesing mi pomohl zbavit se svých neovládaných emocí.

Nezažívám už období deprese nebo pocitu zbytečnosti, a naopak každý den mi připadá svěží a vzrušující. Cítím se mladší a energičtější, než jsem se cítila před dvaceti lety. Mí nejlepší přátelé říkají, že na svých jednačtyřicet nevypadám (samozřejmě proto jsou to mí nejlepší přátelé).

Mám vyšší IQ a rychle se učím. Za jeden den teď udělám víc práce, než jsem dokázala stihnout za týden v době, kdy jsem ještě nebyla scientoložkou.

Tato kniha je o mých dosažených úspěších. Pojednává o několika málo principech, které jsem se v scientologii naučila, a o tom, jak jsem je použila při výchově svých dětí.

Dnes jsem profesionální scientoložkou a uvolněnou, pohodovou matkou. Z mých dvou chlapců jsou mladí muži, kteří umějí žít naplno. Paul, jemuž je teď čtrnáct, je vysoký (přes 175 centimetrů) a sebevědomý. Jeho zálibami jsou fotbal, děvčata, baseball, hokej, děvčata, plavání, dějepis, hudba a děvčata. Lee, kterému je osm, je střapatý rarášek s jasně modrýma očima. Občas se mu líbí děvčata, ale raději šplhá po stromech, maluje, rybaří, chytá žáby, staví na stromech pevnosti zvláštních tvarů a dobírá si bratra kvůli děvčatům.

Máme mezi sebou pohodový vztah naplněný porozuměním a důvěrou, a tak si navzájem vyprávíme, debatujeme o problémech a plánujeme spolu své cíle. Rádi se pěkně zasmějeme, jako nedávno, když Lee vážně oznámil, že se jeho učitelce daří docela dobře; tenhle rok brečela jenom dvakrát nebo třikrát.

Někdy spolu při snídani jen tak mimochodem prožijeme zázrak, jako když mezi pomerančovou šťávou a toastem vyléčíme nějaké „vážné churavění“.

Mí chlapci nejsou dokonalé děti z románů (ani já nejsem taková matka). Ještě pořád se nechtějí nechávat ostříhat, vynášet odpadky nebo jíst brokolici. Já někdy ještě stále zkouším tuhle jejich zatvrzelost léčit.

Ale celkem vzato, jsem jejich matkou ráda. Oni jsou dva z mých nejlepších přátel. Říkají mi své vtipy a svá tajemství a nechávají mě číst milostná psaní od svých děvčat.

Dokonce jsou ochotni přiznat (veřejně!), že jsem jejich matka.

Tak vidíte. Udělali jsme velký pokrok.

Kapitola 2

Být, nebo nebýt liberální?

Něha a láska dítěte budou zachovány jen tehdy, pokud může uplatňovat vlastní sebeurčení. Narušte jej a do určité míry narušíte jeho život.

L. Ron Hubbard, *Scientologie: Nový pohled na život*

Lidé se mě často ptají: „Je scientologie pro naprostou liberálnost?“ Většina rodičů díky své intuici a lásce ví, že by dítě nemělo být příliš bito. A vědí i to, že by ho neměli nechat stát se úplně divokým a nezvladatelným. Kterým směrem ho povedete vy?

Znám tohle dilema dobře. Jednu dobu jsem náladově kolísala mezi úplnou liberálností a naprostým potlačováním. Výsledek byl, že jsem je někdy nechala mě přemoci, a jindy jsem přemohla já je. Obě metody byly neúčinné.

Máte právo na pár chviliek klidu (i když jste rodičem) a vaše děti také.

Našla jsem řešení, které mi fungovalo. Ron tuto myšlenku krásně vyjadřuje v jedné ze svých směrnic pro provoz scientologických organizací:

Odměňujeme produkci a vysoké statistiky a postihujeme neprodukcii a nízké statistiky.

L. Ron Hubbard, *Ability*, č. 185, „Odměny a postihy“

V scientologické organizaci se každé práci určí úroveň produkce. To je statistika; jde o množství, které má člověk vyprodukovat (každý den 25 odeslaných dopisů nebo 35 lidí, s nimiž se udělalo interview). Když si člověk vede lépe, má „vysoké statistiky“.

Tato směrnice mi pomohla překonávat jednu z mých slabín při zvládání dětí. Ačkoli nejsou žádné skutečné statistiky (neboli množství produkce), s jejichž pomocí by se dal chod naší rodiny posuzovat, existují

zde určité společné skupinové cíle. Činnosti a chování člena rodiny těmto cílům buď prospívají, anebo jsou jim na překážku.

Ron Hubbard objevil, že všechny nezvládané pocity a činnosti pocházejí z části mysli, kterou nazval „reaktivní mysl“.

Ta je zdrojem úpadku člověka.

Když nakopneme židli, o niž jsme se právě uhodili, nebo když napláčeme děťátku, protože pláče, jde o činnost reaktivní mysli. Všichni víme, že ani židle ani děťátko se v důsledku takového zacházení nepolepší. Reaktivní mysl však není racionální.

Máme také „analytickou mysl“, která rozhoduje správně a pomáhá nám přežívat lépe.

Ron Hubbard věřil, že člověk je v zásadě dobrý a že, kdyby člověk vymazal svou reaktivní mysl, jeho základní dobrota by se obnovila. Tohoto vymazání se dosahuje prostřednictvím scientologického procesingu (také se mu říká „auditing“).

Když dojde k reaktivnímu chování, může ho každá matka a každý otec rozpoznat a z toho těžit.

Když je někdo analytický, pak své skupině nebo rodině pomáhá. Když je reaktivní, tak produkci skupiny zpomaluje nebo narušuje.

Jestliže Maruška vříská, aby získala pozornost, když se tatínek snaží vyplňovat papíry do práce, přežívání rodiny snižuje; má nízkou statistiku.

Pokud Honzík ochotně souhlasí, že doběhne do obchodu pro mléko, pak k přežívání rodiny přispívá.

Když jsem o tom přemýšlela, vyplynula mi z toho velmi jednoduchá strategie: Musím odměňovat analytické chování a postihovat reaktivní chování (nebo ho dostat pod kontrolu).

Než taková strategie může začít fungovat, je nutné rozpoznat, co JE doopravdy člověk. Existují tři části člověka. Mimo mysl a tělo je to také *bytost* sama. Říkáme jí „thetan“. Tento název pochází z řeckého symbolu theta, což znamená „myšlenka“. Je to duch nebo duše.

V scientologii neříkáme, že člověk má duši či thetana. Podle nás člověk JE thetan a *má* mysl a tělo. Jedinec není kus masa (tělo) ani mysl. Je to duchovní bytost a své mysli i svému tělu je nadřazen.

Když má thetan vše pod kontrolou, jedná analyticky. Když se zapne reaktivní mysl (někdy jí říkáme „banka“), je thetan dočasně přemožen. Není za své chování zodpovědný ani ho nedokáže vysvětlit. Už neřídí auto. Sedí na zadním sedadle a říká si, kam ho teď asi povevou.

A to je chvíle, kdy *vy* musíte zakročit a sešlápnout brzdu.

Mějte na paměti, že dítě je thetan, který začíná v malém těle. Všecko je trochu nové a zvláštní, ale on je dobrodruh. Dychtí po průzkumu světa kolem sebe. Touží tvořit a prožívat. Rád se směje a rád vás rozesmává. Potřebuje trochu pomoci a bude vám chtít pomáhat. Snaží se učit, hmatat, čichat, ochutnávat a milovat.

Kojence nebo batole bychom měli nechávat v bezpečné oblasti, kde při svém průzkumu a učení nepřijde k úhoně. Měli bychom mu poskytnout svobodu chodit sem a tam a manipulovat s věcmi. Nejdůležitější je, abychom se jeho přirozenou zálibu v získávání zkušeností a v nezávislosti nepokoušeli potlačovat. Čím víc budeme dítě za tyto tužby chválit a pomáhat mu je naplňovat, tím víc se budou rozvíjet jeho schopnosti.

Na druhou stranu, pokud jsou jeho činnosti reaktivní, pokud jsou proti přežití jeho samého nebo ostatních, měli byste uplatnit nějakou formu kontroly.

Nejsem zastánkyní fyzického trestání. I když jsme občas v pokušení, nikdy nefunguje. Vráť se v podobě vychytralých destruktivních činů proti nám. Poté, co dostal Pepíček naplácáno, rozbije nešťastnou náhodou tátovy brýle nebo si sedne na mámin nový klobouk.

I když reaktivní banku dítěte nemůžete žádnou domácí léčbou vymazat, existuje několik způsobů, jak mu můžete pomoci dostat ji pod lepší kontrolu. V našich scientologických organizacích příliš „bankovní“ chování nepřipouštíme. Naučili jsme se, že není-li někdo schopen chovat se v rozumných mezích, naše školení a auditing u něj nebudou účinkovat.

Podobně, pro váš vlastní klid a protože je to nutné, musíte dohlédnout, aby dítě sedělo zpátky za volantem, než mu budete poskytovat navigaci nutnou k tomu, aby mohlo na své cestě k dospělosti vesele přídát plyn.

Existují jak preventivní, tak nápravné kroky, jimiž se můžete řídit. Jestliže je vaše dítě velmi malé, budete ho moci nechat vyrůstat, aniž

byste ho citelně utlačovali. To je ideální. Banka nebude ponoukána natolik, abyste z toho oba měli potíže.

Pokud je vaše dítě starší, může být práce obtížnější. Vyjadřuje-li teď svou „svobodu“ tím, že hází váš nejlepší porcelán přes celou místnost nebo se zakousne do kotníku duchovního, jenž vás přišel navštívit, není thetan ve skutečnosti svobodný. Je zcela ovládán svou reaktivní bankou a ta teď rozhoduje o všem. Než v tomto případě budete moci dělat cokoli jiného, musíte podniknout nápravné kroky.

Jediným kritériem u disciplíny je: Jste tolerantní k thetanovi nebo k bance?

Poté, co jsem nastudovala a použila technologii mysli od Rona Hubbarda, jsem vyvinula dvě pravidla, která, pokud se jimi budete řídit, vyřeší velkou část rodinných potíží.

Pravidlo jedna: NEPOKOUŠEJTE SE ZVLÁDAT THETANA.

V opačném případě byste dítě ztratili, protože thetan nikdy doopravdy neupustí od snahy dělat to, co chce. Budete-li ho přesto pořád zastavovat, tak ve svých pokusech uplatňovat svou svobodu volby zvlčít.

Pravidlo dvě: ZVLÁDEJTE REAKTIVNÍ BANKU.

Jediné, čím můžeme thetanovi vrátit kontrolu, je zvládat banku a učit dítě, aby ji zvládalo samo. To je cesta ke skutečné svobodě.

Všechna disciplína by měla být v souladu se základním cílem, pomoci dítěti naučit se uplatňovat sebekázeň. Právě ta odlišuje civilizovaného člověka od bestie.

Občas budete nuceni dobře se podívat sami na sebe. Vy a malá Bětuška svádíte neúprosnou bitvu a oba jste přesvědčeni, že máte pravdu. Když je v domácnosti velká, bouřlivá rozmíška, můžete vsadit sendvič s oříškovým máslem, že *něčí* reaktivní banka je tu v činnosti. Ale čím? Než své ratolesti řeknete: „Rosteš pro kriminál,“ ujistěte se, že neharáší vaše vlastní banka.

Většina dětí ráda tropí spoustu hluku a pohybu. Rodiče všeobecně dávají přednost tomu, když je obojího mnohem méně. Tato touha zastavovat je však často reaktivní projev. Znamená to, že musíte žít uprostřed lomozného pozdvižení? Ne. Ale snažte se rozlišit, či banka je v činnosti. Pak zapracujte na jejím zvládnutí.

Paul, který má rád hudbu, je jako mnoho dospívajících. Představuje si, že jeho rádio nebo gramofon musí být puštěné pětkrát hlasitěji, než je úroveň snesitelnosti u dospělého ušního bubínku. Jednou to pro mne bylo skoro k nevydržení. Byla jsem přesvědčená, že to určitě dělá proto, aby ostatní dráždil. Později jsem zjistila, že to je můj problém, ne jeho. Když jsem při takových příležitostech nahlédla do jeho pokoje, našla jsem ho úplně ponořeného do své hudby, někdy tancujícího nebo hrajícího na své bubny. Byl skvělým bubeníkem sedícím uprostřed své skupiny a hrál pro publikum, jež bylo v extázi. Jednoduše vnímal rytmus a úžasnou živost svého mladého těla.

A co je na tomhle špatného?

Zjistila jsem, že jsem měla námitky především proto, že to vypadalo, že bych je „měla“ mít, a ne proto, že by mi ta hudba skutečně tak moc vadila. Byl to veselý hluk. Takže jsem z role staromilské matky trochu slevila. Ve chvílích, kdy se dům kvůli gramofonu puštěnému na plné pecky otřásá v základech a bubny duní, se teď už i já sama někdy u kuchyňského dřezu pohupuji v bocích do rytmu.

Na druhou stranu, pokud dítě běhá sem a zas pryč a dělá hluk, a ruší tím rozhovor nebo vaši práci, měli byste mu říci, ať si hraje jinde. Neodměňujte ho za to, že je otravné.

Viděla jsem, že mnoho rodičů v tomhle chybuje. Aby se dítěte zbavili, dají mu sušenku nebo mu něco slíbí. To pro dítě ale znamená: „Když ztropím hodně potíží, dostanu odměnu.“

Nejdříve dítě vyzvěte, aby se ovládlo. Pokud to neudělá, říká tím: „Nedokážu zvládnout svou banku.“

Neuplácejte banku ani se ji nesnažte přesvědčit. Banka především není rozumná. Prostě ji zvládněte. Pokud to neuděláte, dítě brzy začne cítit, že jeho banka je větší než vy oba.

Když utnete reaktivní chování, thetanovi neublížíte. Prokazujete mu laskavost. Ukazujete mu, že banku lze zvládat. Jednou za to bude vděčný a bude se chlubit, že mu takové počínání nikdy neprošlo.

Rozdíl mezi analytickým a reaktivním chováním můžete učit už tříleté dítě.

Nějakou dobu jsem používala metodu tabule.

Do kuchyně jsem dala tabuli, která byla pod jmény obou chlapců rozdělena na „dobrou stranu“ a „špatnou stranu“. Za analytické činnosti dostávali chlapci dobré známky a za reaktivní chování špatné známky. Na konci týdne jsem tyto „statistiky“ sečetla a na základě výsledků jsem určila výši jejich kapesného.

Špatné známky dostávali za vyprovokování hádky, za přílišnou kritičnost a hádavost, za destruktivní činnosti, za pokusy vymoci si něco podvodem, s použitím vzteku, slz nebo jiných reaktivních emocí, za odbytou práci nebo za porušení jakýchkoli pravidel domácnosti.

Dobré známky dostávali za výpomoc s pracemi kolem domu, za ochotnou reakci, když jsem je o něco požádala, za překonání problému, za dobrovolnou pomoc, za dobré nápady, za osvojení si nové schopnosti a za přispívání k rodinnému potěšení nebo přežívání.

Protože se jim oběma líbilo mít své vlastní peníze na útratu, stalo se tohle podnětem snažit se o odměny a vyhýbat se postihům.

Zjistila jsem, že tento systém znatelně omezil mou vlastní frustraci.

Nikdy bychom neměli postihovat dítě za porušení pravidel, která nejsou jasně daná, a také bychom neměli pravidla neustále měnit, jak se nám to právě hodí. Takže bez ohledu na to, jaký systém disciplíny používáte, dejte dítěti na srozuměnou, co od něj očekáváte.

Já jsem chlapcům četla pravidla domácnosti každé ráno v týdnu, aby si je zapsali za uši. Když je potom nějak porušili, jednoduše jsem řekla: „Máš za to špatnou známku.“

Nemusela jsem se pouštět do ječivé přednášky ani se začít obšírně zabývat tím, „co s tebou jenom udělám?“

Udělala jsem tohle.

Takovéto pokárání je krátké, ale říkáte jím vše, co říci potřebujete. Vy i dítě můžete svou pozornost rychle nasměrovat na radostnější věci.

Pokud takovou metodu použijete, dítě se může postihům zpočátku bránit. Až k tomu dojde, nehádejte se a neomlouvejte se. Jestliže vaše pravidla zná, bylo už řečeno vše.

Poprvé, když jsem s tímto systémem začala, jsem často slýchala námitky: „Ale já už to neudělám,“ „Prostě jsem zapomněl“ nebo „To není fér.“

Na tohle jsem odpovídala: „Takže dvě známky.“

Dokud neposlechli, nijak jsem to nekomentovala, jenom jsem přidávala další známky.

Když začnete a párkrát to uděláte, můžete se cítit jako obluda. Já jsem se tak cítila. To je část cesty. Banka (zřejmě jak vaše, tak dítěte) se bude pokoušet vás ve věci podstaty skutečné pomoci zmást. Musíte-li přidat deset známek navíc k první, aby vás poslechli, vyplatí se to později.

Po jakémkoli hodně rozčilujícím fiasku nechte atmosféru pár minut vychladnout a najděte nějaký dobrý důvod, proč dítě odměnit dobrými známkami. Všimněte si něčeho, co udělal dobře, nebo ho nechte, aby pro vás udělal nějakou malou práci. To nasměruje jeho pozornost na pozitivní stránku věcí a vaši také.

Príslib odměny je účinnější než hrozba potrestáním. Můžete říci: „Ten sklep uklidíš, jinak máš zítra domácí vězení.“

Lepších výsledků ale dosáhnete, když řeknete: „Až to doděláš, čeká na tebe várka čerstvých sušenek.“

Poté, co náš systém tabule začal běžet hladce, špatné známky začaly ubývat. Když jsem nějakou dala, odpověď bylo obvykle okamžité: „Dobře“ nebo „Omlouvám se“.

Situaci jsem zvládala hladce a kvůli jednomu pochybení banky nebyla vyrušována celá domácnost.

Chlapci si po čase začali tohoto systému vážit. Někdy si z vlastní vůle napsali kvůli nějaké špatnosti záporné body sami.

V scientologii bychom řekli, že si „dávali svou etiku do pořádku“. To je vysoká úroveň zodpovědnosti.

Když na tabuli začala převažovat špatná strana, chlapci pobíhali sem a tam a hledali nějakou další práci, s níž by mi mohli vypomoci.

Tím, že si zaznamenávali své špatné body nebo že se pokoušeli zasloužit si dobré body, přebírali více zodpovědnosti za své chování. A to je vše, o co jde.

Úvahami, jestli bude systém skutečně fungovat, jsem se přestala zabírat ve chvíli, kdy si chlapci jednou v sobotu zkontrolovali tabuli a byly na ní jenom dobré známky. Paul zakřičel: „Hele, porazil jsem svou banku!“

Lee řekl: „Já taky.“

Věděla jsem, že jsme zvítězili všichni tři.

Taková metoda může být úspěšná pouze tehdy, pokud je váš základní cíl učinit dítě *dobrým*. Používáte-li ji jen proto, abyste ho učinili špatným, má navrch vaše banka a slovo kontrola začne být nežádoucí. Pokud má pod kontrolou thetan banku, není na kontrole nic špatného. Když ale banka zkouší kontrolovat thetana, každý prohrává. To je otroctví.

Pokud je špatných známek neustále více než dobrých, začněte se dívat sami na sebe. Jsou pravidla jasná a srozumitelná? Opravdu hledáte jakékoli důvody, proč dítě pochválit? Jestliže je nehledáte, věřte mi, že je nikdy nenajdete. Když se zaměříte na hledání chyb, vše, co objevíte, budou chyby.

Přemýšlejte o způsobech, jak může dítě dostávat dobré známky, jinak zničíte všechny podněty pro zlepšení.

Při používání tohoto systému jsem chlapce učila principu od Rona Hubbarda:

KDYŽ ODMĚŇUJETE NÍZKÉ STATISTIKY A POSTIHUJETE VYSOKÉ STATISTIKY, DOSTANETE NÍZKÉ STATISTIKY.

L. Ron Hubbard, *Ability*, č. 185, „Odměny a postihy“

Je to přírodní zákon a chlapci mu snadno porozuměli.

Lee jednou přišel ze školy a řekl mi: „Některé matky jsou tak pitomé!“

Se smíchem nad jeho vášnivostí jsem se zeptala: „Která matka?“

Řekl mi, že jeden chlapec měl ve škole velké potíže kvůli špatnému chování. Učitel si zavolal jeho matku. Ta po pohovoru otevřela kabelku a dala chlapci nějaký bonbón.

„To neví, že tak odměňuje nízkou statistiku?“ zeptal se Lee rozzlobeně. „Jak se má to děcko někdy něco naučit?“

To byla dobrá otázka...

Kapitola 3

„On mě bouchnul první!“

Nejdůležitějším ohledem při výchově dětí je problém, jak je učit, aniž byste je zlomili. Své dítě přeci chcete vychovat takovým způsobem, abyste ho nemuseli mít pod kontrolou, aby bylo vždy plně samo sebou. Závisí na tom jeho dobré chování a jeho tělesné i duševní zdraví.

Děti nejsou psi. Nelze je cvičit jako psy. Nejsou to kontrolovatelné položky. Jsou to muži a ženy, a tento fakt nepřehlížejme. Dítě není zvláštní druh zvířete, který se od člověka liší. Dítě je muž nebo žena, kteří ještě nedosáhli plného věku.

Jakýkoli zákon, jenž se vztahuje na chování mužů a žen, se vztahuje i na děti.

L. Ron Hubbard, *Scientologie: Nový pohled na život*

Chlapci se celý den hádali a prali. Nic z toho, co jsem jim řekla, na ně neúčinkovalo dlouho. (Bylo to předtím, než jsem zavedla systém tabule a než jsem je začala učit hodně údajů ze scientologie.) Křičela jsem na ně, posílala je do jejich pokojů a vyhrožovala. Byla jsem vyčerpaná a deprimovaná. Pořád byli jako posedlí a připraveni začít znovu dorážet.

Stála jsem v kuchyni a uvažovala o trestu v podobě dvojnásobné vraždy, když v temnotě zazářila jiskérka racionality: „*Nech je se navzájem konfrontovat.*“ Věděla jsem, že se nekonfrontovali. V té chvíli byly v konfliktu dvě banky. Thetani byli pryč a nechali hrát dva gramofony proti sobě.

Popadla jsem dvě jídelní židle a posadila je naproti sobě. „Paule, sedni si sem. Lee, sem. Teď po vás chci, abyste tu seděli a dívali se na sebe. Nehýbejte se ani nemluvte. Jenom se na sebe dívejte. Až s tím začnete, nastavím stopky na pět minut. Dobře? Start.“

Hned jsem uslyšela protesty. Prosili, aby mohli dělat cokoli, jenom ne dívat se na sebe. Leeovi nebyly ani čtyři roky, Paulovi bylo devět. Paul protestoval a Lee se pokoušel slézt. Když se mu to nepodařilo (ne-nechala jsem ho), snažil se odtlačit židli dozadu. Nakonec jsem vyhrála (byla jsem větší než oni) a oni seděli na židlích. Došlo k nějakému vrtění, skrytému kopnutí a hlasitému „au“. Zastavila jsem je, ignorujíc všechny protesty, a nechala je znovu začít. Opět jsem nastavila stopky na pět minut.

Když dokončili pět minut něčeho, co bylo podle mě trochu lepší než beznadějné konfrontování, nechala jsem je jít si po svých.

Zhroutila jsem se na židli a začala přemítat, zda jim mé činnosti neznechutí scientologii. Cvičení, které jsem je přinutila dělat, je jedno ze základních tréninkových cvičení (obvykle nazývaných TRka), praktikovaných v scientologických třídách. Tohle bylo TR 0, které se používá, aby člověku pomohlo naučit se sedět pohodlně na židli a konfrontovat někoho jiného bez rozpaků nebo studu.

Prála bych si, abych mohla říci, že jsem děti začala učit TRka s klidným, analytickým přístupem. Pravda zní: *Uchýlila* jsem se k nim ve chvíli naprostého zoufalství a nebyla jsem si v ten moment vůbec jistá, zda mám na srdci opravdu jejich nejlepší zájmy. Netrestala jsem je? Ještě hůř, netrestala jsem je scientologií?

Navzdory své nejistotě jsem se rozhodla s touto metodou pokračovat, abych se přesvědčila, jak funguje. „Koneckonců,“ uvažovala jsem, „jakékoli rozhodné a předvídatelné vedení je lepší než vůbec žádné.“ Navíc mi tato metoda poskytla něco, co jsem mohla dělat, abych předcházela škodlivým činům, které neustále prováděli jeden druhému. Zařekla jsem se, že příště to udělám s větší láskou a se silnějším záměrem. To jim mohlo pomoci. Také jsem věděla, že je musím učit, že jde o pomoc, a ne o trest.

Od toho dne se stalo důvěrně známou výzvou:

„Tak kluci. Na židle.“

Naučila jsem se nečekat, až jejich sváry přerostou v boží dopuštění, ale zavést pořádek při první hlasité výměně názorů.

Ovšemže měli námitky. Někdy se dokonce pohádali o to, kdo bude sedět na které židli. Já jsem se s nimi však nehádala. Při *jakékoli* jiné reakci

než rychlé uposlechnutí jsem okamžitě prodloužila dobu jejich cvičení o dalších pět minut. Než si tohle dobře osvojili, někdy si vysloužili 30 nebo 35 minut.

Byly dny, kdy jsem to bezmála vzdala. Třeba to nikdy fungovat nebude. Nakonec jsem si ale všimla, že četnost jejich chození na židle se začíná snižovat (tou dobou také fungoval systém tabule ke zvládnutí individuálních prohřešků). Domácnost se stávala pokojnější.

K nastolení pořádku jsem použila tyto dva programy (židle a tabuli). Současně jsem chlapce začala učit víc o lidské mysli. Dozvěděli se, že TRka jim mají pomoci dostat jejich banky pod kontrolu a naučit se spolu opravdu komunikovat.

Nikdy jsem neustoupila výmluvám jako: „On si začal,“ nebo „Já jsem nic neudělal.“ Mimo jiné základy jsem je učila, že ke sporu musí být dva. Jeden člověk mít spor nemůže.

Mnohokrát po mně chtěli, abych jejich konflikty rozhodovala; já jsem se do téhle pasti ale nikdy nechýtila. Když ke mně přišla „nevinná oběť“ a snažila se mne přesvědčit, že ona je bez viny, klidně jsem se zeptala: „Cos udělal, aby sis tu potíž přitáhl?“ nebo: „Cos mohl udělat, abys ses do ní nedostal?“

Pokaždé jsem dostala odpověď.

Proto vždy, když mezi nimi došlo k neshodě, šli na židle oba. Postupně se naučili, že potíží s někým je možné se vyhnout (to jim bylo od té doby kuprospěchu v situacích mimo domov).

Brzy za své činnosti začali přebírat více a více zodpovědnosti. Kupodivu ke mně necítily žádnou nenávist. Pochopili účel cvičení na židlích.

Jednoho dne jsem si odskočila do obchodu a nechala chlapce samotné. Když jsem se vrátila, seděli na židlích; na stopkách zbývaly dvě minuty. Nic jsem neříkala. Když se ozvalo pípání, vstali, Lee vypnul stopky a oba se bezstarostně odšourali ven hrát si. Nikdy jsem se nezeptala, co je k této sebedisciplíně dovedlo. Udělali to správně. To bylo vše, na čem záleželo.

Je zajímavé, že většinu dětí TRka baví. Mnoho z nich dělá v našich organizacích a střediscích komunikační kurzy pro děti. Často pozoruji, jak se chlapci a dívky učí svá TRka. Obvykle jim připadají zábavná a jsou hrdí, když je dělají dobře.

Jednou o víkendu u nás byl na návštěvě Paulův kamarád ze školy, David. Paul a Lee se začali nějak hašteřit, a tak jsem řekla: „Na židle, kluci.“

Když skončili, zaslechla jsem, jak se David ptá Paula: „To tam jako musíš sedět a jenom se *dívat na bráchu*? No nazdar. To by mě zabilo!“

Paul ho ujistil, že to není tak špatné. Pak mu vysvětlil princip tohoto cvičení.

O pár týdnů později jsme zajeli pro Davida a přivezli ho k nám na další návštěvu.

Během řízení auta jsem slyšela, jak se David ptá Paula, zda po něm a Leeovi pořád chci, aby seděli na židlích. Paul odpověděl: „Jasně. Když to potřebujeme.“

„Víš, řekl jsem o tom máti, ale nic neudělala,“ vzdychl si David a listovně dodal: „Pořád na nás jen křičí.“

Během let dosáhli chlapci dalších zajímavých zisků z TRek navíc. Několik různých učitelů pochválilo Paula za očividnou nenucenost, s níž mluvil před třídou. Většina dětí je zjevně krajně nervózní, když začíná mluvit k více lidem. Zastrkují ruce do kapes a zase je vytahují, ošívají se, šustí papíry a škrábou se. Paul, jak se zdá, dokázal být klidný a udržet si dobré sebeovládání.

Když se děti zlepšily v TR 0, nechala jsem je přejít k pokročilejším cvičením a někdy jsem je s nimi dělala na židli sama. V době našeho odjezdu do Anglie, kde jsem studovala další profesionální kurzy, už byli připraveni začít s oficiálním výcvikem sami (Lee s dětmi a Paul s dospělými).

Ted' už takovouto disciplínu nepotřebujeme, ale chlapci si příležitostně kvůli nějakému novému kamarádovi připomínají – rádi a se smíchem – spoustu hodin, které strávili „na židlích“.

Nejhřejivější odměnu za své disciplinární snahy jsem dostala před pár lety od Paula.

Jeli jsme autem a on mluvil o škole. Řekl, že mnoho studentů nedělá své domácí úkoly. Jmenoval jednu dívku, která se ho zeptala, jestli se předešlý večer díval na jistý zábavný pořad v televizi. On odpověděl: „Ne. My nemáme dovoleno dívat se večer na televizi, když druhý den jdeme do školy.“

Dívka zvolala: „Teda, jak to můžete vydržet? Bez televize by celá naše rodina umřela. Všichni se na ni díváme každý večer.“

Pro mne to Paul jízlivě okomentoval, že z jejích domácích úkolů je to vidět. „Prostě potřebuje víc disciplíny. Myslím, že někteří lidé vůbec nevědí, jak své děti ukáznit.“

O pár minut později mě překvapil sdělením: „Víš, mami, ty nám dětem dáváš mnohem víc svobody než většina rodičů.“

Pocítila jsem úlevu a vzrušení. Sám přišel na rozdíl mezi disciplínou a trestáním a na rozdíl mezi svobodou a bezuzdným požitkářstvím.

Vzpomínku na tenhle zlomek jeho pochopení v jedenácti letech bych nevyměnila ani za norkový kožich a Jaguára.

Bylo to první z mnoha velkých vítězství.

Kapitola 4

Civilizovaná komunikace

Člověk je natolik mrtvý, nakolik nedokáže komunikovat. Je natolik živý, nakolik komunikovat dokáže.

L. Ron Hubbard, *Dianetika* '55

Nastolit v domácnosti disciplínu není možné bez dobré komunikace. Dítě tomu, co děláte, musí rozumět.

Poté, co jsem vytrídila reaktivní chování a vyvinula metody, jak ho dostat rychle pod kontrolu, nemusela jsem povídáním o špatném chování ztrácet moc času. Komunikaci mezi námi jsme dokázali využít k diskuzím o předmětech konstruktivnější povahy a k pozdvižení domácí atmosféry na radostnější úroveň. Místo toho, abych dětem bouřlivě vykládala, jak se chovat v sousedství, jsem mohla trávit čas čtením s nimi nebo rozmlouváním o věcech, které nás společně zajímaly.

Zavést dobrou komunikaci s dítětem je nezbytné, protože dobrá komunikace je základem všeho funkčního v jeho výchově, ať se nám to líbí, nebo ne.

Na nejnižší úrovni je komunikace jediným způsobem, jak vyřešit problém nebo vyjasnit nepochopení. Je-li dobře zavedená, používáme ji pro výuku a pro pomoc. Na vysoké úrovni, kde nemusejí zůstat žádné závažné problémy, je komunikace odměnou za žití. Bez ní nic není.

Ovšemže většina z nás si po perném dni stráveném nad valchou dokáže představit devadesát devět věcí, které by dělali raději, než by vedli povzbudivou konverzaci s tříletým děckem. Ale jestliže se dostalo do ne-snází (ať už náhodou nebo díky své naivitě), je nejlepší se s tím poprat. Dobrá komunikace je nejlepší známý nástroj pro pádlování skrze přejele rodičovství.

Když se miminko narodí, měli byste s ním začít hned a často rozmlouvat. Brzy po porodu si najděte chvíli, abyste se mu představili. Také ho seznámte se zbytkem rodiny a s jeho okolím. Tahle rada se může zdát absurdní, ale nezavrhujte ji, pokud jste to nevyzkoušeli.

Já jsem takhle mluvila s Leeem pár hodin po jeho narození. Řekla jsem mu, kdo jsem, jeho jméno, kde jsme, a něco z našich plánů do blízké budoucnosti. Zatímco jsem mluvila, zklidnil se a utišil. Během zbytku našeho pobytu v nemocnici několik sester poznamenalo, že Lee je jediné miminko v porodnici, které nezačne křičet z plných plic nejméně hodinu před krmením. Vždy, když pro něj přišli, byl vzhůru, ale pokojně ležel.

Takže i když nedokážete uvěřit, že vám malinké miminko rozumí, mějte na paměti, že nejednáte s oškubanou krůtou z řeznictví. V jeho těle je duchovní bytost a každá bytost chce komunikovat.

Oslovujte miminko srozumitelným, důstojným jazykem. I když byste měli nějaký čas věnovat hraní a nesmyslům, ustavičné ťuťuťu, ňuňuňu a jiné nelogické žvatlání byste si měli nechat pro andulku.

Děti, se kterými se hodně komunikuje, si budou jistější a naučí se díky tomu dříve (a lépe) mluvit.

Až se dítě začne vyptávat (tomu se nelze vyhnout), poctivě mu odpovídejte. Nemluvte vyhýbavě ani si z něj nedělejte legraci.

Jelikož komunikace prostupuje všemi stránkami dětské výchovy, dá se toho o ní říci daleko víc. Ted' chci zdůraznit jednu její část.

Auditing je činnost, při které auditor pokládá otázky druhé osobě, nazývané „preklír“. Pro usnadnění auditingu Ron Hubbard vyvinul „auditovací komunikační cyklus“. Tento komunikační cyklus, geniálně jednoduchý a přesný, je zčásti příčinou fenomenálních výsledků, kterých v auditingu dosahujeme. I když by ve většině společenské konverzace nebyla přísná formálnost tohoto komunikačního cyklu namísto, budeme-li jej používat jako vodítko, může komukoli z nás pomoci dosáhnout hladších vztahů s ostatními. Používat dobrý komunikační cyklus je neobyčejně prospěšné.

Ve skutečnosti jsem přesvědčena, že scientologie učí jedinou civilizovanou komunikaci, která se dnes na téhle planetě používá.

Omezíme-li se na jeho základní body, auditovací komunikační cyklus sestává z položení otázky, dosažení jejího zodpovězení a potvrzení odpovědi.

V běžné konverzaci je tomu většinou tak, že i když otázky nepokládáme, stejně od druhých dostáváme „odpovědi“ nebo přijímáme jejich výroky. Měli bychom je potvrzovat. Nejběžnější nectností ve společenském dialogu je nepotvrzování.

Potvrzení je jednoduše způsob, jak dát druhému člověku vědět, že jste ho slyšeli nebo že jste si něčeho, co udělal, všimli. Může to být jednoduše: „To je milé,“ „Dobře“ nebo „Rozumím.“ Vyhoví jakákoli slova, dají-li druhému na srozuměnou, že jste ho slyšeli nebo že jste zaznamenali, že něco vykonal.

Vzpomínám si, jak mi jedna matka řekla: „Můžu na to dítě mluvit a mluvit, a ono mi nikdy neodpoví. Polovinu času nevím, jestli mě slyší.“

Ano. Tohle je nejmrzutější. Většinu z nás rozčiluje, když nejsme potvrzováni, protože tím naše myšlenky nebo činy zůstávají viset v čase – neukončené. Když ale slyším podobnou stížnost, vím o takové matce jednu věc. Málo své dítě potvrzuje.

Chcete-li, aby si dítě osvojilo zvyk civilizovaně komunikovat, jděte mu příkladem. Vídávám, že někteří rodiče dávají dítěti jeden příkaz za druhým, aniž by kdy potvrdili, že byť jen jediný z nich byl ukončen.

Za takových okolností si dítě může vypěstovat úžasnou lhotejnost k rodičovským instrukcím.

Proč?

Život se pro něj stal neustálým proudem „startů“ bez „zastavení“.

„Akční cyklus“ se skládá ze začátku, pokračování a dokončení konkrétní činnosti. Dokončení akčního cyklu je prospěšné pro kohokoli z nás (přestože reaktivní banka nám v něm vši silou brání).

Potvrzení pomáhá cyklus ukončit. Říká se jím: „dobrá práce“ nebo „tím to končí“. Chcete-li zlepšit duševní zdraví dítěte (a jeho celkovou ochotu konat), pomozte mu ukončovat cykly. Když vám něco řekne, potvrďte ho. Když vám odpoví na otázku, potvrďte ho. (Mimoto dohlédněte, aby poté, co otázku položíte, vám na ni *skutečně* odpověděl.) Když pro vás něco udělá nebo vám někam doběhne, potvrďte ho.

Dáte-li mu příkaz, dohlédněte, aby jej splnil. To je další důležitá věc, když mu pomáháte ukončovat cykly. Pokud dítěti dovolíte, aby vám vymluvílo, že má něco udělat, pak po každé další žádosti uslyšíte více a více argumentů. Jestliže budete zanedbávat dohled na to, aby příkaz vykonal, vyústí to později v notorickou neposlušnost.

Filípek nechá své hračky roztahané po celém obývacím. Máma mu řekne, aby je posbíral a dal do krabice. On ji ignoruje. Ona odejde na nějakou dobu z místnosti. Později objeví, že tam hračky pořád jsou, a tak je posbírání sama. Tato chvílka slabosti ji později bude stát hodiny frustrace.

Co by máma měla udělat, je dostat se s Filípem do dobré komunikace, minutu nebo dvě si s ním povídat a pak ho znovu požádat, aby si hračky uklidil do krabice, a měla by v tom pokračovat, dokud nebude úkol splněn. Za žádných okolností by neměla připustit, aby činnost zůstala nedokončena. Je-li dítě příliš zvyklé neposlušovat, měla by ho vzít za ruku, položit mu ji na hračku, zdvihnout hračku, dát ji do krabice a říci: „Děkuju.“ Měla by v tom pokračovat, dokud se neujme této činnosti sám. Dohlížet na to, aby instrukce vykonal, může vyžadovat trpělivost. Počáteční úpornost jí však nakonec častokrát ušetří nervy.

Uvědomte si, jak je vaše komunikace k dítěti a jeho k vám cenná.

Když jsem začala používat ve vztahu s chlapci dobrou komunikaci, ti si ji okamžitě dobře osvojili sami. Principy civilizované komunikace jsem je učila spolu s napomenutími, aby jedli vidličkou, a ne prsty. Stala se pro ně přirozenou věcí. Jejich komunikace je ve skutečnosti bezpochyby lepší než jejich chování u stolu. Ale je důležitější.

Pro nepotvrzení máme technický termín. Zní „Q & A“ [čti: kjú end ej]. To jednoduše znamená, že nenecháme člověka ukončit cyklus. Když Pavlínka řekne: „Ty brambory mi chutnají“ a my řekneme: „Dobře,“ je to potvrzení. Řekneme-li: „Proč nejíš mrkev?“, je to Q & A. To neznamená, že se nikdy nesmíme zmínit o mrkvi; ale než začneme nový konverzační cyklus, měli bychom přijmout Pavlínčin výrok a cyklus této komunikace ukončit.

Lee se naučil, co Q & A znamená, dávno předtím, než to dokázal vyslovit. Když byl první den ve školce, zeptala jsem se ho, jak se mu tam líbilo. „Bavilo mě to,“ odpověděl, „ale ty učitelky fakt dělají spoustu kú end ej.“

Ačkoli se Leeova schopnost komunikovat stabilně zlepšovala, byly chvíle, kdy jsem cítila, že by se mohl vyjadřovat poněkud uhlazeněji. Jednou jsem slyšela, jak na své kamarády křičí: „To ani neumíte říct: „Dobře,“ když vám něco povím?“

Proto jsem byla překvapena, když se učitelka ze školky, kam Lee chodil, zmínila o jeho báječných způsobech. Nedovedla jsem si představit, že by o mé divoké ratolesti mohl někdo říci právě tohle. Později jsem si uvědomila, že to musí být jeho komunikačním cyklem. Bylo pro něj naprosto samozřejmé říkat: „Dobře,“ když mu někdo něco řekl, a: „Děkuju,“ když něco dostal.

Dlouho jsem si nebyla úplně vědoma toho, jak jsou potvrzení vzácná. Až jednoho dne Paul, který tehdy chodil do sedmé třídy, přišel ze školy rozzářený. Řekl mi, že po hodině angličtiny si ho učitelka zavolala zpátky ke katedře: „Paule, dnes ti píšu tři jedničky navíc.“

Paul byl vyveden z míry. Tato učitelka nedávala jedničky jen tak. „Když jsem dnes rozdávala knihy, když jsem vám vracela papíry s domácím úkolem a když jsem vám všem přála hezký víkend, byl jsi pokaždé jediný ze třídy, kdo mi poděkoval,“ vysvětlila.

Pocítila jsem s touto učitelkou silnou účast. Musela po potvrzeních za své snahy doslova prahnout.

Od té doby jsem si pamatovala, že jedním z nejhezčích způsobů, jak povzbudit někoho ve svém okolí, je potvrdit ty, kteří pomáhají, učí, nebo prostě i nadále dobře odvádějí svou běžnou práci. Tím, za co ve skutečnosti nejvíc potřebujeme potvrzení, jsou právě tyhle nezáživné, rutinní práce.

Jste-li žena v domácnosti, představte si, jak povzbudivé by bylo, kdyby vám někdo poděkoval za všechna jídla, která jste uvařila, za ty tisíce kusů nádobí, které jste umyla (nerozvádějme raději, kolik jich přesně bylo), za šaty, které jste vyprala a zašila, a za nosy, které jste utřela. Páni!

Jste-li manžel, asi by vám nevadilo, kdyby vám někdo řekl, jak je prima, že věnujete práci pro rodinu tolik hodin, odřídíte tolik kilometrů, posekáte tolik trávníků, spravíte tolik porouchaných věcí a vzdáte se tolika výplat.

Nikomu z nás by nevadilo, kdyby si někdo všiml, že každý podpíráme svou malou část velké stavby jménem život.

Dítě chce už od útlého věku přispívat a chce, abyste si jeho přispívání všímali. Takže až vám váš dvouletý prcek přinese tři zmuchlané pampelišky a žížalu, měli byste tento dárek potvrdit s takovou vděčností, jako kdyby to byl tucet orchidejí od samotného krále.

Kapitola 5

O čem komunikovat

Komunikace je řešením pro všechny věci. Všechny věci se v ní rozpustí.

L. Ron Hubbard, *Základy myšlení*

Kromě toho, že se děti učí komunikovat, jim zdůrazňuji, že by měly komunikovat. Zásadou domácnosti je: Jste-li na pochybách, komunikujte.

Tato zásada byla prospěšná v situacích, kdy bylo zapotřebí dostat z dětí podrobnosti k nějaké stížnosti nebo rozčilení. Jakmile se tyto věci octly na denním světle, brzy jsme je vyřešili.

Komunikace dítěte by neměla být nijak omezována, protože jde o jeho jediný prostředek, jak dosáhnout změny nebo zlepšení. To nejkřutější, co můžete mladému člověku udělat, je zakázat mu mluvit. Někteří rodiče se snaží dítě utiшит, protože nemohou vystát jeho neustálé žvatlání. Avšak důvod, proč někdo příliš žvaní, je, že ostatní jeho komunikaci dostatečně nepotvrzují. On se jednoduše neustále snaží, aby byl slyšet.

Pokud vaše dítě pořád vyrušuje nebo dělá jiné věci, aby upoutalo vaši pozornost, znamená to, že mu nedopřáváte dostatek správné komunikace. Skutečnost, že jste s ním celý den doma, ještě sama o sobě neznamená, že vůbec věnujete nějaký čas komunikaci, *jakou chce on*.

Snažte se dát dítěti trochu času na nepřerušovanou komunikaci, jaká je mu vlastní. Může s vámi chtít komunikovat hrou, společným čtením knížky nebo házením míčem. Dvacet minut strávených společným prohlížením časopisu a povídáním si o obrázcích a příbězích může naprosto uspokojit jeho potřebu komunikovat, a tím vám může ušetřit hodiny napůl rozštěpené pozornosti, způsobené jeho špatným chováním.

Chce-li vám dítě říci: „Nesnáším tě,“ nechte ho. Potvrďte to. Pravděpodobně ho to všechno okamžitě přejde.

Přinese-li domů nějaké šťavnaté sprostěárny, postarejte se, aby vědělo, co znamenají (často to neví). Vysvětlíte mu společenský názor na takový jazyk, ale nezakazujte ho. Dejte mu na srozuměnou, že je to jeho volba, ale že pokud tento jazyk nebude používat, bude v určitých kruzích (včetně ostatních rodičů) pravděpodobně populárnější. Budete-li však v těchto věcech neoblomní, bude před vámi hrát anděla, a před všemi ostatními bude mluvit hůř než dlaždič. To všecko vás staví do role pověstného pštroso, a to znamená spoustu písku v uších.

Strategií otevřené komunikace se obzvláště řiďte v oblasti sexu. Nebudete-li s dítětem na toto téma volně komunikovat (a ono s vámi), pak jej začnete ztrácet, jakmile dospěje do puberty.

Je žádoucí, aby vám mohlo říci, že poprvé onanovalo. Mělo by raději číst *váš* výtisk „Velkých lásek madam Předvádivé“, než aby se svými kamarády dělalo tajné směny za pornostánkem.

Pohlavní pud sám o sobě není zdrojem lidské aberace. Hraje v tom poměrně malou roli. Nejškodlivější stránkou sexu je záhadnost a tajemnost, jíž je někdy obestřen.

Udržujte komunikační linie s dítětem otevřené a udržujte na nich volný tok.

Chlapci mé názory ve většině oblastí znají. A znají i zákony a mravy naší společnosti. Ale bez sebemenšího ohledu na tyto skutečnosti jim nechávám možnost, aby mi řekli cokoli.

Takže ať už něco, co udělají, pardonuji nebo ne, vědí, že mi o tom mohou říci.

Kapitola 6

Je samý problém, nebo problémy řeší?

Paul vběhl do domu. „Mami, dovolíš mi dát Jerrymu jednu do nosu?“

„Ne,“ odpověděla jsem. „Co máte za problém?“

Dlouze a složitě se rozpovídal o špatnostech, které Jerry napáchal. Byl to Paulův úhlavní nepřítel. Později jsem Paula přiměla, aby s ním přerušil veškeré styky. Tentokrát jsem však skočila po hlavě do kalných vod. Pokusila jsem se mu pomoci potíže s Jerryem řešit. Navrhla jsem několik různých plánů. Paul každý odmítl nebo se mu vysmál. Nakonec jsem začala být podezřívavá a řekla jsem: „Počkej chvíli. Co přesně je tu za problém?“

„Chci povolení dát mu jednu do nosu. Říká si o to.“

„Ty nechceš vyřešit potíže, co s ním máš?“

„Ne. Chci mu jen jednu vrazit.“

„Dobře. Ted' to chápu. Ne, povolení jednu mu vrazit ode mě nedostaneš. Je to jasné?“

Vzala jsem si z této zkušenosti dvě cenná ponaučení. V první řadě, než se budete pokoušet někomu pomoci, zjistěte, co je jeho problémem. Také je dobré zjistit, zda neexistuje jediné „řešení“, které je pro něj přijatelné. Bude to reaktivní řešení. To znamená, že to nebude racionální řešení, jež by přineslo největší dobro pro všechny zúčastněné. Dát někomu jednu do nosu je reaktivní řešení.

Je také nezbytné se ujistit, že dotyčný se chce problému zbavit. Může vám o něm vyprávět, ale nežádat o pomoc. Někdy je takový člověk naprosto šťastný z toho, že si svůj problém udržuje. Pokud si myslíte něco jiného, jenom pícháte do vosího hnízda.

Existuje několik důvodů, proč si člověk problém nechává. Může to být proto, že v jeho životě nastávají problémy jen zřídka. Nebo může setrvávat na svém postoji k problému, jelikož to slouží nějakému abe-

rovanému účelu (možná se tak vyhýbá škole nebo práci). Možná nebyla komunikace o problému dokončena (dopis, otázka nebo telefonní rozhovor může celou záležitost vyřešit). Nebo člověk zakouší problém s oblastí nebo osobou, ve které či proti které spáchal škodlivé činy.

Když vám někdo řekne o problému, nezapomeňte na sílu obvyčejného potvrzení.

Dospívající dcera řekne: „Asi na tu zábavu nepůjdu. Mám strach, že mě nikdo nevyzve k tanci.“

Tady byste měli říct: „Dobře.“

Tím může problém skončit. Řekla vám své reaktivní řešení: nejít tančovat.

Jedno obvyčejné potvrzení jí může pomoci ukončit cyklus tohoto řešení a bude hodnotnější než deset pokusů uklidnit ji.

Poté, co jsem si začala být vědoma některých těchto úskalí, vyvinula jsem několik opatrnických metod pro případy, kdy mi jeden z chlapců sděloval nějaký problém. „Dobře“ tu záležitost někdy vyřešilo. Pokud ne, napůl uštěpačně jsem se zeptala: „Je ti ten problém k něčemu?“ nebo „Víš jistě, že to chceš vyřešit? Nechci ti sebrat něco užitečného.“

Tím jsem jim jemně řekla své. Brzy mi přestali říkat, jaké mají problémy, pokud nechtěli pomoc.

Někdy v prvním pololetí páté třídy mi Paul řekl: „Mám problém a *chci* ho vyřešit.“

„Dobře. O co jde?“

Řekl mi, že jeden z jeho učitelů se zlobí, protože pokaždé, když vyjde z místnosti, ztropí několik žáků ze třídy hrozný rámus. Učitel to chce vyřešit, a tak začal trestat celou třídu tím, že jim dává úkoly navíc. Počítá s tím, že neřádům bude líto, že ostatní žáci kvůli nim dostávají víc úkolů, a napraví se.

Paul i já jsme věděli, že učitel nejedná na základě správného předpokladu. Zjevně to byla situace, která si říkala o víc komunikace. „Ale,“ řekl Paul, „já nechci, aby to znělo, jako bych dělal chytrého.“

Požádala jsem Paula, aby si rozmyslil, které věci je učiteli ochotný říci. Nakonec vymyslel plán, jenž se mu líbil. Šel do svého pokoje a sepsal petici za to, aby žáci, kteří se neprovinili, byli posazeni na jednu stranu třídy a výtržníci na druhou. Úkoly navíc měli dostávat jen ti, kteří dělali

nepořádek. Žáci na „dobré straně“ by to všechno hlídali a hlasováním by rozhodovali, zda někteří z „vydědenců“ zlepšili své chování natolik, že mohou přejít na jejich stranu.

Druhý den získal Paul na svou petici podpisy a předal ji kantorovi. Tomu Paulova iniciativa imponovala. Když to pak rozebírali, našel si Paul příležitost a řekl: „Víte, já si nemyslím, že těmhle hochům bude líto, že ostatní dostali úkoly navíc. Oni *nepřemýšlejí* tímhle způsobem.“

Učitel to chvíli zvažoval a pak řekl: „Ano. V tomhle máš pravdu.“

Logika a snaha, kterou Paul projevil, kantora tak potěšily, že se svými technikami hromadného trestání okamžitě přestal. I když plán rozdělení třídy nikdy neuplatnil, začal děti zvládat efektivněji. Z Paulova pohledu byla mise úspěšně dokončena.

Tato událost mě potěšila. Zatímco zbytek třídy naříkal, jak je učitelovo jednání nespravedlivé, Paul byl jediný, kdo věřil, že by se situace mohla dát do pořádku a podnikl kroky k tomu potřebné.

Jestliže se snažíte pomoci někomu, kdo má problémů nedostatek, zahráváte si s neúspěchem. V povaze člověka je dáno, že pár problémů mít *chce*. Jsou kořením existence. Život bez nich by byl příliš neslaný nemastný.

Kdysi jsem v našem tehdejší sousedství znala jednu osamělou ženu. Její manžel trávil spoustu času v práci, neměli děti, a ona tak měla jen málo zájmů, které by ji zaměstnávaly. Jednoho dne mi začala dlouze vyprávět o svém velkém problému se psem. Nakonec jsem jí dala radu, která by její problém okamžitě vyřešila. V tu ránu vyhrkla: „Vý tomu nerozumíte.“

Měla pravdu. Já ne. I když já jsem problém se psem nepotřebovala, ona ano. Pokoušela jsem se jí sebrat jeden z problémů, kterých už tak zakoušela příliš málo.

Pro pohodu každého člověka je nezbytné, aby si udržoval správné množství problémů. Někdo kdysi řekl, že chcete-li mít práci hotovou, měli byste ji zadat zaneprázdněnému. Zadáte-li práci tomu, kdo takřka nemá do čeho píchnout, ujme se jí a bude se strachovat, dělat cavyky, zvětšovat potíže, které jsou s ní spojeny, a bude se zdráhat ji dokončit. Anebo se k ní prostě nikdy nedostane.

Je důležité, aby dítě bylo zaneprázdněné natolik, aby to uspokojilo jeho touhu po spoustě aktivity. V scientologii v této souvislosti používáme slovo „randomita“, jež popisuje celkové nahromadění nahodilých událostí v jedincově okolí.

Kolik neplánovaných úkolů dnes dostanu? Kolik dopisů navíc bude třeba napsat? Kolik nečekaných telefonních hovorů musím vyřídit nebo kolika nečekaným návštěvám se musím věnovat? Celkový počet těchto věcí je množství randomity pro daný den.

Jednou jsem vysvětlovala randomitu Paulovi tak, že „plusová randomita“ znamená, že se toho děje víc, než dokážeme snést nebo zvládnout; že „minusová randomita“ je stav, kdy se toho děje příliš málo, než aby to zaujalo naši pozornost, a že „optimální randomita“ je právě tolik ruchu, aby to udržovalo radost v životě.

Optimální randomita se člověk od člověka liší. Někdo se cítí nejlépe, když musí zvládat spoustu věcí (vytížená telefonistka), a jiný by se pod tímto nápořem zhroutil.

Jednou večer jsem chystala večeři, četla jsem recept, hlídala maso a přitom jsem mluvila s chlapci. Když zazvonil telefon a volal chlapec od novin kvůli zaplacení, řekla jsem: „No tak tohle. . .“

„. . . je plusová randomita,“ dokončil Paul.

Velmi jsem Paulovi zdůrazňovala problémy s minusovou randomitou, protože jimi trpí většina mladých lidí.

„Například,“ řekla jsem, „dejme tomu, že s chlapci posedáváte a nemáte co dělat. Nudíte se, a to nemáte rádi. Souhlasí? Takže se snažíte vymyslet něco, co byste mohli dělat. No a pokud to řešíte analyticky, vymyslíte něco konstruktivního nebo zábavného. Na druhou stranu, pokud to řešíte reaktivně, začnete někoho popichovat nebo otravovat, a hodně brzy bude jeden z vás podrážděný a nakonec se porvete a možná se někdo zraní. Takže z nudy se dá jít nahoru nebo dolů. Tak či tak, problém minusové randomity se prostě budete snažit řešit.“

Za pár dnů, když měl Paul doma několik kamarádů, měla jsem možnost slyšet, jak tyto informace zužitkoval. Hráli s kamarády v jeho pokoji monopoly. Když pak hra začínala být nezábavná a chlapci jančili, Paul řekl: „Tak jo, kluci. Kašleme na to. Pojd'me makat na bunkru.“

Uvidíte-li člověka, který pořád chodí pozdě a je zaneprázdněný, vězte, že je ve stavu plusové randomity a že jeho celková výkonnost je nízká. Bere si toho víc, než dokáže zvládnout, a není schopen dokončovat úkoly nebo zavádět ve svém okolí pořádek.

Kdo toho má na práci naopak příliš málo, zase často sklouzne k reaktivním řešením. Může dělat cavyky kvůli malým tělesným neduhům, může dělat hrozné scény nebo se může pokoušet dělat ve svém okolí rozbroje. Tento fenomén uvidíte u znužené ženy v domácnosti, u muže s nezázivným zaměstnáním nebo u zahálčivého dítěte.

Někteří dospívající se zdají být líní. Zanedbávají své domácí úkoly a povinnosti. Často ale prostě mají příliš málo na práci, než aby to podnítilo jejich ambice.

Vybavuji si jednoho dospívajícího chlapce, který docházel do našeho střediska na kurz a trávil na něm několik hodin týdně. Brzy začal docházet i mimo kurzovní rozvrh a pomáhal nám s některými pracemi. Jednoho dne jeho matka prohlásila: „Je zvláštní, že už nemáme žádné potíže přimět Billa něco udělat. Je zaměstnaný víc než kdy dřív, ale každý den hned po škole napíše domácí úkoly a s pracemi po domě pomáhá mnohem raději.“

Nikdy mi není líto mladého chlapce nebo děvčete, kteří musejí pracovat. Je mi líto chlapců a děvčat, kteří nemají co dělat. Chcete-li se postarat, aby bylo dítě duševně zdravé, postarejte se, aby bylo stále dostatečně zaneprázdněné. Nikdy mu neupírejte právo pracovat a přispívat všemi způsoby, jimiž pracovat a přispět může.

Rodiče by si měli zařídit život tak, aby dosahovali optimální randomity. Jsou-li příliš zaneprázdnění, budou své děti zanedbávat a ostatní práci zrovna tak. Jsou-li zaneprázdnění příliš málo, začnou být ke svým dětem často přehnaně pedantští a kritičtí. („Majko, myslím, že bys k Péťovi neměla chodit,“ „Majko, přestaň si kousat nehty,“ „Majko, sed' pořádně.“) Jde o snahu vytvořit nějaké problémy tam, kde je jich příliš málo.

Paul se naučil problémy s randomitou snadno rozeznávat.

Jistá znužená žena v domácnosti, která bydlela v sousedství, jednou Paulovi a jeho kamarádům vyhubovala kvůli nějakému drobnému

prohřešku. Jeden z kamarádů se zeptal: „Není ta stará škatule nějaká divná?“

Paul odpověděl: „No, ona jen trpí minusovou randomitou.“

„Co to je? Nějaká nová nemoc?“

„Ne. Málo problémů. Nemá pořádně co dělat.“

Kapitola 7

Je pro vaše dítě bezpečné s vámi mluvit?

Po velkou spoustu let jsem si pokládal otázku: „Komunikovat, či nekomunikovat?“ Dostaneme-li se komunikací do pořádných problémů, pak bychom samozřejmě měli s komunikací přestat. Ale není tomu tak. Dostaneme-li se komunikací do problémů, pak bychom měli komunikovat dál. Řešením je komunikovat více, ne méně a já po čtvrt století výzkumů a přemítání považuji tuto hádanku za vyřešenou.

L. Ron Hubbard, *Dianetika* '55

Jednou večer po mé přednášce za mnou přišel jeden z posluchačů a řekl: „Všichni tady hodně mluvíte o navazování komunikace. Rád bych ale viděl, jak byste to udělali s mým synem. Stěží mi kdy řekne slovo. Většinu času je nevrlý a když se ho pokusím přimět k rozhovoru, odpovídá mi jenom vyhýbavě nebo uteče do vlastního snového světa. Nevím, co s ním mám dělat. To je všechna mládež taková?“

Bohužel, příliš mnoho dospívajících takových je. Dnes je skoro nemožné koupit si noviny, ve kterých byste nenašli článek o problémech jako kriminalita mládeže, zběhlí studenti nebo vzpurnost dospívajících.

Akademici, psychologové i pedagogové v otázce naší odbojné mládeže využívají své nahromaděné znalosti a očividně se shodují v tom, že většina těchto problémů pramení ze špatné komunikace mezi dospívajícími a dospělými. Zde ale skončí. Hledám, ale nenacházím, článek s vysvětlením, co by se s touto špatnou komunikací mělo dělat. Dotyční nabízejí jen důležitě znějící, ale jalové fráze („Mělo by se chápat, že toto přechodné období je pro dospívajícího obdobím zmatků a záhad. Měla by se vyvinout větší snaha mít pro složitost jeho života v tomto období pochopení...“).

Diagnózu choroby stanoví správně, ale žádnou skutečnou léčbu doporučit nedokáže a o příčině nemají ani ponětí.

Já jsem v scientologii zjistila příčinu i léčbu.

Příčina sahá až do raného věku a spočívá ve špatných zvycích rodičů, co se naslouchání týče. Léčba je možná pouze s dobrou komunikací: s nasloucháním, porozuměním a potvrzováním bez Q & A (to jest, buďte ochotni komunikaci dítěte přijímat a nic k ní nepřidávat).

Druh mluvy, která se dnes v průměrné domácnosti, práci, škole nebo na koktejlovém večírku považuje za zdvořilou konverzaci, je zřídka kdy víc než volná soutěž pro umělce v Q & A. Téměř každou poznámku, kterou člověk pronese, okamžitě někdo odmítá, pozměňuje, opravuje nebo zpochybňuje. To všechno jsou formy společenského Q & A.

Neprovádět Q & A, jednoduše komunikaci druhého člověka *přijmout* (všimněte si prosím, že jsem řekla „přijmout“; to neznamena nezbytně „souhlasit“), vyžaduje disciplínu a prvotřídní charakter. Takové odpovědi se na koktejlovou party asi opravdu nehodí. Kdybyste byli jedinými skutečnými posluchači ve skupině, byli byste příliš populární. Všichni by se kolem vás shlukli, aby vám něco povídali, a to by byla otrava. Mohli by vás snadno natlačit do rohu a odříznout od táců s chuťovkami.

Q & A s malým dítětem je ale vážnou chybou. Začneme s otevřenou, čistou komunikační linií. Je volná a pružná. Jestliže ji však používáme nesprávně, pak se během růstu dítěte napíná, čímž se natahuje a ztenčuje. Když začne dítě dospívat, linie se přetrhne jako gumička. Zmateným rodičům zůstane v ruce svěšený konec.

Zde je příklad výsledků, když se Q & A vyvarujete: Lee si večer chodíval lehnout, chvíli si hrál a pak přišel a řekl mi: „Mami, já nemůžu spát.“

Na to jsem vždy odpovídala: „Dobře.“

Pokaždé během dalších dvou minut usnul.

Docházelo k tomu téměř každý večer a trvalo to pět let. Čas od času mi pomocnice na hlídání řekla, že měla problém Leea uspat. V takových případech mi bylo jasné, že tato pomocnice předpokládala, že Leeovo tvrzení „nemůžu spát“ znamená, že by měla něco udělat (rozsvítit světlo, přečíst pohádku, dát mu napít). Všechny tyto další činnosti pouze pomáhaly udržovat mechanismus „nemůžu spát“ *v chodu*.

Ron Hubbard učinil o lidské mysli a komunikaci pozoruhodný objev: Pokud se člověk podívá na něco ve své reaktivní mysli a přesně a pravdivě to někomu popíše, okamžitě ho to přestane trápit, ovšem *za předpokladu, že to poví někomu, kdo jeho komunikaci přesně zduplikuje a potvrdí.*

Děti se instinktivně snaží zbavit něčeho, co je tíží, tím, že to řeknou mamce nebo tat'kovi.

Jituška řekne: „Já mám z té tmy za oknem strach.“ Maminka se jí bláhově snaží uklidnit: „Nemáš se čeho bát, zlatíčko. To je hloupost.“

A tak se u Jitušky nic nezmění. Stále se bojí tmy za oknem. Potvrzením bychom zdroj jejího strachu nenašli ani nezvládli (ten se nachází daleko v minulosti), ale mohli bychom jím tento zdroj odstavit. I kdyby se nám to nepovedlo, alespoň tak říkáme: „Já ti rozumím.“ Jestliže dívka chce mít rozsvícené světlo, aby její strach zaplašilo, měla by ho matka nechat svítit. Jediné, co by neměla dělat, je říkat dceři, aby se nebála.

Nebude to fungovat.

Ted' už nejspíš vidíte, že je bezpočet způsobů, jak si můžeme dítě nepřijetím jeho komunikace odcizit. Ale ten nejničivější (pro něho) je, když nepřijmeme jeho zpověď z overtu.

Co je „overt?“ Cokoli, co uděláme (nebo neuděláme) a druhému to ublíží.

Honzík vezme sestřičce hračku. To je overt. Honzík neotevře sestřičce dveře, když ta venku pláče a nemůže dosáhnout na kliku. To je overt. V prvním případě něco udělal. Ve druhém něco zanedbal. Obojí mělo za následek, že se sestřička cítila poškozena.

Pro zlepšení pohody vašeho dítěte můžete hodně udělat tím, že zařídíte, že pro něj bude bezpečné s vámi mluvit, že pro něj bude bezpečné říci vám své overt, aby se jich tak mohlo zbavit, hned jak se stanou. Bude se o to pokoušet už v útlém věku a právě zde dělá většina rodičů své první chyby.

Adámek si hraje na pláži. Přijde k matce a řekne: „Já jsem támhleto holku uhodil do hlavy.“

Je-li matka velmi moudrá, řekne: „Děkuju, žes mi to řekl.“

To je vše.

Pokud to je typická matka, řekne: „Ty jsi ale ošklivý kluk. Nikdy nesmíš bít malé holčičky. Za to ti dám na zadek.“

Adámek sdělení přijme. Ne to, že by neměl bít malé holčičky. *To už věděl.* Ve skutečnosti se dozvěděl: „Když udělám něco špatného, nesmím to mámě říct, jinak dostanu na zadek.“

Tímto způsobem dotyčná matka nevědomky učiní jeden z prvních kroků k tomu, aby pro její dítě nebylo bezpečné s ní mluvit. Dítě brzy začne se „zatajováním“. Nebude o svých špatných skutcích nikomu říkat.

Jestliže pokaždé, když vejdete do dveří, nakopnete psa, tak se pes brzy naučí schovat se, jakmile uslyší, že vcházíte do dveří. Jestliže trestáte dítě za komunikaci, naučí se komunikaci zastavovat.

Možná si říkáte (a oprávněně), že pokud na všechno, co dítě udělá, řekneme „dobře“, jak se tedy naučí rozlišovat dobré a zlé? To je součást naší rodičovské úlohy. Samozřejmě, že bychom ho měli učit chování, které je pro naši společnost přijatelné. Uvidíme-li ho dělat ostatním něco destruktivního nebo škodlivého, zakročíme, zastavíme ho a vysvětlíme, proč není správné tohle dělat. Přijmout jeho doznání však není to samé jako pardonovat overtly. Je důležité tohle rozlišit. Overtly zastavujte všemi způsoby, ale **NEZASTAVUJTE JEHO KOMUNIKACI**.

Mějte na paměti, že dítě je v zásadě dobré a nechce vytvářet špatné účinky na ostatních. Ve skutečnosti chce souhlas a obdiv. Jako my všichni.

Když vytvoří špatný účinek, bude to chtít dát do pořádku. Se svými duševními bolístkami přijde za vámi, tak jako za vámi přijde se svým odřeným kolenem. Chce po vás, abyste mu ho pomohli uzdravit. Nuže, snad byste to odřené koleno nevzali a nebouchli mu do něj ještě několi-krát kladivem, co myslíte?

Vezměme si dospívajícího chlapce zmiňovaného v prvním odstavci. Nechce mluvit se svými rodiči. Ti si tak nejsou jisti, kam pořád chodí, co dělá nebo jaké má kamarády. Opravdu si myslíte, že nezná názory svých rodičů na řízení auta, kradení, pití a morální chování? Samozřejmě, že ano (pokud není posledních dvanáct let svého života hluchý, němý a slepý). Zná i uznávané způsoby společnosti, v níž žije, a zná stanoviska svých učitelů i náboženských vůdců. Zažil tolik lidumilských kázání, že jich má nejspíš plné zuby. Ujišťuji vás, že další kázání nepotřebuje.

Potřebuje posluchače, který ho bude chápat. Potřebuje vědět, že ještě není pozdě na nápravu chyb a špatností, kterých se v minulosti dopustil. Není se svými rodiči ochoten hovořit proto, že ví, že ti nebudou schopni přijmout jeho komunikaci bez Q & A.

Po úspěšném auditování mnoha dospívajících vám mohu říci, že nikdy nebylo nutné říkat komukoli z nich, že něco udělal špatně. *Říkali mi to sami!* A když mi to řekli, cítili se skvěle.

Další otázkou rodičů bývá: Jestliže overty dítěte prostě bez hrozeb či kritiky přijmeme, nebude si myslet, že když se sebere a spáchá stejné overty znovu, bude to v pořádku?

Ne. Postupně se polepší. Poté, co se zbaví overtů, se bude cítit očištěný a bude takový chtít zůstat tak dlouho, jak to jen půjde. Nutkání páchat overty úplně vymazat nemůžete. Na to je potřeba auditing. Avšak uchráníte ho před vršením overtů, což je nesmírně důležité.

Když jsem studovala speciální instruktážní kurz na Saint Hillu (scientologická katedra v Anglii), byl tam velký nával vysokoškoláků ze Švédska. Každý víkend dorazil tucet nových Švédů, aby se od studentů instruktážního kurzu nechali auditovat na nižších stupních auditingu. Byli to srdeční, sympatičtí lidé, ale překvapivě mnoho z nich bralo drogy či LSD nebo kouřilo hašiš. Scientologické směrnice zakazují auditovat kohokoli, kdo bere drogy, a tak bylo nutné poslat takovéto studenty na naše „etické“ oddělení, kde je s těmito směrnici rázně obeznámili. Někdy se po nich požadovalo, aby určitou dobu počkali, než jim bylo dovoleno podstoupit auditing.

Pokud vím, žádný z těchto studentů se poté, co mu bylo umožněno dělat scientologii, už drog nedotkl. Místo toho chodili na kurzy a postupovali na své cestě ke klíru. Nyní pilně pracují na tom, aby zachránili své přátele doma.

Vybavuji si jednoho z těchto chlapců, veselého devatenáctiletého mládence, jehož jsem brzy po jeho příjezdu na Saint Hill auditovala. O něco málo později odjel zpět do Švédska, ale než jsem ze Saint Hillu odjela, vrátil se na další auditing a školení. Během těch pár měsíců doma si vydělal peníze, sdružil se s několika kamarády a spolu si koupili činžák, jenž jim pak zajišťoval příjem. Také přesvědčil 115 svých přátel, aby přijeli do Saint Hillu na auditing a školení.

Způsob, jakým o scientologii mluvil, byl nekonvenční, ale účinný. Říkal svým přátelům: „Človče, tuhle scientologii musíš zkusit. Kašli na haš. Tenhle auditing je *opravdovej* odvaz.“

Tento chlapec vynahrazuje jakékoli své dřívější prohřešky. Napravil se a nyní obětavě pomáhá svým přátelům udělat to samé.

Nestrachujte se: „Co jen z toho dítěte bude?“ Raději se nejdříve zajímejte: „Co se mu přihodilo?“

Nemůžete s žádnou jistotou předvídat něčí budoucnost, dokud jste nevyčistili jeho minulost.

Někdy, když objevíte, jak dítě dělá něco škodlivého, je dobrý nápad dát mu možnost to napravit nebo něčím odčinit.

Pokud něco poškodil, nechte ho to opravit, vyčistit, nebo vyměnit.

Před mnoha lety jsem pozorovala jednu svou přítelkyni s několika malými dětmi, které si zvykly kreslit jí na stěny pastelkami. A přestože je plácala, hubovala jim a hrozila, stěny pořád trpěly pravidelnou výzdobou.

O pár let později jsem vstoupila do svého obývacího pokoje a uviděla, že Paul odložil omalovánky a vyžívá se v nástěnných malbách. Bojácně se na mě podíval. Nepokárala jsem ho, ale utrousila jsem: „Koukám, žes pomaloval stěny. No, tak to tě je nechám pro mě umýt.“

Dala jsem mu kelík vody a houbu. Byla to obtížná práce a on několikrát prosil o pomoc. Já jsem však trvala na tom, aby ji dokončil sám. Čas od času jsem ho povzbudila. Nakonec to dokázal. Poté se rozhodl, že se této umělecké formě věnovat nebude.

O několik let později se stal Michelangelo i z Leea. Na jeden den.

Když jsme byli v Anglii, přišla mě do obývacího pokoje navštívit tříletá holčička, která bydlela ve stejném domku. Jak chodila sem a tam, vrazila do konferenčního stolku a převrhla cukřenku. Vyděsila se a rozběhla se z místnosti ven. Zavolala jsem ji zpátky a řekla jsem: „Teď to uklid’.“

Příštích pár minut se věnovala smetávání cukru do svých drobných dlaní a častým výletům k odpadkovému koši. Po nějaké době triumfálně oznámila: „Hotovo.“

„Výborně. Odvedla jsi dobrou práci.“

Očividně byla ráda, že svůj nešťastnou náhodou spáchaný overt odčinila. A pořád jsme byly kamarádky.

Během svého výzkumu Ron Hubbard rozpoznal jev, který pojmenoval „overt-motivátorový sled“. Dochází k němu takto:

1. uděláme někomu něco škodlivého,
2. tajíme to, aby se to nikdo nedozvěděl,
3. něco neblahého se stane nám.

Když se nám přihodí něco zlého, či nepříjemného, je to motivátor. Cítíme pak, že spáchání overtu je oprávněné. Velkým objevem Rona Hubbarda bylo, že *k overtu dochází vždy před motivátorem*, a ne naopak, jak většina z nás raději věří.

Neříkám teď, že se dolů z nebe natáhne nějaká tajemná neviditelná ruka a potrestá nás za naše overtly. Trestáme se sami. To ke hře jménem život patří.

Způsobem, jak tento koloběh zastavit, je vytáhnout overtly a zatajení (neboli O/Z) dítěte na světlo a očist'ovat ho i nadále. Je-li dítě ještě malé, měli byste zajistit, aby pro něj komunikace byla bezpečná hned od začátku. Tak jsem to udělala s Leeem. Výsledkem bylo, že nikdy necítil potřebu mi něco tajit.

Denně mi ze zvyku říká o čemkoli, co udělal a mohl by to být overt, nebo o čemkoli, co pokládá za znepokojivé. Takže ať už se každý večer koupe nebo ne, jde do postele s čistým svědomím. To je mnohem důležitější.

Je-li vaše dítě starší a vy jste si zvykli dělat Q & A, může být ke znovunastolení dobré komunikace mezi vámi zapotřebí pořádná trpělivost. Musíte začít tím, že mu dáte na srozuměnou, že ho za jeho komunikaci nebudete trestat. Přemlouvajte ho, aby s vámi znovu začalo komunikovat. Pokud víte o overtu nebo na něj máte podezření, snažte se ho přesvědčit, aby vám o něm řekl.

Napoprvé nesklidíte celou úrodu. To nečekejte. Nejspíš se dozvíte devět motivátorů (věcí, které byly udělány jemu) na každý overt a tyto overtly navíc budou „ospravedlněné“.

S trochou štěstí se vám vytrvalost vyplatí. Má vytrvalost došla drobné odměny, už když bylo Paulovi sedm. Každý den se popral s Johnnym od vedle. Paul byl vždy „nevinný“. „On mě bouchnul první,“ „Sebral mi náklad'ák“ nebo „Jenom jsem mu vrátil ránu.“

Opakovaně jsem mu říkala, že bez dvou lidí nemůže ke sporu dojít. Bez ohledu na to, co udělal ten druhý, nemůžete mít spor, pokud ne-souhlasíte, že máte spor. Jeho touha mít pravdu byla tak silná, že než jsem mu dokázala podstatu problému vysvětlit, nějakou dobu to trvalo. Jednoho dne však pravda zvítězila. Paul přišel domů s pláčem. Z dálky jsem slyšela, jak Johnny běží s vřiskem domů. „Co se stalo?“ zeptala jsem se.

Odpověděl vzpurně: „Jenom jsem mu vrátil ránu,“ ale pak slabým hláskem dodal: „... jako první.“

Po absolvování svého prvního profesionálního školení jsem se o to, aby mi chlapci říkali své overty a zatajení, začala starat důsledněji.

Jednou večer se stalo něco nezapomenutelného.

Paul byl celý den nevrlý a kritický (příznak O/Z), a tak jsem ho večer vzala nahoru do své kanceláře, abychom si popovídali. Po nějaké chvíli se potvrdilo, že něco tají. Řekl: „To nikdy nepovím ani tobě ani nikomu jinému.“

Jemně, ale neústupně, jsem pravila: „Ano, povíš.“

Nebylo jednoduché dostat ven ono první zatajení. Trvalo mi to skoro hodinu, ale nikdy potom to pro něj už tolik obtížné nebylo. (Mimocho-dem, prozradit osobní tajemství, se kterými se nám někdo svěřil, naše kodexy nedovolují. Paul by mi zde asi dovolil udělat výjimku, ale stejně jsme oba zapomněli, o co šlo.)

Zatímco jsme do sebe byli zaklesnuti v tomto boji za duševní sílu, uvědomila jsem si něco, co mi od té doby pomáhalo při vytahování tisíců overtů z preklírů všeho věku: Bez ohledu na to, co udělal, a bez ohledu na to, jak tvrdošíjně se to pokouší skrývat, KAŽDÝ THETAN VE SKUTEČNOSTI CHCE BÝT ODHALEN!

Když se chlapci o souslednosti overtů a motivátorů dozvěděli více, zpozorovali, že k těmto jevům dochází všude kolem nich. Výsledkem bylo, že začali úzkostlivě dbát, aby byli od svých vlastních O/Z očisti-
něni.

Jednou večer jsem poslala Lea do postele s tím, že si s sebou může vzít dvě sušenky a schroupat je. Později jsem za ním zašla, abych mu popřála dobrou noc. Ležel tam a tvářil se provinile.

„Měl bych ti říct svůj overt,“ řekl. „Vzal jsem si tři sušenky, a ne dvě.“

Než jsem ho stačila potvrdit, dodal: „Jo, mami, a už jsem měl motivátor. Utíkal jsem se schovat s těmi sušenkami do postele, vrazil jsem nohou do komody a zranil jsem si ji.“

Jsem přesvědčená, že hrozbami a tresty mladé nikdy nepřimějeme „srovnat se“. Tyto metody se všeobecně používají. O jejich neúspěchu svědčí rostoucí kriminalita, výtržnictví, drogová závislost a přečpané věznice.

Nejúčinnější metodou, kterou znám, je pomáhat našim mladým vyčistit svou minulost. A stejně důležité je dávat dobrý příklad zvyšováním úrovně etiky a čestnosti nás samotných. Zjistila jsem, že svých nejvýznamnějších zlepšení ve zvládnání dětí jsem dosáhla poté, co jsem vyčistila své overty vůči nim. (Například že jsem byla nedbalá či netrpělivá nebo že jsem je neuváženě trestala.)

Není žádným překvapením, že když dítě vidí, jak jeho rodiče i jiní dospělí v jeho okolí porušují zákony, lžou svým přátelům a vystavují se motivátorům, považuje pokrytectví za normální věc.

Zřídka kdy slyšíme člověka říkat: „V práci jsem udělal chybu a to mě dostalo do potíží se šéfem.“

Častěji slyšíme: „Ten můj šéf je fakt (píp). Nikdo ho nemá rád.“

Můžeme slyšet spousty důvodů, proč člověk nedělá v práci pokroky, proč nevydělává víc nebo proč se mu nepodařilo ten prodej uskutečnit. Nestává se často, že bychom slyšeli skutečný důvod jeho potíží: Spáchal v oné práci overty.

Zatajení mají velkou moc. To nahromaděná zatajení svašťují naše tváře a způsobují, že vypadáme starší. Jsou to zatajení, co nás činí kritickými k ostatním. Jsou to zatajení, co nás činí neochotnými komunikovat. Jsou to zatajení, co nakonec přitáhne naši smůlu.

K dennímu pořádku patří, že když jeden z chlapců očividně přitahuje spoustu problémů nebo příliš kritizuje, řeknu: „To zní, jako bys měl nějaké overty.“ Takže se podívá, objeví je a řekne je, a potom se cítí skvěle.

Chcete-li vašemu dítěti skutečně pomoci, nenechte se oklamat jeho motivátory, i kdyby zněly seberozněji.

Jednoho dne, když jsme byli v Anglii, za mnou přišel Lee celý rozrušený. Půjčil jednomu kamarádovi zámek s klíčem. Kamarád klíč ztratil

a byl donucen zámek rozbít. Vypadalo to, jako by Lee byl skutečně povitou obětí. Jeho štědrost byla odměněna nedbalostí a zničením.

Já jsem ho však nepolitovala. Zeptala jsem se ho: „No a cos mohl udělat, že sis ten motivátor přitáhl?“

Po minutovém přemýšlení se mu po tváři pomalu rozprostřel kyselý úsměv. „Pamatuješ si na ten šilink, cos tuhle našla na posteli? Ptala ses, jestli je můj. No, já jsem si nebyl úplně jistý, ale stejně jsem si ho vzal.“

To byl konec jeho stížností na rozbitý zámek. Druhý den mu kamarád koupil nový. (Mimochodem, Lee mi vyprávět tuhle příhodu dovolil.)

Jak chlapci rostli, začínali si cenit lidí, kteří byli méně reaktivní než průměr.

Na jaře 1966 se setkali s prvním scientologickým klírem, Johnem McMasterem. Byl to první člověk, který prošel důmyslnou technologií Rona Hubbarda až na samý vrchol, do nejvyššího stavu, jaký kdy člověk poznal.

Chlapci v Johnovi objevili svého hrdinu (a já rovněž). Byl tady osobně nejschopnější člověk, o jakém jsme věděli. Byl moudrý, ale skromný. Nesmírně srdečný a chápavý muž.

Po tomto setkání jsme se všichni utvrdili v rozhodnutí stát se klírem sami. Těšilo mě pozorovat, že chlapce tak silně ovlivnila taková úctyhodná osobnost. Tehdy jsem poznala, že Paula ani Leea nikdy nesvedou na scestí drsní hoši, se kterými se možná později setkají. Ti, kteří se budou pokoušet získat jejich pomoc při drobné krádeži nebo je budou navádět, aby si vzali svou první cigaretu marihuany. Paul a Lee budou vědět, že takový „tvrďák“ je ve skutečnosti jenom reaktivní slaboch.

Ted' když záměry chlapců na sobě pracovat byly silnější, posílili i své odhodlání páchat méně overtů.

I mě donutili dávat si větší pozor.

Jednou jsme spolu pekli sušenky a já jsem si začala stěžovat na jednoho přítele: „Proč proboha dělá tyhle věci? Tolik mě tím rozčiluje.“

Na to můj malý šestiletý mudrc řekl znuděným hlasem: „Máš proti němu overtu, to je jasný.“

Kapitola 8

Klacky a kameny

„Ty troubo nešikovnej!“ křičel strýc Vztekoun. „Ted’ ti spadly všechny součástky. Nikdy už ty hodiny nedáme dohromady.“

Mortimer vyběhl po schodech ze suterénu a proběhl obývánkem, kde jsem byla na návštěvě s jeho matkou. Když vcházel do svého pokoje, tekly mu po tvářích tiché slzy.

„No nazdar,“ řekla jeho matka. „Vždycky se dostane do konfliktu se svým strýcem, a tolik se snaží pomáhat.“

„Stává se to často?“ zeptala jsem se.

„No, bohužel je dost nešikovný.“

„Ne, tohle nemyslím. Říká se mu ‚nešikovný‘ hodně často?“

Chvilí přemýšlela. „Ano, říká. Mortimer hrozně rád spravuje věci, ale můj bratr je pak dost netrpělivý a kritický. To víš, není zvyklý na mladé.“

Nějakou dobu jsme situaci probíraly. Přítelkyně se zeptala, zda jí mohu nějak poradit. „Ano,“ odpověděla jsem okamžitě. „Pomoz svému bratrovi najít jiné bydlení.“

Dále jsem jí poradila, že potom by se s manželem měli soustředit na to, aby chlapci vrátili sebedůvěru. „Dovolte mu pracovat na různých věcech, ale tyhle malé nehody ignorujte. Pochvalte ho za cokoli, co udělá dobře. Pořád ho povzbuzujte.“

Za pár týdnů mi přítelkyně volala: „Nebudeš tomu věřit. . .“

Nuže, věřila jsem jí. Slyšet o ohromném zlepšení u jejího syna však bylo příjemné. „Páni, on zvládá i ty nejchoulostivější práce. Víš, on vlastně vůbec není nešikovný.“

Děti se navzájem popichují starým pořekadlem, v němž se tvrdí: „Mě nadávky nebolí. . .“

Není to pravda. Vyřčená slova mohou napáchat stejnou škodu jako klacky a kameny, a jsou daleko záluďnější.

Když někdo zahrnuje dítě hanlivými jmény, ať už v hněvu nebo v žertu, může ho tím postavit do nejméně žádoucí role.

Obzvláště nebezpečné jsou fráze typu „Jsi...“, například: „Jsi nepořádný“, „Jsi jen líný ulejšák“ nebo „Jsi hlupák.“ Proč? Protože dítě má reaktivní mysl.

Zvláštní vlastností reaktivní mysli je, že půjde – s hypnotickou poslušností – tam, kam ji nasměrujeme. Pojmenovávání věcí může reaktivní mysl restimulovat (tedy aktivovat).

Když pojmenováváme nežádoucí vlastnosti, znehodnocujeme thetana a posilujeme reaktivní mysl. Nešikovné dítě se stane nešikovnějším, líné dítě se stane línějším a hloupé dítě začne projevodvat více hlouposti.

Nejlepší způsob, jak vyvolat špatné chování, je POJMENOVAT špatné chování. Chceme-li dítěti pomoci, směrujeme jeho pozornost na věci, které dělá dobře, a na věci, které mu dovolíme dělat. Na jeho chyby a na činnosti, které dovolené nejsou, jeho pozornost nesměrujeme.

Teta Miluška vezme malého Patrika do obývacího a vznešeně řekne: „Tak, miláčku, můžeš si hrát s čímkoli v místnosti, ale té vázy se nesmíš ani dotknout. Je moc vzácná, takže NE, NE, NE.“

Pokud Patrik dobře vidí a slyší, namíří si to teď přímo k zakázané váze. Ne proto, že je zakázaná, ale proto, že teta Miluška *nasměrovala jeho pozornost na vázu a už na nic jiného*. Nejlépe by svou vázu ochránila tím, kdyby ji ignorovala, našla několik zajímavých cetek a řekla mu, že si *může* hrát s nimi.

Před mnoha lety jsem byla svědkem klasického případu takovéhoho špatného zvládnutí. Šlo o třináctiměsíční dítě, které se právě učilo chodit. Bylo uchváčeno perspektivami, jež se před ním otevířely. Vášnivě zkoumalo nové věci, na které teď dosáhlo, a obzvláště ho fascinoval konferenční stolek se spoustou zajímavých cetek. Avšak když na nějakou z nich sáhlo, jeho matka ho plácla přes ručičky a varovala ho: „Ne. S tím si nemůžeš hrát.“

Mělo to nepatrný účinek a chlapec to neodradilo. Sálh tam znovu. Ona ho znovu plácla. Tento maratón pokračoval po celou dobu mé návštěvy.

Žádný z nich tu bitvu nevyhrál. Zatímco chlapec rostl, matka ho i nadále plácala a ječela a chlapec se i nadále vzpíral. Do svých jedenácti

let zaznamenal pozoruhodné množství nehod a malérů. Ona i nadále pojmenovávala a jeho reaktivní mysl se jejími pokyny neustále ochotně řídila: „Vidíš, já jsem ti říkala, že z toho stromu spadneš. Ted’ máš nejspíš zlomenou ruku.“

Na metodě, jejímž použitím káráme dítě za to, že je zvědavé a zajímá se o své okolí, je zjevně něco špatného.

Jiný pár moderních rodičů jsem viděla řešit tuto situaci úplně jinak. Když se jejich první dcera učila pohybovat po domě, rodiče odklidili všechny věci z každého stolu a policičky v jejím dosahu.

Jediné předměty, které měla holčička k dispozici, byly její hračky. Velmi mě zajímalo, jak se tohle vyvine. Při krátké prohlídce se všecko zdálo být v pořádku. Když to však zkusíte sami, zjistíte, že se z celého domu stávají jesle, což pro ostatní může být dost nepohodlné. Když jsem u nich byla na návštěvě, zjistila jsem, že nemohu použít popelník ani si položit šálek s kávou nebo odložit peněženku. Dítě bylo vedeno k víře, že mu patří vše v jeho dosahu.

Než Paul a Lee dorostli do tohoto objevitelského věku, rozhodla jsem se pro zlatou střední cestu a začala jsem používat systém směřování pozornosti. Když dítě sáhlo po nějakém předmětu, nechala jsem ho, ať si jej osahá, a řekla jsem mu, jak se ta věc jmenuje. Když bylo spokojeno, položili jsme daný předmět zpátky na stůl a podala jsem mu něco jiného nebo nasměrovala jeho pozornost na nějakou hračku. I když jsem nebezpečné věci z nižších míst odklidila, rozhodla jsem, že malé doplňky domácnosti pro pohodlný život by měly být sdíleny s dětmi. Žádná z nich pro mě nebyla tak cenná, abych nemohla riskovat její možné rozbití. Stoly tedy zůstaly netknuté, obložené talíři, porcelánem a soškami. Tyto věci jsem nezakazovala ani jim nevěnovala žádnou pozornost. Nikdy jsem chlapce neplácala přes ruce a oni o mé věci brzy ztratili zájem. Mimochodem, nikdy žádnou z nich nerozbili.

Pokud si myslíte, že něco je opravdu nebezpečné, vezměte dítě pryč od nebezpečí nebo dostaňte zdroj nebezpečí pryč od dítěte; ale nesaďte a *nepojmenovávejte katastrofu*.

Chcete-li dítěti pomoci rozvinout své schopnosti, nasměrujte svou pozornost (i tu jeho) na něco, co dovede, a pomozte mu dělat to lépe.

Mnoho rodičovských varování by bylo lépe ani nevyslovovat. Namísto toho, abyste chlapci říkali, ať si dá pozor, aby se při hře s míčem nezranil, mu více pomůžete, řeknete-li: „Hezky si zahraj. Doufám, že vyhraješ.“

Kdybyste cítili potřebu připomenout dítěti něco, co nesmí (a *jsou* takové dny), vždy to dotáhněte do konce tím, že se zmíníte o něčem, co dovoleno *má*. Takto jeho pozornost nenecháte nasměřovanou na negativní činnost.

Jmenujte to, co chcete, protože to, co pojmenujete, dostanete, ať je to dobré nebo špatné.

Kapitola 9

Co je to bezpečí?

...bezpečí jako takové znamená porozumění. Nejistota znamená NEVĚDĚNÍ. Když si je člověk nejistý, prostě něco neví. Není si jistý. Lidé, kteří VĚDÍ, mají pocit bezpečí. Lidé, kteří nevědí, věří ve štěstí.

L. Ron Hubbard, *Problémy práce*

Lucifer sedí ve své dětské židli a spokojeně jí banán. Máma u dřezu škrábe brambory. Bouchnou vchodové dveře. Do kuchyně vtrhne táta. „Á, jsi tady. Kde je teda potom auto?“

„Došel mi benzín,“ odpoví máma. „Nechala jsem ho u lékárny.“

Otec již podrážděně řekne: „Kdy už si konečně zapamatuješ, že když svítí oranžová kontrolka, je třeba dojet natankovat?“

„A co ty?“ zaječí matka. „To tys včera projedzil všechen benzín!“ Hádky pokračuje, hlasy sílí a znějí stále hrozivěji.

Lucifer přihlíží s očima vytřeštěnýma úžasem, začne natahovat a nakonec se dá do pláče. Zapomenutý banán pleskne o podlahu.

Pro mámu a tátu hádka brzy skončí a později se jí nejspíš zasmějí. Lucifera však zasáhne víc. Proč? Protože předvídatelnost prostředí nečekaně vzala za své. To ohrožuje jeho pocit bezpečí. Z rodičů se stali neznámí zuřící lidé. Zamotali se do své hry a jeho se tato hra netýká. Ted' už *neví*, co může očekávat.

I nemluvně (které nemusí rozumět slovům hádky) zaznamená její emoce. Ty restimulují jeho reaktivní mysl, a bude se cítit vyvedené z míry.

Bezpečím je pro kohokoli (a malé děťátko obzvlášť) *předvídatelnost*. Nemluvně musí vědět, že jeho rodiče jsou tady a že tu budou i nadále, dokud na nich bude závislé.

Pro duševní zdraví dítěte je důležité vyhybat se nepříjemným překvapením. Nepředvídatelné události restimulují reaktivní mysl. Bude-li jich příliš, způsobí to, že dítě bude mít pocit nejistoty.

Malá tříletá Janička přiběhne ke své matce s rozpřaženýma rukama: „Maminko, já tě mám ráda.“

Matka píše dopis a říká: „Ted' mě neotravuj, zlato.“

Janička čekala, že máma její náklonnost opětuje, ale ona ji odmítla. Asi to vypadá jako bezvýznamná událost, jenomže po ní může zůstat jizva.

Janička přijde mamince sdělit, že její panenka už usnula. Matka má pořád práci a tuto komunikaci ignoruje. Další potenciální jizva.

Matka jde s Janičkou nakupovat. Janička říká: „Ale mně se ty šaty nelíbí.“

„Ale zlato, to jsou hezké šaty. Budou se ti líbit.“

Janička čekala, že máma bude jejímu názoru na šaty rozumět a bude s ní souhlasit. Máma ale nesouhlasila.

Chcete-li pro dítě nepříjemná překvapení omezit, zaříd'te, aby byly věci předvídatelné, a zaměřte se na jeho ochotu. Aby se cítilo bezpečně malé nemluvně, měli byste ho držet v teple a dobře krmit. Také potřebuje, abyste se ho dotýkali, mluvili k němu a všímali si ho.

Nenechávejte ho hrát si v nebezpečném prostředí. Znovu a znovu mě šokuje, kolik dětí musí být rychle odváženo do nemocnice na vypumpování žaludku, protože spolklý nějaký nebezpečný předmět. S takovými věcmi by se dítě nemělo setkat. Kromě fyzické újmy to oťře jeho jistotou, protože si ublížil v prostředí, o kterém předpokládal, že je bezpečné.

Nic, co patří dítěti, bez jeho svolení nevyhazujte. Říkám to, přestože vím, co v den praní v synově kapse asi najdete. Avšak na to, abychom pochopili skutečnou hodnotu prasklé kuličky, vysušené hadí kůže, dvou víček od limonády a prastarého krůtího pařátu, se pohybujeme ve špatných společenských kruzích.

Jestliže rodina uskutečňuje nějakou drastickou změnu, například se stěhuje na nové místo nebo si k sobě bere babičku, aby s nimi bydlela, měly by se dítěti dopředu sdělit podrobnosti.

Pokud dítě půjde do nového prostředí (jesle, školka nebo prázdninový výlet), měli byste mu ho důkladně popsat. Dejte mu na srozuměnou, co má očekávat.

Chcete-li dítě nechat s někým doma, řekněte mu o tom dopředu. Někteří rodiče jsou v tomhle skutečně zbabělí. Zjednájí si hlídání, a zatímco dotyčná odvádí pozornost dítěte, nepozorovaně se vytratí. To je kruté, protože když dítě objeví, že rodiče jsou pryč, obvykle dostane hysterický záchvat. Důsledek může být, že v dítěti naroste velká úzkost, že se mu rodiče ztratí. Nikdy nebude vědět, kdy mu mohou zmizet. Může začít podezřívat každou návštěvu.

Pokud dítěti řeknete, že jdete ven, a ono kvůli tomu pláče, jděte ven i tak. Většina dětí přestane plakat, hned jak vyjedete z garáže. Takové chování znamená, že jste byli nepředvídatelní v minulosti, nebo že si dítě myslí, že vás pláčem donutí vaše rozhodnutí změnit.

Také se můžete setkat s orientační nejistotou. Jestliže s dítětem prudce houpete po místnosti a náhle ho dáte dolů, může se cítit dezorientované. Většina děcek si spoustu pohybu užívá, ale pokud se dítě zdá být zmatené nebo vystrašené, nedělejte to.

Žádné dítě by nemělo být nuceno dělat nebo říkat něco, co považuje za trapné. Mnoho pošetilých rodičů trvá na tom, aby malý Míša zahrál na klavír, recitoval básničku nebo „vyprávěl paní Netečné tu roztomilou příhodu.“

Vynucená představení mohou způsobit, že si dítě bude samo sebou méně jisté. Také ho nenuťte projevovat náklonnost, která pro něj není skutečná. Jestliže tetě Agátě nechce dát pusu, nenuťte ho.

Říkejte dítěti pravdu. Jestliže zjistí, že jste mu v něčem lhali, stanete se pro něj nepředvídatelnými. Pokud dospělý v rodině něco rozčiluje, mělo by se o tom dítěti říci. Jinak by mohlo mít pocit, že příčinou starostí nebo rozčilení je ono. Dítě dokáže vstřebat ohromnou porci pravdy. Nebojte se mu ji dávat.

Někdy si dítě bude dělat starosti kvůli něčemu v budoucnosti. To lze vyřešit komunikací. Zjistěte, čemu nerozumí.

Lee mi jednou řekl, že se nikdy neožení. Dodal, že neví, jak si najít dívku nebo co by jí měl říkat. Probrali jsme to a všechny jeho otázky jsem mu zodpověděla. O týden později mi řekl hned o čtyřech různých

přítelekyních. S takovým harémem v první třídě mi rázem bylo jasné, že až bude mít věk na ženění, tak si s jeho schopností jednat s dívkami nebudu muset dělat starosti.

Součástí předvídatelnosti je pomáhat dítěti učit se, jak přispívat k přežívání rodiny a jak se starat samo o sebe. Získáním jistoty docílí pocitu bezpečí. Jistotu získává tím, že se učí dělat velké množství věcí.

Nestarejte se o dítě tak dobře, že by se ani nenaučilo, jak se samo o sebe postarat.

Než abyste se s ním každé ráno zlobili: „Ukaž, zapnu ti bundu. Kde máš čepici? Nezapomeň si nasadit rukavice,“ ho jednoduše nechte, ať se obleče sám.

Pokud cestou do školy prochladne, rychle se naučí, jak se oblékat pořádně.

Jestliže dítěti poskytnete trochu sebejistoty, jednoho dne bude vracet jistotu ono vám, jako Lee brzy poté, co začal chodit do školky. Řekl mi, že pokud půjdu nakupovat a nezvládnou se vrátit, než přijde ze školky, bude to v pořádku. Nebude si o mě dělat starosti. „Každopádně,“ dodal, „vím, že nakonec se vrátíš, a *vím*, kam dáváš sušenky.“

A poslední bod na téma předvídatelnost: Dříve jsem se divila, proč některé děti při očkování pláčou. Když jsem dostávala injekce já, nepřípadaly mi bolestivé. Třeba, usoudila jsem, to bylo jejich nepředvídatelností. Abych tuto teorii otestovala, připravila jsem Paula na jeho první injekci, kterou dostával ve svých třech měsících. Zatímco lékař byl z místnosti venku, řekla jsem Paulovi, že mu „přímo sem“ píchne pan doktor jehlu. Několikrát jsem zatlačila nehtem do jeho paže, až si zvykl v dané oblasti něco vnímat. Když lékař přišel a píchl mu injekci, Paul jen s letmým zájmem přihlížel. Žádný šok, žádné slzy, žádné překvapení.

Tohle jsem s úspěchem praktikovala až do jeho šesti let. V té době však jeden lékař píchl Paulovi injekci, když ten ji nečekal. Zařičel zděšením a řičel ještě nějakou dobu. Bylo to poprvé, co vnímal injekci jako „bolest“. Ještě po více než dvou letech se krčil strachy, pokud si myslel, že by mohl potřebovat další injekci.

Později jsem nás oba zpracováním této události v auditovacím sezení jeho strachu zbavila.

Stejnou metodu jsem použila i u Leea. Ten je ve skutečnosti takový prospěchář, že poslední sestřičku, která mu dávala injekci, usmlouval.

Vesele mu slíbila, že když si nechá píchnout injekci, dá mu lízátko. Zašklebil se na ni (jako karetní švindlír s paklem označených karet) a řekl: „Za dvě lízátko nebudu ani brečet.“

Kapitola 10

Sváry, záchvaty a slzy

Martínek začne vřeštět a vztekat se, protože si nesmí vzít sušenku. Petruščině panence nepadnou šaty a ona propukne v pláč. Zazvoní zvonek, Sabinka uteče a schová se v komoře. Uprostřed tohoto dopuštění v domácnosti stojí máma a zvažuje sebevraždu. Taťka vypadá klidný, ale nejraději by je všechny povraždil.

Tohle všechno jsou reaktivní emoce. Jsou skutečné, neovládané a na vzdory zdání, že byly vyprovokovány, jsou pro danou situaci nevhodné.

Vyškolený scientolog by tyto postoje popsal jako určité stupně na škále emočních tónů, jinak zvané tónová škála (viz tónová škála na konci této kapitoly). Tónová škála je sled emočních postojů (tónů) od nejnižší úrovně přežití (kterou je apatie) do té nejvyšší (kterou je klidnost bytí).

Tuto škálu sestavil L. Ron Hubbard po letech výzkumu a pozorování. Všiml si, že když někdo utrpěl velkou ztrátu nebo prožil nezdar, upadl do nízkého tónu. Když se situace zlepšila, nebo se dotyčný vzpamatoval, postupně stoupal skrze určité postoje do svého obvyklého tónového rozsahu. Proto mají uvedené body na škále přesně dané pořadí. Čísla, která jsou k tónům přiřazena, nejsou důležitá.

Jedinec po této škále kolísá nahoru a dolů podle toho, zda se mu právě daří, nebo ne. Avšak v průměru je většinu času na určitém tónu a tento tón ovlivňuje jeho činnosti a uvažování o životě. Jeho tón je vlastně jeho „pohled na život“.

Kdybyste prostudovali všechny materiál od Rona Hubbarda o tónové škále, přišli byste na to, že vám tyto znalosti mohou být užitečné. Při setkání s někým novým byste dokázali určit jeho tón během několika vteřin a okamžitě byste se o něm hodně dozvěděli. Věděli byste, jak umí pracovat, o jakých věcech mluví, co ho rozesměje, jak zareaguje na novou myšlenku, zda dokáže přenést komunikaci přesně, jak jedná s lidmi i jak

je oblíbený. Znalost tónové škály vám může pomoci při výběru přátel nebo spolupracovníků (ať šéfa nebo zaměstnanců).

Chcete-li porozumět emočním reakcím svého dítěte, prostudujte si tabulku na konci kapitoly a všimněte si umístění a pořadí jednotlivých postojů. Ten, kdo je na tónové škále výše, je živější; bude přispívat k přežití lidí ve svém okolí. Jedinec s nižším tónem je méně živý a bude pro své okolí destruktivní. Dělicí čarou je 2,0. Nad tímto bodem je člověk většinu času analytický a přispívá k životu. Bude se snažit o úspěch. Pod 2,0 je člověk stále reaktivnější a bude se pokoušet věci zastavit. Jakéhokoli úkolu se ujme s tak negativním očekáváním, že obvykle neuspěje.

Při jednání s dítětem vám pomůže, když rozeznáte jeho emoční tóny a jejich pořadí. Pokud dítě jednu minutu pláče a další se vzteká, směřuje k vyšším tónům. Je-li pořadí emocí opačné, klesá dolů.

Jak zvládnete každý tón, závisí na vaší šikovnosti a pohotovosti. Já vám jen mohu v krátkosti poradit, co byste měli dělat, a co ne.

Nesnažte se přesvědčovat někoho, kdo je na reaktivním tónu. Mluví z něj spuštěná automaticnost. Kdybyste si sedli a diskutovali s gramofonem, byl by výsledek víceméně stejný. Reaktivní tón můžete ignorovat, potvrdit ho, porozumět mu, ale nedohadujte se s ním.

Nikoho neodsuzujte kvůli tónu, na kterém je. Jsou to jen šaty, které si pro dnešek oblékl.

Jak většina lidí stárne, usídluje se na nižších a nižších tónech. Děti hodně kolísají mezi vysokými a nízkými tóny. I když bez odauditování skutečného zdroje (reaktivní mysli) nemůžeme jejich nízké tóny odstranit, můžeme udělat hodně, čím tón dítěti pomůžeme zlepšit.

Pokud si všimnete, že určité prostředí, okolnost, osoba nebo slova u dítěte vyvolají jakýkoli z projevů nízkých tónů, udělejte, co můžete, abyste tyto restimulátory odstranili. Jestliže se vyděsí, když musí jít do sklepa, nenuťte ho tam chodit samotné. Když nemluvně pláče, zkuste ho nakrmit. V devíti případech z deseti bude mít hlad a nebude chtít čekat. Jestliže popichování od strýčka Vildy dítě rozruší, pak takové popichování nedovolte.

Vy ani nikdo jiný byste neměli dítěti úmyslně mačkat na „knoflíky“. To jest, neříkejte a nedělejte věci, které restimulují reaktivní banku. Když máme k někomu blízko, rychle se dozvíme, jaká slova či situace v něm

spustí určité reakce. Přesně víme, jak ho rozplakat, rozzlobit nebo vystrašit. Mačkání knoflíků je samo o sobě nezodpovědné chování prozrazující nízký tón.

Je-li jeden tón chronicky restimulován (knoflík se mačká příliš často), může dotyčný upadnout do tohoto tónu na dlouhou dobu. Je-li opakovane přiváděn do situací, které vnímá jako hrozivé, začne být nakonec bojácný a opatrný ve všem.

Nízké tóny, obecně vzato, jsou automaticky spouštěny zdrojem, který jedinec nezná. Dítě si však může určitý tón také osvojit, protože tento tón „řeší“ situaci v jeho prostředí.

Jestliže dítě nepochválíte, když dělá něco s radostí a dobře, a *reagujete*, když dělá něco nízko na škále, pak dítě k tomu, aby na vás vytvořilo účinek, začne častěji používat nízké tóny.

Michálek nadšeně příběhne domů: „Mami, přijíždí auto se zmrzlinou! Můžeš mi nějakou koupit?“

„Ne. Dnes ne.“

Michálek klesne do antagonizmu („Ale já ji chci. Proč mi ji nechceš koupit?“). Máma pořád říká ne, a on se začne vztekat. Pokud máma vytrvá, bude pokračovat dalšími tóny směrem dolů. Možná se jí bude pokoušet mazat med kolem pusy, jaká je to milá maminka (1,1), možná jí bude něco nabízet, žadonit o soucit, ronit slzy a nakonec upadne do apatie.

Jestliže máma své rozhodnutí nezmění a bude toto divadélko ignorovat, dítě se brzy zotaví a na škále se vrátí nahoru. Avšak pokud máma v kterékoli fázi sporu ustoupí, dítě si daný tón brzy osvojí pro budoucí použití. Jestliže mu pláč vynese kornout zmrzliny, pak bude plakat, až bude něco chtít. Pokud mu máma naplácá, protože se vzteká, ale ustoupí, když dítě začne předstírat, že je hodné, stane se z něj případ skrytého nepřátelství, aby s jeho pomocí nad mámou zvítězilo.

Podvolíme se tomu tónu, který dokážeme tolerovat nejméně. Takto si paradoxně vytváříme přesně to prostředí, které nám vadí nejvíc. Nesnesete-li slzy, budete na ně reagovat. A proto, když na vás chce dítě vytvořit účinek, pláče.

A tak se hra jménem život odvíjí ve své sestupné spirále, kdy ti, kteří se milují, si navzájem pomáhají dohánět jeden druhého každým dnem blíže šílenství.

Všimněte si, jaký je bod vaší kapitulace. Při jaké emoci ustoupíte a odměníte ho nějakým druhem pozornosti (kterým může být dokonce i trest)? Pokud si dítěte všímáte pouze tehdy, když začne být hlučné a dělat potíže, později zjistíte, že žijete s hlučným a problémovým výrostkem. Pokud mu nikdy neprojevíte náklonnost s výjimkou případů, kdy je nemocné nebo zraněné, máte potenciálního invalidu.

Tam, kde jsme bydleli dříve, si Paul hrál s malým kamarádem, který byl obvykle v antagonizmu nebo v nudě. Někdy k nám pro něj zašla jeho matka, aby mu řekla, že má jít domů nebo někam doběhnout. V takovém případě okamžitě zaujal pózu ufnukánka (0,9). Jeho hlas a vystupování se naprosto změnilo. Těžko byste v něm poznali stejného chlapce, který si ještě před pár minutami rozpustil hrál. Zjevně šlo o nejlepší způsob, jak matku ovládat. Lze předvídat, že pokud se tento hoch, až vyroste, ožení s dívkou, která mu bude připomínat jeho matku, stane se z něj případ chronické lítostivosti.

Při jednání s dítětem by bylo dobré mít na paměti jeden z axiomů Rona Hubbarda:

AXIOM 10: NEJVYŠŠÍM CÍLEM V TOMTO VESMÍRU JE VYTVOŘENÍ ÚČINKU.

L. Ron Hubbard, *Axiomy scientologie*

Zjistíte, že účinek se snaží vytvořit každý. Všichni chceme v první řadě vytvořit *dobrý* účinek. Ze všeho nejvíce usilujeme o obdiv a chválu za naše snahy. Takové je i dítě, které dělá různé věci a ukazuje vám je, šplhá na strom nebo se trefuje pálkou do míčku. Chce, abyste obdivovali, co dokázalo. Vaše pochvalná komunikace je pro něj odměnou.

Nepovede-li se dítěti dosáhnout obdivu nebo pochvaly, stejně bude chtít vytvořit účinek. Může se prostě snažit, aby si ho někdo všímal, takže na sebe začne poutat pozornost. Může být hlučné a drzé. Může nosit výstřední, nápadné šaty nebo stavět na odív svůj neobvyklý účes.

Když všechno ostatní selže, může skutečně usilovat o to, aby bylo potrestáno. Jednoduše se pořád pokouší vytvořit nějaký účinek. Pro zanedbané dítě je i výprask lepší, než být zcela ignorováno. Žádný z nás nechce mít pocit, že o naši existenci nikdo neví, nebo na ní nikomu nezáleží.

Jeden můj kamarád se účastnil večírku, kde se skupina dospělých rozhodla poškádlit malé dítě tím, že předstírali, že ho nevidí. Střídavě se dívali těsně kolem něho a říkali: „Kde je Billy? To bych rád věděl, kam se jen mohl podít.“

Zprvu se dítě usmívalo a rozpustile křičelo: „Tady jsem!“

Po pár minutách však zjistilo, že je pro skupinu „neviditelné“ i nadále. Velmi rychle sjelo po škále dolů a doráželo na ostatní, žadoníce, aby ho viděli. Nakonec si prostě sedlo a plakalo.

Zdá se to být kruté a nelidské. Naprosto poprávu. Avšak mnoho z nás tohle dítěti do určité míry dělá také, přestože ne tak nápadně. Když „nevidíme“ jeho činnosti nebo schopnosti vysoko na škále, ale vidíme jenom chyby, nikdy nepotvrdíme thetana. Je to, jako kdybychom říkali: „Nejsi tu. Je tu jen tvá banka.“

Je důležité rozlišit, zda emoce je, či není v dané situaci přirozená. Kdyby například dítě necítilo zármutek nad vážnou ztrátou nebo kdyby stálo tváří v tvář útočícímu tygrovi a bylo přitom klidné a uvolněné, bylo by to zcela nepřirozené. Dítě také může kvůli reaktivní bance pocítit žal nad ztrátou malé cetky, protože ta mu zrestimuluje dřívější a větší ztrátu. Může mít strach z kočky, protože ta mu restimuluje dřívější strach. V takových případech potvrdíte, že chápete, jak se cítí. Nikdy dítěti, když je v žalu, neříkejte, aby neplakalo, nebo, když je ve strachu, aby se nebálo.

Jenom si všímejte, zda si nezvyká používat nízké tóny, abyste mu věnovali pozornost nebo ho litovali. Jestliže pláče, protože mu nechcete dát sušenku, ignorujte to a nechte ho, ať se vrátí na škále nahoru. Dejte mu sušenku, pouze když je veselý a má dobrou náladu. Pokud dostane vztek, protože mu nechcete pomoci smontovat hračku, pak tento tón ignorujte a počkejte, až bude schopen požádat o pomoc racionálním způsobem.

Dříve se čas od času stávalo, že na mě jeden z chlapců zkoušel použít nízký tón, aby tak dosáhl svého. Když k tomu došlo, jednoduše jsem řekla: „No tak, vždyť víš, že mě takovýmhle tónem nepřesvědčíš.“

Co se pravidel v domácnosti týče, jsem obvykle velmi neoblomná. Předěje se tak spouště handrkování a dosáhne se respektu k disciplíně. Snažím se však zachovávat si u jednotlivých rozhodnutí, která vynesu, určitou pružnost. Byly případy, kdy jsem si uvědomila, že jsem reaktivnější než chlapci. A proto, když za mnou přijdou s řešením, které je výš na škále než mé, jsem ochotná naslouchat.

Jednou jsem Paulovi kvůli něčemu, co doma provedl, zakázala jít na svaz církevní mládežnické skupiny. Poté, co jsem svůj verdikt vynesla, jsme se dozvěděli, že mládežnická skupina má na programu navštívit místní rozhlasovou stanici. On o tuto exkurzi nechtěl přijít a já jsem svého rozhodnutí litovala. Nechtěla jsem však svou disciplínu zcela uvolnit.

Ten den, na který byla naplánována exkurze, se na mě Paul obrátil: „Mami, mohli bychom si o té exkurzi s Mládeží ještě promluvit?“

„Ano.“

„Takže, chtěl bych se dohodnout. Jestli mě na tu exkurzi pustíš, budu si týden sám dělat oběd a nosit ti snídani do postele.“

Protože situaci řešil vysoko na škále (a protože snídám v posteli ráda), jeho nabídku vykoupit svůj postih jsem přijala. Může nějaká matka takovou dohodu odmítnout?

Skutečnost, že děti mohou být v určitých věcech výše na škále než já, dokládá příhoda, která se udála, když byly Leeovi čtyři roky. Bylo jaro. Voda v jezeře byla ještě studená a já jsem chlapcům říkala, aby nechodili plavat, dokud nebude trochu teplejší. Jednoho dne však Lee svému pokušení neodolal. Pobíhal na pláži a hrál si. Nejdřív si namočil nohy, brzy potom nohavice. Zanedlouho se mu podařilo do vody spadnout. Protože už byl mokrá, zůstal chvíli ve vodě a trochu si zaplavával.

Druhý den jsem mu řekla, že musí zůstat celý den doma. „Tak jo,“ řekl.

Posadil se na zem a hrál si s nákladáky. Jakási reaktivnost ve mně však nebyla tím, jak snadno mé rozhodnutí přijal, uspokojena. Řekla jsem: „Lee, jsi potrestaný za to, že jsi včera šel do vody.“

S klidem se na mě podíval a s důstojností velmi moudrého thetana řekl: „Nejsem potrestaný.“

Vrátil se ke své hře a já jsem pocítila rozčarování a zároveň obdiv. Souhlasil s tím, že se v oné věci podřídí mému rozhodování, ale *nesouhlasil s tím, že by se měl cítit ponížený.*

Myslím si, že možnost takovéto volby máme často.

ŠKÁLA EMOČNÍCH TÓNŮ

40.0	KLIDNOST BYTÍ	1.2	ŽÁDNÝ SOUCIT
20.0	ČINNOST	1.1	SKRYTÉ NEPŘÁTELSTVÍ
8.0	VESELÍ	1.0	STRACH
4.0	NADŠENÍ	0.9	SOUCIT
3.0	KONZERVATIZMUS	0.8	USMÍŘOVÁNÍ
2.5	NUDA	0.5	ŽAL
2.0	ANTAGONIZMUS	0.05	APATIE
1.8	BOLEST	0.0	SMRT
1.5	VZTEK		

od L. Rona Hubbarda, převzato
z tabulky „Tónová škála“

Kapitola 11

Zodpovědnost a úsudek

Jak obrovskou sílu vůle potřebuje rodič k tomu, aby dítě nezahrnoval neustálým proudem instrukcí!

L. Ron Hubbard, *Scientologie: Nový pohled na život*

„Už tam nikdy nechod’! Slyšíš? Nikdy, nikdy, nikdy!“ křičela jsem na Paula, držela ho za ramena a třásla s ním.

Byl mou zlostí zmatený a vystrašený. Pak jsem si uvědomila, že nejednám správně. Nechala jsem ho být. Potřebovala jsem si to promyslet.

Za silnicí byla říčka s vysokými břehy, s velkými balvany v korytě a rychlým proudem. Paul měl zakázáno k ní chodit. Ted’, v necelých pěti letech, se v něm začal projevovat dobrodruh, a tak šel k říčce za kamarády. Za poslední týden se to stalo dvakrát. Nedokázala jsem takovou do nebe volající neposlušnost pochopit. Ta mu vůbec nebyla podobná.

Po zvážení situace jsem došla k závěru, že jsem příliš starostlivá. Vrátila jsem se promluvit si s ním. Vysvětlila jsem mu, že nechám jeho bezpečnost na jeho *vlastní* zodpovědnosti. Řekla jsem mu, že jestli chce žít a vyrůst, musí se naučit poznat nebezpečné situace a vyhnout se jim, nebo je zvládnout. Připomněla jsem mu, že pokud si chce hrát u říčky, já nebudu nablízku, abych mu mohla pomoci, kdyby se vyskytla nějaká potíž. A u toho jsme zůstali. Za další čtyři roky, po které jsme na tom místě ještě bydleli, nedošlo ohledně říčky k žádným nepříjemnostem.

Tato událost pro mě byla cenným ponaučením. Dát dítěti na srozuměnou, že je zodpovědné za své přežití, je daleko lepší, než neustále vytvářet spoustu nevynutitelných pravidel pro řízení jeho chování.

Dnes bych této situaci rozuměla mnohem lépe než tehdy. Jeho touha jít za svými kamarády a prozkoumávat nová místa byla přirozená a neaberovaná. Ten reaktivní jsem se svým strachem a přehnanou starostli-

vostí byla já. Takže to byl případ, kdy se někoho snažila zastavit banka (má banka).

Je-li to nutné, musíme dítěti dovolit udělat své vlastní chyby, aby se z nich poučilo, i když to může být o nervy.

Čas od času jsem chlapcům říkala: „Pamatuj si, tohle je tvé tělo. Jeho přežití máš na starosti ty.“

Taková obecná připomínka byla cennější než tisíc pravidel. Chlapci se postupně naučili dobrému úsudku, protože používali svůj. Ne můj.

Tuto poučku dobře ilustruje událost, k níž došlo o několik let později. Přestěhovali jsme se do obce, která leží na břehu jezera. Paul byl výborný plavec a pravidla bezpečnosti ve vodě znal. Leeovi však nebyly ani tři roky a plavat ještě neuměl.

Brzy poté, co jsme se nastěhovali, jsem vzala Leea na místní pláž. Byla tam i jiná žena s přibližně stejně starým chlapcem. Držela ho v mělké vodě a neustále ho ochraňovala a varovala.

Já jsem se rozhodla Leea nechat, aby šel do vody sám, aniž jsem ho jakkoli varovala. Měla jsem na sobě plavky, a tak jsem si sedla na pláž, připravena jít mu pomoci, kdyby to bylo zapotřebí. Začal si hrát a čvachtat se ve vodě. Po chvíli si troufl trochu dál. Než si to uvědomil, byl v příliš velké hloubce a zmizel pod hladinou. Už už jsem mu chtěla jít pomoci, když vtom se vynořil. Kašlal vodu, ale stál na pevném dně. Brzy přišel za mnou na břeh a řekl mi: „Dostala se mi voda do nosu.“

„Dobře.“

Odešel zpátky. Za pár minut se již potápěl pod hladinu a zkoušel plavat. Tak daleko jako předtím už nešel.

Toho druhého malého chlapce (toho dobře ochraňovaného) krátce nato vytahoval plavecký instruktor Červeného kříže z hluboké vody. Podle všeho v nestřeženém okamžiku utekl od své matky a bezhlavě se vrhl do hluboké vody, kde už nestačil.

Snažíme-li se dítě příliš chránit, je závislé na nás, a ne na sobě. Nemá příležitost k rozvinutí dobrého úsudku a zodpovědnosti.

Někdy jsem dost překvapená, když slyším některé rodiče, jak na své bezmála dospělé dítě ještě pořád ječí rady a pokárání (a dítě je obvykle ignoruje), jaké jsem Leeovi přestala dávat brzy po plenkách. Rodiče, kteří -náctiletým vytrvale říkají, kdy se mají vysmrkat a kdy si mají vzít ruka-

vice, jsou obvykle těmi samými rodiči, kteří si stěžují na špatný dětský úsudek.

Úsudek přichází s učením se z vlastních zkušeností. Zodpovědnost se rozvíjí postupně tím, že dáváte dítěti věci na práci.

Nemáte žádné právo upřít vašemu dítěti právo přispívat. Lidská bytost se cítí být schopná a způsobilá, jen pokud jí dovolíte přispět stejnou nebo větší měrou, než bylo přispěno jí.

L. Ron Hubbard, *Scientologie: Nový pohled na život*

Součástí prvního dětského přispívání je, že dítě se bude chtít začít starat samo o sebe. Bude se pokoušet samo se najíst, dojít si samo na záchod a oblékat si své věci.

Není pravděpodobně nic horšího než dívat se, jak se dítě poprvé obléká. Možná si budete muset sednout na ruce, abyste vydrželi do toho nezasahovat. Když ale projevuje touhu starat se samo o sebe, dovolte mu to.

Dále bude chtít udělat něco pro svou rodinu. Dovolte mu to. Jeho raná pomoc může být spíše únavná, ale později pro vás bude odměnou. Nechte ho vybírat si, které práce bude provádět, jak je to jen možné. Zaříd'te, aby dostával práce, které jsou pro něj snadné. Chvalte ho za to, že je vykonává, a on bude žádat o další.

Děti, s nimiž se takto zachází, budou bojovat za výsadu přispívat. Avšak budete-li čekat, až bude dítě dost staré, aby bylo schopné dělat něco, co *vy* považujete za užitečné, a až potom mu dovolíte odvádět jeho díl, přijdete na to, že už pracovat nechce.

Jedna má přítelkyně byla příliš netrpělivá, než aby přijala nešikovné nabídky pomoci od svých dvou mladých synů. Později, když jim bylo osm a deset let, se rozhodla jim zadávat některé práce v domácnosti. Ted' už s nimi měla těžké pořízení. Byli líní a neteční. Bědovali a prosili, aby nemuseli pracovat, a někdy její příkazy prostě ignorovali.

Jakmile si dítě vybere (nebo dostane) práci, kterou bude dělat, nedovolte nikomu, aby mu ji sebral. Aby si vypěstoval zodpovědnost za dokončování cyklů, musí práce dokončovat. Tím se bude postupně vytvářet jeho sebejistota.

Mimo to, že byste dítěti měli dovolit pracovat a učit se z vlastních zkušeností, by mu mělo být předáno tolik znalostí o životě, kolik je jen možné. To mu pomůže uplatnit dobrý úsudek v situacích, které by jinak byly matoucí.

Zjišťuji, že mé děti jsou v praktickém používání scientologických informací, které jsem jim dala, extrémně dobré. Ve skutečnosti je zřídka kdy zajímavá noblesně znějící filozofie. Místo toho trvají na příkladech. Chtějí *vidět*, že idea funguje. Výsledkem toho je, že jsou schopni se na mnoho situací v životě podívat a rychle je vyhodnotit.

Lee brzy poté, co v Anglii začal chodit do školy, překvapil naši bytnou (starou scientoložku), když se ho zeptala, jak se mu líbí jeho učitelka. Lee odpověděl: „Ale jo, ujde, ale je to hrozně motivátorový případ.“

Bytná se zaraženě zeptala: „Co tím míníš, drahý?“

„No, ona děti pořád obviňuje a mluví o tom, jak špatně se chovají. Ve skutečnosti jenom neví, jak udržet třídu pod kontrolou.“ Pak dodal: „*Jí to samozřejmě neříkám.*“

Kapitola 12

Darujte svému dítěti jeho vlastní budoucnost

Dokud oslovujeme ducha, dokud dotyčnému navracíme trochu důvěry a víry v sebe samotného, stává se lepším, veselejším, jeho IQ roste, jeho schopnost zvládat věci se zlepšuje, stává se mocnějším, vytrvalejším a stává se laskavějším a slitovnějším, tolerantnějším a méně kritickým.

L. Ron Hubbard, *Dianetika: Vývoj vědy*

Je-li máma přesvědčena, že hodiny baletu jsou nezbytnost, měla by na ně chodit *ona sama*.

I když vidět třicetiletou ženu, jak se drží tyče a mrská poněkud baculatou nohou do vzduchu, může vypadat divně, není to až tak žalostný pohled jako vidět její sedmiletou dceru, která zarputile provádí takovéto pohyby jen proto, aby potěšila svou matku, přestože by raději byla doma a navrhovala nové šatečky pro svou panenku.

Ačkoli někteří rodiče nejsou nikdy zcela ochotni tento fakt přijmout, *dítě není jednou z věcí, které jím patří*. My jej nevlastníme a nikdy nebudeme. Dali jsme vzniknout jeho tělu a může s námi mít společné některé fyzické rysy, nezdědilo však naše touhy.

Je to jiný člověk, samostatná entita s vlastním výčtem toho, co se mu líbí a co ne.

Pokoušet se potlačit sílu jeho rozhodnutí o tom, čím chce být a co chce dělat, je vážná chyba. Někteří rodiče se jí dopouštějí ve snaze žít svůj život prostřednictvím dotyčného dítěte.

Kuba chce být vědcem, ale táta chce, aby z něj byla hokejová hvězda, protože on sám moc dobrým hráčem nebyl.

Téměř každé dítě, než je mu deset let, projeví zájem o nějakou konkrétní činnost. Může jít o hudbu, tanec, sport, vědu, malování nebo nějakou manuální dovednost. Postavíme-li se k takovému zájmu správně, bude se dítě v dané oblasti učit a rozvíjet. Ona činnost mu může zajistit život plný radosti a možná i dobré živobytí.

Avšak pokud s ranými zájmy caparta uděláte to špatné, může se jich vzdát a strávit svůj život lítostivou snahou srovnat se s nepadnoucím oblekem.

Při auditingu jsem zjistila, že kvůli vlivu rodičů v raném věku nosí nepadnoucí oblek bohužel mnoho dospělých. Pracovala jsem s jedním inženýrem, který vždycky chtěl být obchodníkem. Setkala jsem se s profesorem filozofie, jenž chtěl být zpěvákem, a s obchodníkem, který ve skutečnosti chtěl být fotografem. Sami nejspíš dokážete přijít na tučet takovýchto příkladů.

Ve skutečnosti je vzácným potěšením potkat jedince, který je v té pravé profesi – v té, o níž jako dítě snil. Když takového člověka objevíme, velmi pravděpodobně zjistíme, že je se svou prací spokojen a je v ní i úspěšný.

Kromě prosazování vlastních zájmů existují dva další způsoby, jak můžeme cíle svého dítěte zdrtit. Tím, že budeme popírat jejich hodnotu, je můžeme *potlačovat*. A tím, že jim naopak budeme přikládat hodnotu příliš velkou, můžeme cíle *vynucovat*.

První způsob je zřejmý. Koneckonců, dítě se na nás obrací, abychom mu schválili věci, které dělá. Jestliže se jeho raným snahám vysmíváme nebo popíráme jejich hodnotu, může se svých činností v této oblasti vzdát. Nikdy se však nevzdá svých snů.

Vynucování cíle je méně nápadná činnost.

Prvorozený syn projevil touhu hrát na housle. Jeho chápaví rodiče jsou potěšeni natolik, že jeho cíl přepotvrdí (vzpomeňte si, že potvrzení je zastavení). Honem chlapci koupí nástroj od Stradivaria, najmou nejlepšího učitele a naléhají, aby cvičil tři hodiny denně. Brzy s tím přestanou a budou se jen divit, proč jejich potomek ztratil o housle zájem.

Už není ohledně své ambice způsobovatelem, ale efektem. Jeho ambice se chytili rodiče a teď ji mají pod kontrolou oni. Svou chybu nejspíš

ještě zhorší tím, že ho budou napomínat: „Ale, zlato, tohle jsi přece chtěl ty. My se jenom snažíme něco pro tebe udělat.“

Jedincovy cíle jsou ve svých raných stádiích dosti křehké. Pokud mu druzí jeho první snahy intenzivně znehodnocují, možná se nikdy nelepší.

Mluví-li o svém záměru a ten je naopak přijat a schválen příliš důrazně, může ho jedinec „odvát“ (vymazat) a už se mu nikdy nevěnovat. To je důvod, proč nám některé z našich nejhorších vlastností zůstávají (nejsou nikdy potvrzeny) a proč jsou některé z našich nejlepších záměrů zmařeny (jsou přepotvrzeny).

Nepodceňujte moc svého potvrzení.

Vždy dítěti potvrďte a pochvalte výsledky – věci již udělané. To mu umožní dané cykly ukončit. Může pak v této oblasti dělat více věcí a zároveň dosahovat jejich lepší kvality. Pomozte mu přenést jeho cíl do budoucnosti.

Nepotvrzujte mohutně něco, co dítě teprve *plánuje* udělat. Spolu s ním si lámejte hlavu, jak toho dosáhnout. Projevováním zájmu nebo vznášením návrhů udržujte *zanícení*. Nepřebírejte jeho cíle. Buďte pouhými pozorovateli. A své nadšení si nechávejte pro sebe.

Pokud capart potřebuje kurz nebo vybavení, dejte si pozor, aby, než mu budete nabízet jakoukoli asistenci, o nějakou stál. Je-li to možné, najděte pro něj způsoby, jak by si mohl část peněz na financování svého podniku vydělat. Je překvapivé, kolik práce dítě udělá, když mu to pomůže přiblížit cíl, kterého chce *samo* opravdu dosáhnout.

Jakmile na něčem pracuje, nepleťte se do jeho postupu. Pochvalte, co udělal, projevte zájem, ale *nikdy nenaléhejte, aby cvičil nebo na tom pracoval*.

Paula začalo v šesté třídě zajímat hraní na bicí. Protože jsem si myslela, že jde o chvilkový vrtoch, nekoupila jsem mu první buben dřív než za rok. Potom chtěl sadu činelů. Když jsem je nechtěla koupit, šel a potřebné peníze si vydělal (za jeden týden) tím, že sekal sousedům trávu a umýval jim auta. Později přesvědčil svého otce, aby mu koupil i zbytek bubnovací sady.

Jeho zájem o bicí nikdy neopadl. Hraje na ně při každé příležitosti. Nikdy jsem mu nenavrhl, aby na ně cvičil, ani jsem se mu do jeho cvičení nepletl.

Leea nejvíce zajímá malování. Když mu byly tři roky a interval jeho pozornosti se u většiny činností omezoval na minuty, dokázal vybarvováním či malováním strávit dvě až tři hodiny.

Než mu byly čtyři, tak z pastelek a barev za pár babek vyrostl. Chtěl profesionální vodové barvy a papír té nejlepší kvality.

Zásobuji ho materiálem výměnou za přednostní výběr z jeho dokončených maleb.

Protože se těší vzácné kombinaci nadání (je umělcem i obchodníkem), začal už v mladém věku finančně těžit z obdivu, kterého se jeho práci dostávalo. Prodával své obrazy po penny za každý. Když jsme se později přestěhovali do Anglie, zvýšil cenu každé malby na tři pence.

Dnes vede dvojí život. Aby uspokojil své učitele (a jejich zálibu v tradičním malování), snaží se nepřesahovat čáry v omalovánkách a vybírá si pastelky správné barvy.

Doma maluje vtíravě krásné abstraktní obrazy, pořádá soukromé výstavy (své obrazy ukazuje jenom těm, kteří se mu líbí) a neustále je prodává. Jeho díla teď vlastní lidé žijící v Detroitu, New Yorku, Washingtonu, a v různých částech Anglie, Walesu, Austrálie, Nového Zélandu a Jižní Afriky.

Jsem si jistá, že pokud si bude přát v malování pokračovat, nic jeho úspěchu nezabrání.

Koneckonců, co jiného je úspěch, než dělat to, co opravdu chcete?

Kapitola 13

Utlačovatelská osoba

Všichni lidé se někdy dopustili násilí nebo nesplnění, za něž by mohli být umravňováni. V celém lidstvu není jediná dokonalá lidská bytost.

Avšak existují ti, kteří se snaží konat dobro, a ti, kteří se zaměřují na páchání zla, a podle těchto skutečností a vlastností je můžete poznat.

L. Ron Hubbard, *Ability*, č. 189, „Sociální osobnost“

Když jsem vešla do kuchyně, hospodyně mě uvítala sdělením, že Paul je znovu nemocný.

Nemohla jsem pochopit, co to s ním je. Po dobu necelého měsíce jsem byla ve všední dny mimo domov a pomáhala několika přátelům v jejich novém licenčním středisku (scientologické licenční středisko provozuje jedna nebo více vyškolených osob a nabízí veřejnosti úvodní auditing a kurzy).

Za tu dobu byl Paul dvakrát nemocný a utrpěl dvě ošklivá zranění. Lee, jak jsem si uvědomila, byl často podivínský a nedůtklivý.

Začala jsem přemýšlet o naší nové hospodyni. Vypadalo to, že chlapci ji mají rádi. Byla přeborníkem v rybaření a oni se tímto sportem bavili s ní. Přesto chlapci vykazovali horskou dráhu. To znamená, že se cyklicky pohybovali nahoru a dolů. Jeden den se jim dařilo skvěle a druhý den klesli v tónu nebo onemocněli. Což znamenalo, že někde v jejich okolí je utlačovatelská osoba.

Vytáhla jsem své poznámky o utlačovateli (SP, z angl. „Suppressive Person“). Tehdy to pro mě byly nové informace a já jsem ani zdaleka nebyla odborníkem na jejich praktické využití.

Děti byly zjevně potenciálními zdroji potíží (PTS, z angl. „Potential Trouble Source“). Tak říkáme někomu, kdo je v kontaktu s utlačovatelskou osobou. Nepochybně jsem kvůli nim měla spoustu potíží.

Poté, co jsem si poznámky pročetla, byla pravda jasná. Naše milá, úslušná hospodyně je SP. Okamžitě jsem ji propustila a promluvila si s chlapci o jejím vlivu na ně. Brzy byla domácnost zase jako předtím.

Později nám Ron Hubbard o vlastnostech SP poskytl další informace. Naučila jsem se důležitost těchto informací respektovat a dnes věřím tomu, že tyto informace by měl používat každý rodič, chce-li vychovat duševně i tělesně zdravé a šťastné dítě.

Je radno vědět, že ten, kdo vám za velkého rámusu dělá potíže, nemusí být SP. Spíš je PTS. Utlačovatel se bude tiše usmívat v pozadí a bude se zdát naprosto normální. Ve skutečnosti je SP duševně nemocná, ale příznaky toho jsou sotva znatelné, takže za duševně nemocného se častěji považuje někdo, na koho má silný vliv.

SP je v zásadě dobrá (jako jsou všichni lidé) a její pohnutky jsou pro přežití. Je však uvízlá v dávné události, kdy bylo její přežití ohroženo, a cítí, že musí onoho nepřítele zničit. Potíží je v tom, že za tohoto nepřítele považuje nás všechny.

Z tohoto důvodu se SP zaměřuje na zastavování druhých. Myslí si, že pro svou bezpečnost musí všechno ve svém okolí udržet v nehybnosti. Bude lidi odrazovat od snahy na sobě pracovat, od provádění úspěšných věcí a od komunikace. Bude podryvat naše úspěchy a pokoušet se odvést naši pozornost od našich hlavních cílů a nasměrovat ji na nižší cíle.

Jeden z důvodů, proč je obtížné identifikovat SP, je, že mluví ve všeobecnostech. Místo aby řekla, že slyšela jednoho komentátora zpráv mluvit o možném obchodním propadu, řekne: „Každý předpovídá velkou krizi.“

Často bude používat slova jako „oni“, „lidé“, „nikdo“, „vždycky“ a tak podobně.

Utlačovatel se zaměřuje na klepy a zprávy znepokojivé povahy. Špatné zprávy bude předávat s horlivostí, ale jakoukoli dobrou zprávu předat opomine (nebo ji pozmění tak, aby zněla špatně).

Vedoucí řekne zaměstnanci, který je SP: „Pepa odvádí skvělou práci. Až se trochu víc otrká, tak ho povýším.“

SP jde za Pepou a tlumočí mu svůj rozhovor s vedoucím, řekne to však nějak takhle: „Vedoucí mi říkal, že si myslí, že se musíš ještě hodně učit, než tě bude moct povýšit.“

Pro utlačovatelskou osobu je obtížné ukončovat cykly. To se může projevat různě. Možná není schopna dokončovat své pracovní úkoly. Nebo když už něco dodělá, vrátí se a začne na tom pracovat znovu. Může mít potíže s ukončením rozmluvy nebo s odchodem po návštěvě. Pokud hodně cestuje, často po sobě nechává stopu ze svých zapomenutých věcí. Při rozhovoru bude nejspíš přeskakovat od tématu k tématu, pronášet otázky a komentáře a vám možná z nedokončených myšlenek a komunikací půjde hlava kolem.

SP bude napadat špatný cíl. Pokud se jí nepodaří uzavřít obchod, může obviňovat vedoucího, že přišel pozdě, nebo svou ženu, že si koupila nové šaty.

Může se s naprostou sebejistotou přiznat k děsivým overtům, kdežto duševně zdravý člověk se za své špatné skutky a chyby stydí.

SP bude prosazovat či schvalovat destruktivní činnosti, více trestů, války, přísnější věznice atd.

Lidé kolem SP budou rozrušení, nešťastní a často nemocní.

SP nemůžete odhalit podle společenského postavení ani podle IQ. Může zastávat prominentní i nízké postavení. Může být velmi nadaná, průměrná i hloupá.

SP se z nás jakoukoli skrytou či otevřenou metodou pokouší udělat nicky. Může nenápadně znevažovat naše úspěchy, může si z nás utahovat a může nám vyprávět o někom, kdo neuspěl v něčem, o co se snažíme.

Poté, co s ní strávíme nějakou dobu, se cítíme sami sebou méně jistí, méně schopní, méně přitažliví a začneme věřit, že ony skvělé plány byly jen pošetilé sny.

Ted' už si určitě uvědomujete, že být v kontaktu s utlačovatelskou osobou není pro vaše dítě žádoucí. Jestliže se mu udělá špatně nebo začne být krajně reaktivní pokaždé, když navštíví tetu Bětušku, pak mu žádné další návštěvy drahé tetičky už nedovolte. Může to znít krutě, ale v scientologii jsme se naučili (po mnoha neúspěších), že se žádný člověk nemůže zlepšit, dokud je v kontaktu s SP.

Nuže, jste-li jen člověk, nejspíš jste občas spáchali utlačovatelské činy sami. Jste-li rodičem, je to prakticky nevyhnutelné.

To z vás ještě nedělá SP. Rozdíl spočívá v motivaci. Rodič s dobrými úmysly se vždy pokouší dělat to správné. Když udělá něco utlačovatelského, bude toho litovat a bude se snažit změnit k lepšímu.

SP je hrdá na to, že se *nezlepšuje*. Přestože je původ tohoto postoje nejasný a neznámý (a to i jí samotné), jejím jediným cílem je ničit. Cíl scientologie je naprosto opačný, než cíl utlačovatelů. Z tohoto důvodu nás utlačovatelé (jako skupinu i jako jednotlivce) často napadají.

Existují určité vlastnosti a duševní postoje, které přibližně u 20% lidí způsobují, že zuřivě oponují jakékoli aktivitě či skupině usilující o zlepšení.

O těchto lidech je známo, že mají antisociální sklony. . .

...Pátráme-li po příčině úpadku firmy, někde mezi zaměstnanci nevyhnutelně objevíme antisociální osobnost, která se pilně činí.

V rozpadajících se rodinách běžně zjišťujeme, že jeden či druhý z partnerů má takovouto povahu.

Tam, kde se život stal těžkým a troskotá, odhalí vyškolený pozorovatel pečlivou prohlídkou této oblasti jednu nebo více utlačovatelských osobností v činnosti.

L. Ron Hubbard, *Ability*, č. 188,

„Antisociální osobnost. Antiscientolog.“

Pokud vaše děti (nebo kdokoli v rodině) vykazují horskou dráhu, najděte v jejich okolí SP a zvládněte ji nebo se postarejte, aby se od ní děti oddělily. Nedokážete-li SP určit, budete možná potřebovat pomoc profesionálního auditora, který k jejímu odhalení používá speciální procesy.

Je mnoho takzvaných „problémových dětí“, které jsou pouze PTS. Největší potíže takového dítěte lze rychle spravit tím, že by někdo určil v jeho okolí SP a postaral by se, aby se dostalo z pod jejího vlivu.

Z vlastní zkušenosti vám mohu říci, že vidět, jak se člověku po nalezení správné SP vrátí jeho přirozená krása a jistota, je kouzelný zážitek.

Tyto informace mohu nejlépe shrnout následující připomínkou:

**KOLÍSAT MEZI ŠTĚTÍM A ZOUFALSTVÍM NENÍ PŘIROZENÉ.
NAJDĚTE UTLAČOVATELSKOU OSOBU.**

Kapitola 14

Tělo

Čím méně se nadělá s jídlem cirátů, tím lépe. Doba jídla by měla být příjemná, uvolněná a s konverzací vysoko na škále. Pokrmu nebo tomu, co děti jedí, by se měla věnovat minimální pozornost.

Nikdy bychom dítě neměli do jídla nutit. Mě by také nenadchlo, kdyby přede mě někdo postavil mísu smažených hadích mozečků (nebo jakéhokoli jídla, které mi přijde odpudivé), natož kdyby mě přesvědčoval: „Sněz to. Je to pro tebe dobré.“

Uzavřela jsem s chlapci dohodu. Nemusí jíst nic, co jim nechutná. K jídlu však nesmějí být žádné kritické poznámky. Jednoduše to snězte nebo nejezte, ale konverzace u stolu by se měla udržovat konstruktivní. Pokud chlapci cítí, že jim kvůli nestravitelnému menu hrozí vyhladovění, mají dovoleno si ukuchtit něco sami, což mně ale nesmí způsobit žádnou práci navíc. (Protože by to byla práce navíc pro *ně*, uplatňují tuto volbu jen zřídkakdy.)

K jedné povedené výjimce z tohoto pravidla „žádné kritiky“ došlo, když jsem jednou večer uvařila něco, co jsem považovala za lahodné dušené maso se zeleninou.

Lee strčil do pusy první sousto a s vážnou tváří pronesl svůj úsudek: „Mmm. To chutná jako psí žrádlo.“

Paul a já jsme na něj minutu zírali. Oba současně jsme se zeptali: „Jak víš, jak chutná psí žrádlo?“

„No, ochutnal jsem ho, to je snad jasný.“

Mám za to, že pár deka vitamínů vydá za půl kila penicilinu, a proto jsem se naučila hodně o tom, jak vařit výživná jídla a jak je doplňovat vyváženým množstvím vitamínů a minerálů.

Při praktikování scientologie se učíme, že špatné jídlo nebo nedostatečný odpočinek má za následek, že se snáze restimuluje banka, takže

tělesné zdraví může ovlivnit mysl. Funguje to i naopak. Mysl může ovlivnit tělo. Ve skutečnosti je reaktivní mysl příčinou mnoha nemocí. Říká se jim psychosomatické (čili myslí způsobené) nemoci.

Mnoho zranění či nemocí lze nejlépe zvládnout trochou první pomoci, buď to doma, anebo u lékaře. Při ostatních neduzích můžete udělat pár věcí, abyste postiženému pomohli.

Nejdůležitější pravidlo, které by si měl člověk pamatovat, je toto: **KDYŽ JE DÍTĚ ZRANĚNÉ, TRPÍ BOLESTÍ, NEBO JE VELMI NEMOCNÉ, NIC V JEHO DOSLECHU NEŘÍKEJTE.**

Je uprostřed události, která se zaznamenává do reaktivní mysli (říkáme jí engram). Když by vaše slova byla později restimulována, mohla by na něj mít zhoubný účinek.

Pokud je zraněné, *mlčky* ho podržte a uklidněte. Až bude opět moci mluvit, bude se znovu ujímat vlády jeho analytická mysl (během okamžiků bolesti a bezvědomí se analytická mysl vypne a každý vjem z okolí se bude zaznamenávat do reaktivní mysli). Dítě se bude instinktivně snažit událost vyčerpat tím, že vám řekne, co se stalo. Potom můžete provést „asist“, jenž bolest zmírní.

Kontaktní asist¹: Vezměte dítě zpět na místo zranění a požádejte ho, aby přesně zopakovalo, co se stalo v době zranění. Jestliže narazilo kolenem na schod, mělo by každou část svého těla dát do stejné pozice, ve které se v tu chvíli nacházelo, přičemž by se zraněným kolenem dotýkalo stejného místa na schodu. Nechte ho to několikrát zopakovat – přikládat své koleno k onomu schodu. Zeptejte se ho, jak to jde a zda se bolest znovu zapnula. Až původní akci přesně zduplikuje, bolest se vrátí a brzy odvane. Poté, co k tomu dojde, asist ukončíte.

Dotykový asist*: Není-li možné provést kontaktní asist, proved'te dotykový asist. Řekněte dítěti, aby zavřelo oči, a pokládejte svůj prst na různá místa na zranění a v jeho blízkosti s tím, že pokaždé dítěti řeknete: „Vnímej můj prst“ a potvrdíte ho: „Děkuju.“

Dělejte to dostatečně dlouho, aby bolest znovu nabyla na intenzitě. Brzy potom zcela ustane.

¹Poznámka překladatele: Tento popis asistu je velmi stručný a čtenář z něj nemusí získat dobrou představu o jeho provádění. Podrobnější informace o asistech se dozvíte v příloze této knihy.

Čas od času byste se měli zeptat, jak se ohledně svého neduhu cítí. Dotýkejte se oblastí, které jsou od hlavy dále, než je zranění. To jest, jestliže má poraněné koleno, dotýkejte se zraněné oblasti a také míst pod kolenem. Tím směřujete jeho pozornost *skrze* zranění. Mimoto byste se měli dotýkat i druhé strany těla. Pokud dítě bolí pravá noha, dotýkejte se střídavě také stejné oblasti na levé noze.

Matky provádějí dotykový asist instinktivně, když líbají bouli nebo pohmožděninu.

Já děti nikdy neodměňuji za nemoc tím, že bych jim nosila hračky nebo u nich seděla, když jsou v posteli. Potřebují-li injekce nebo prášky, jdou k lékaři. Pokud potřebují asist, dám jim ho. Někdy, když je nemoc psychosomatická, dávám chlapcům jakožto profesionální auditorka úspěšné auditingové asisty. (Dlužno dodat, že my scientologové se léčením těla nezabýváme. Naše práce je rehabilitovat duchovní bytost.)

V době, kdy bylo Paulovi okolo deseti, často trpěl nějakým neduhem, když se blížil čas jít do školy. Obvykle jsem se ho ptala, co se ten den bude dít. Někdy to byla písemka nebo třeba neměl hotový domácí úkol. Když si uvědomil, co se děje, nemoc obvykle ustala. (Dnes bychom takovouto věc nejspíš řešili pátráním po utlačovatelském vlivu.)

Jednou ráno jsme s několika přáteli, scientology, kteří u nás byli na návštěvě, seděli u snídaně. Do místnosti se přišoural Paul a zaskuhral: „Necítím se moc dobře, mami.“

„Pojď sem.“

Poté, co se na mě minutu díval, se zazubil: „To je fuk. Už je to dobrý.“

Odběhl do svého pokoje, aby se oblékl.

Jeden z mých přátel se ke mně obrátil a řekl: „Teda! Za mých dob jsem už nějaký elegantní auditing viděl, ale co bylo tohle za zázračný proces? Přímo v půlce snídaně!“

Oba chlapci mají neobyčejný talent pochytit myšlenky nebo obrázky v mysli někoho jiného. Ten vedl k nejpůsobivějšímu „vyléčení“ během mé kariéry. Když bylo Paulovi dvanáct, vrátil se z týdenního výletu pod stanem s ošklivým zánětem hrtanu. Nemohl mluvit, jen s bolestí šeptal.

Ještě než si vybalil všechny věci, přišel ke mně a zaskřípal: „Můžeš mi pomoci, mami?“

„No, asi ano. Ale musíš počkat, až bude po večeři.“

Zatímco jsem připravovala jídlo, okouněl v kuchyni. Přemýšlela jsem o tom, jakou otázku použít, abychom se dobrali příčiny jeho zánětu hrtanu, a on náhle pravil: „To bych rád věděl, jakou otázku mi budeš dávat.“

Za pár sekund řekl: „Vsadím se, že se mě budeš ptát: _____“

Vyslovil přesně tu otázku, na kterou jsem myslela. Když byl v půlce věty, vrátil se mu hlas!

Oba jsme se rozesmáli. „Dobře,“ řekla jsem.

Byl to jeho poslední zánět hrtanu. Žádný z nás už se o tom nezmínil.

Jak vidíte, míváme zázraky i k večeři.

Kapitola 15

„To je moje!“

Když dítěti něco dáte, je to jeho. Už to není vaše. Oblečení, hračky, místnost; to, co mu dáte, musí zůstat výhradně pod jeho kontrolou. Takže dítě roztrhá svou košili, zničí svou postel, rozbije své hasičské auto. Do toho vám nic není. Jak by se vám líbilo, kdyby vám někdo dal vánoční dárek a druhý den by vám říkal, co s tím dárkem máte dělat, ba dokonce by vás potrestal, kdybyste se o dárek nepostarali tak, jak si on sám přeje? Dali byste dárci co proto a dárek byste zničili. Vy víte, že byste to udělali. Když tohle provedete dítěti, dá co proto vašim nervům. To je jeho odplata. Brečí. Otravuje vás. Ničí vám věci. „Náhodou“ rozlije své mléko. A úmyslně ničí vlastnictví, kvůli němuž ho tak často káráte. Proč? Protože bojuje za své sebeurčení, za své právo vlastnit a projevit ve svém okolí svou důležitost. Takové „vlastnictví“ je další způsob, jak může být kontrolováno. A tak musí proti tomuto vlastnictví bojovat a musí bojovat proti tomu, kdo ho chce kontrolovat.

L. Ron Hubbard, *Scientologie: Nový pohled na život*

Klábosila jsem doma u šálku kávy s přítelkyní a její děti si hrály nahoře. Protože jsem jejímu chlapečkovi a děvčátku předtím ukázala skříň s hračkami, domnívala jsem se, že si tam hrají.

Nicméně, když má přítelkyně a její rodina odešly, přišla jsem nahoru a zjistila jsem, že ačkoli se seshora ozývaly zvuky dětské hry, ony zatím devastovaly moji ložnici. Byl pro mě šok najít své šuplíky otevřené, parfém a kosmetiku vytahané na komodě a celou místnost rozházenou.

Zatímco jsem nepořádek uklízela, přemýšlela jsem, proč by takový čtyřletý chlapec a sedmileté děvče měli páchat takovou škodu. Nikdy se nestalo, že by některý z mých chlapců prováděl takové věci s vlastnictvím někoho jiného.

Ve věcech vlastnictví jsem se od jejich útlého dětství řídila radami Rona Hubbarda. Své věci vlastnili bez jakýchkoli závazků a mohli s nimi dělat, co si jen přáli.

Zkušenost s dětmi přítelkyně mi pomohla uvědomit si, že řízení se těmito radami přineslo další užitek. Když chlapci očekávali, že jejich majetek zůstane nedotčen, získali také respekt k vlastnictví ostatních.

Jednou se Paul a jeho kamarádi rozhodli uspořádat na naší předzahrádce sousedskou burzu hraček. Skoro jsem si musela zavázat oči a přelepit pusy, když si to děti mašírovaly z Paulova pokoje s některými z jeho nejhezčích hraček. Než burza skončila, zapojila se do směny polovina dětí ze sousedství. Parádně se bavily. Koncem dne Paul osaměl s osmnácti centy a džípem přibližně za deset dolarů.

Ten večer však přišel otec majitele džípu, hřímaje, syna za patami, oči žhnoucí. Požadoval okamžité navrácení hračky. Paul byl tímto rodičovským zásahem zmaten, ale vyhověl mu. A tak skončil s obnosem o hodnotě tří čokoládových tyčinek a polovinou hraček. Byl ale celkem spokojen.

Bývalo pro mě obtížné smířit se s jedním z Leeových zvyků. Rád věci rozebírá. Zřídka kdy použije hračku, jak se u ní předpokládá. Okamžitě ji upraví tak, že už nejde dát do pořádku, a neskončí to ničím jiným, než že na několik neidentifikovatelných součástí někdo šlápne nebo jsou vyfluxovány či vymety z pod gauče.

Svých zbylých malých částí si ale užívá a dělá z nich všechny možné nové věci. Kdo nakonec jsem, že trvám na tom, že nákladák by prostě měl jezdit po podlaze jako nákladák a neměl by se změnit na holou korbu plnou kuliček? A měli byste vidět ten výstřední sporták, jaký vznikne ze staré krabičky od sýra, když ji vybavíte lesklým volantem a čtyřmi velkými koly z nákladáku!

Zjistila jsem, že pokud se mě příliš dotklo, když jeden z chlapců zničil nějaký drahý dárek, byla to má chyba. Utratila jsem víc peněz, než kolika jsem se byla ochotná naprosto vzdát.

Zvyky dětí rozebírat mě něco naučily. Preferovaly výrobu vlastních věcí na hraní. A tak, přestože se hračkářství předhánějí v nabídkách složitějších a dražších bateriemi poháněných, dálkově ovládaných, automaticky řízených komputerizovaných replik, které chodí, mluví a samy smr-

kají, mé dárky dětem jsou rok od roku prostší – obvykle pouze nástroje nebo materiál k výrobě něčeho. Také vždy dostanou malé kapesné, aby si mohly koupit něco, co si vyberou samy.

I když věci dětí patří jim, nemají dovoleno používat je způsobem, jímž by narušovaly klid nebo bezpečnost druhých. Luk a šípky zůstávají vždy venku. Není povoleno střílet ze špuntovek a ze stříkacích pistolí v domě. Není dovoleno provádět činnosti, při kterých se nacintá, na kvalitních stolech. Chlapci tato pravidla dobře znají a nikdy je neporušují.

Je důležité, aby každé dítě dostalo svůj prostor. Nemůže-li to být jeho vlastní pokoj, měla by mu být vyhrazena alespoň část místnosti a několik šuplíků, které budou výhradně jeho. Mělo by mít dovoleno se o svůj prostor podle okolností starat, nebo se o něj nestarat.

V určitém bodě výchovy jsem si uvědomila, že chlapci nepovažují pořádek a čistotu ve svém okolí za tak důležité, jako já (toto je pravděpodobně nejkulantnější vyjádření, které kdy kdo v tomto století pronesl).

Dlouho jsem trvala na tom, aby ve svých pokojích aspoň jednou za týden uklízeli. Tím se však jejich zvyky nijak nezlepšily a mě to stálo spoustu nevděčné námahy. Rozhodla jsem se tedy, že svůj přístup od základu změním. Uzavřela jsem s nimi smlouvu. Nesměli své krámy tahat do zbytku domu, ale pokud chtěli, mohli své pokoje nechat ve stavu připomínajícím obecní skládku.

No, také toho využívali.

Po době delší, než bych chtěla připustit, začali projevovat určitý zájem o čistší prostory. Jednou za čas zorganizovali velký úklid svých pokojů a někdy také přemísťovali nábytek. Nechala jsem je, ať tyto práce dělají sami.

Neřekla bych, že dosáhli nějakého vrcholu pořádkumilovnosti, ale lepší se. Nepořádku si už *všímají*. Snad nejdůležitějším ziskem je zde můj vnitřní klid. Jsem teď schopná stav jejich pokojů ignorovat a nechat je žít, jak si přejí. Má hrdost je však přiměla ustoupit v tom, že když je v domě návštěva, nechávají své dveře zavřené.

Mnoho rodičů své děti nutí, aby byly na druhé děti „hodné“, co se půjčování hraček týče. Tím porušují právo dítěte kontrolovat svůj majetek a způsobí, že se stane sobeckým a chamtivým.

Přestože já jsem chlapce půjčovat hračky nikdy nenutila, došlo kvůli tomu k několika zajímavým konfliktům.

Jednou si Paul hrál s Johnnym, který bydlel vedle. Uslyšela jsem zvýšené hlasy a slova nesouhlasu. Za chvíli Johnny napochodoval ke mně. Byl si jistý, že má jako host navrch: „Paul mi nechce dovolit hrát si s jeho náklad'ákem.“

„To je mi líto, Johnny. Ale je to Paulův náklad'ák, a pokud on nechce, nemusí nikomu dovolit ho používat.“

Johnny si s překvapeným a ublíženeckým výrazem oblékl bundu a odešel pryč z domu.

Za pár dnů se odehrálo to samé. Paul ke mně přišel se slzami v očích. „Johnny jde pokaždé domů, když ho nenechám si hrát s mým náklad'ákem.“

„Ano. To vidím.“

„Ted' si nemám s kým hrát.“

„No,“ navrhla jsem, „možná bys mohl vybrat něco, s čím ho *necháš* si hrát.“

Paulovi se ta myšlenka líbila, a tak okamžitě šel k Johnnymu, aby mu řekl, že je ochoten nabídnout mu dvě auta. Johnny se k nám vrátil, a to byla jejich poslední neshoda kvůli hračkám.

Když pak přišly na návštěvu nějaké děti, Paul je vzal do svého pokoje a řekl jim, které hračky je ochoten jim půjčit.

O něco později jsme byli na návštěvě u přátel. Jejich chlapec, Frank, nechtěl dát Paulovi jistou hračku. Jeho rodiče mu říkali: „Frankie, buď na Paula hodný. Je to tvůj host.“

Zatímco Frankie hulákal na znamení nesouhlasu, zavolala jsem Paula k sobě. „Podívej,“ připomněla jsem mu, „ty doma nemusíš půjčovat své hračky, když nechceš. Budeme se tu řídit tím samým. Zeptej se Frankieho, s čím tě nechá si hrát.“

„Dobře.“

Od té doby to zvládal. Dokonce začal praktikovat, že když jsme šli na návštěvu k přátelům, bral si pár vlastních hraček s sebou. Tam vždy nastalo několikaminutové vyjednávání a pak se děti uvelebily a dobře se bavily.

Se zájmem jsem si všímala, že poté, co jsme zavedli tento systém, se Paul stal štedrým člověkem, ochotným podělit se o hračku nebo kus cukroví téměř s kýmkoli. Stejnou metodu jsem použila i u Leea. A v našem domě už žádné konflikty kvůli vlastnictví nejsou.

Pro dítě je mnohem prospěšnější, když se zaměříte na jeho ochotu, než jakékoli množství shovívavé péče, kterou mu můžete nabídnout.

Nejvíce potíží jsem zakoušela ohledně jejich oblečení. Ne s chlapci. Se sebou. Trvalo nějakou dobu, než se začali starat o stav svých šatů, ale nakonec se jim jejich školní kalhoty s velkými děrami na kolenou přestaly líbit. A tak, když se po škole převlékali, prosili mě, abych jim zašila jejich děravé věci. (Bylo pro ně nutné mě žádat, protože vyhledávat šicí práce není v mé povaze.)

Když bylo Paulovi asi dvanáct, začal si ve svém vzezření pěstovat určitou hrdost. Naučil se prát a žehlit si věci (poté, co je opomněl dát včas k pravidelnému praní), začal vypadat upraveněji, častěji se sprchovat a půl hodiny trávit česáním svých vlasů do přesné podoby rozčuchané nonšalance.

Mám-li být zcela upřímná, musím připustit, že tato pozoruhodná proměna se neudála díky nějakému rafinovanému ovlivnění z mé strany.

Domnívám se, že k ní došlo v ten den, kdy si uvědomil, že děvčata jsou opačné pohlaví.

Kapitola 16

Televize – má zaujatost

„Mami, smíme se dívat na Terryho na cestách, než půjdeme spát?“

„No, tak dobře,“ svolila jsem neochotně.

Chlapci se chovali pěkně a já jsem neviděla žádný důvod, proč jim odepírat jeden z jejich oblíbených televizních pořadů.

Po jeho shlédnutí však chlapci začali být nevrlí a bojovní. Odtrhla jsem je od sebe a poslala je spát.

Později se to stalo znovu. I když jsem si to nemohla odnikud potvrdit, vypožorovala jsem, že když se chlapci dívali na televizi, pokaždé pak klesli v tónu.

U sebe jsem si toho nikdy nevšimla. Přestala jsem se na televizi dívat před několika lety, když jsem si uvědomila, že poté, co jsem strávila několik set hodin před obrazovkou, jsem si nedokázala vzpomenout na víc než jeden pořad. Vzhledem k těm hodinám to nebylo moc. Věděla jsem, že mohu svůj čas využít lépe.

Chlapci rostli a já jsem se pokoušela jejich návyk na televizi omezovat. Vypadalo to však, že jsou těžce závislí.

Bylo několik důvodů, proč jsem měla námitky proti tomu, aby se děti dívaly na televizi příliš dlouho. Jednou z věcí bylo, že jde o divácký sport. Byly neustále baveny. Říkáme tomu „jednosměrný tok“. Byly úplným efektem a žádným způsobovatelem. To je pro děti samo o sobě nepřírozené, protože normálně dávají přednost větší aktivitě.

Dalo se proto očekávat, že chlapci budou po sledování televize chtít chvíli něco dělat. Vypadalo to ale, že toto něco pokaždé nabývá podoby reaktivního chování.

Usoudila jsem, že příčina tkví ve skutečnosti, že v televizních pořadech jim *jmenují* dramatizace nízké škály. I když muž v bílém klobouku nakonec vždy vyhraje, než se tak stane, musí se vypořádat se lhaním,

podváděním, krádežemi, nenávisť, násilím, strachem, lstmi, tekoucími slzami a záchvaty sentimentality. To jsou všechno nízkotónové emoce. Protože reaktivní mysl se spouští na základě ztotožňování, tyto připomínky nízkých tónů opakovaně restimulovaly reaktivní banky dětí.

Nechtěla jsem televizi úplně zakázat, to by ji učinilo příliš lákavou. Nicméně, upozornila jsem chlapce na své postřehy a doufala jsem, že když pochopí, co se děje, budou ovlivňováni méně. Nepomohlo to.

Byly doby, kdy jsem si tajně přála, aby se televizor prostě rozbil. A aby se už nedal opravit. Ale věděla jsem, že tímhle způsobem řeší problémy jen zbabělec. Bylo by o moc lepší, kdyby chlapci doopravdy *viděli*, co televize způsobuje, a uplatnili v této záležitosti svou vlastní volbu.

Za svoji trpělivost (která se občas blížila apatii) jsem nakonec byla odměněna. Paul šel ke kamarádovi ze sousedství s tím, že u něj přespí. Slíbila jsem mu, že ho druhý den vezmu na scientologický kongres, a proto jsem mu připomněla: „Dej si pozor, aby ses dost vyspal.“

Kolem jedenácté v noci mi zavolala sousedka. „Paul jde domů,“ řekla. „Snažila jsem se ho zastavit, ale on prostě utekl. Nevím, co se děje.“

Zapnula jsem venkovní světla a čekala na něho. Brzy přiběhl. „Chci se trochu vyspat, mami. Ráno ti o tom povím.“

Když jsme druhý den jeli do města na kongres, Paul mi řekl, co se večer stalo. Se svým kamarádem se dobře bavili. Chvilí spolu hráli na nějaké hudební nástroje a zahráli si šachy. Všechno bylo skvělé, dokud se nerozhodli, že se před spaním budou dívat na jeden televizní pořad. Po jeho shlédnutí se jeho kamarád začal hádat. Nechtěl Paula nechat usnout a pořad se pokoušel vyprovokovat roztržku.

„Nedalo se s ním diskutovat a nemohl jsem ho umlčet, tak jsem odešel,“ řekl Paul a dodal: „A mami, jestli se ještě někdy budu chtít na tu věc dívat, nedovol mi to. Teď jsem na vlastní oči viděl, jak se to stalo. Přesně jak jsi mi říkala!“

„Dobře,“ potvrdila jsem ho nahlas. Pro sebe jsem si vděčně zašeptala: „Amen!“

Další den Lee zapnul televizor a za okamžik vybuchla obrazovková elektronka. Podívali jsme se na sebe a pokrčili rameny. Za dva měsíce mi jeden vetešník skutečně *zaplatil* a vzal ji pryč.

To bylo před několika lety a nechybí nám. Večery bez jednooké příšery jsou mnohem příjemnější. (Uvědomili jste si někdy, nakolik omezuje křičící televizor rodinnou komunikaci?) Více spolu hrajeme hry a někdy si před spaním čteme příběhy nebo si povídáme.

Jsem si jistá, že dnes, když za sebou mají další výcvik a auditing, by chlapce televize tolik neovlivňovala.

Jsou to hezky klidní pozorovatelé lidské reaktivity.

Kapitola 17

Něco se s IQ udělat dá

„Obávám se,“ řekla učitelka vážně, „že ohledně Leea vám musím říci to nejhorší. Víte, je ve skupině, která nedělá pokroky. Jsou čtyři, ubožáčky, a neznají ani slova z první čítanky. Některé z ostatních dětí už přečetly tři knihy.“

„Dobrá. Dohlédnu na to, že se ta slova naučí.“

„No, bylo by velmi hezké, kdybyste mu mohla pomoci, ale nečekejte příliš mnoho. To víte, některé děti se prostě učí pomalu.“

Pokoušela se mi jemným způsobem říci, že můj syn je prakticky duševně zaostalý? To se mi zdálo dost zvláštní (protože jsem věděla, že Leeovy potíže se čtením mohu snadno vyřešit). Ale začala jsem přemýšlet o těch dalších třech dětech. Možná je učitelka označila podobně nesprávně.

Pak jsem si říkala: Kolika schopným chlapcům a děvčatům se chybně říká „pomalí žáci“, „neschopní“, nebo „duševně zaostalí“ jednoduše proto, že učitelé nevědí, jak takové projevy vyléčit. Kolik rodičů s nechutí přijímá takové autoritářské posudky, protože nevědí, že jejich dětem je možné pomoci?

Ten víkend jsem začala pomáhat Leeovi. Nejdříve jsem mu dala na vědomí, že brzy bude umět číst. Zašli jsme do místního obchodního domu a koupili první tři čítanky, které používali v jeho třídě.

Brzy poté, co jsme se vrátili, jsem si sedla a učila ho slova z jeho první knihy. Nedokázal si je ale zapamatovat. Vytrácela se mu stejně rychle, jako se je učil. Bylo mi jasné, že potíže pochází z dřívějšíka. (To je základní pravidlo pro nápravu potíží ve studiu: Když potíže nelze snadno vyřešit, jděte zpět.)

Podívala jsem se s ním na písmena abecedy, abych se přesvědčila, zdali zná písmena a odpovídající hlásky. Neznal. Pokusila jsem se ho

tedy učit písmena. Ale i ona se z jeho paměti vytrácela. Začala jsem učitelčino dilema chápat. Jistěže se choval hloupě. Avšak já jsem věděla, že musím jít ještě víc nazpět.

Brzy jsem objevila zdroj jeho komplexu. Byla to událost ve školce. Učitelka ukazovala třídě karty s písmeny abecedy a učila děti, které hlásky nim patří. Když došla k písmenu „ch“, Lee nepochopil vztah mezi těmito dvěma znaky, hláskou a jejich skutečným použitím. V tomto bodě na naší zpáteční cestě na mě Lee zakřičel: „Tohle já nedokážu pochopit!“ „Děkuju.“

To odválo rozhodnutí, které ohledně tohoto předmětu učinil. Ted' už jsme nepochopení znali a on byl připraven se učit.

Písmena abecedy a odpovídající hlásky si osvojil během pár minut. Ted' se mohl učit slova. Okamžitě přečetl první knihu od začátku až do konce.

Celá tato náprava a jeho úspěch zabraly necelé tři hodiny.

Lee jásal. Skutečně, v neděli si vymohl, že začne s druhou knihou. V pondělí ráno odcházel do školy plný nového sebevědomí a nadšení. „Počkej, až to řeknu učitelce. Nechá mě postoupit do jedné ze skupin, co čtou.“

Nicméně, našim trablům ještě nebyl konec. Lee se vrátil domů jako zmoklá slepice. „Ani mě nenechala přečíst celou knížku. Pořád mě drží ve skupině pitomců.“

Popadla jsem telefon a zavolala jsem do školy, abych si sjednala schůzku s Leeovou učitelkou. Byla buď utlačovatel nebo jen neuvěřitelně omezená (v každém případě, její činy byly utlačovatelské). Byla jsem ochotná nechat si to vysvětlit, ale zařekla jsem se, že kdyby se to s ní nedalo vyřešit, okamžitě bychom Leeovi našli nového učitele.

Učitelka trpělivě vysvětlovala: „Když mi Lee řekl, že se naučil číst celou knihu přes víkend, probrala jsem to s ředitelem. Oba jsme se shodli na tom, že to není možné. Naučil se číst zrakem a jednoduše odříkává slova z paměti, ale nic pro něho neznamenalí. Než necháme jakékoli dítě číst, musí udělat všechny pracovní listy, které ke knize patří. Jinak nemůžeme vědět, jestli vůbec rozumí tomu, co čte.“

Co říkala, dávalo zčásti smysl, ale šokující bylo podezření, jež ve mně rostlo: Bylo možné, že se tito dva vyučující ve skutečnosti rozhodli, že

nějaké dítě nelze *vyučovat*? Zdálo se to neuvěřitelné, ale já jsem se rozhodla prověřit, co je pro ni přijatelné:

„Povězte mi, myslíte si, že je možné, aby Lee postoupil do další třídy?“

„No, tedy, je hodně pozadu, to víte.“

„Dobře. Ale myslíte si, že je možné, aby Lee postoupil do další třídy?“

„Víte,“ vysvětlovala, „on opravdu nevypadá, že by ho látka příliš zajímala...“

Trvalo to třicet minut a musela jsem šestkrát zopakovat svou původní otázku, než byla schopná odložit všechny své negativní úvahy. Nakonec však dokázala připustit, že by snad bylo možné, aby Lee postoupil.

V tomto bodě jsem jí řekla, s téměř vojenským záměrem, že mám v dohlédnout na to, aby *prošel*. Kdyby mi jen dala vědět, pokud by měl nějakou potíž, a pak by pro jeho selhání neexistovala žádná omluva. Nežádala jsem po ní žádný čas ani pozornost navíc. „Nejdříve,“ zeptala jsem se, „necháte ho udělat ty pracovní listy, o kterých jste se zmínila? Jinak, jak jste říkala, nebudete vědět, kdy bude připravený přejít do skupiny, kde čtou.“

„Ano. Řekla bych, že to mohu udělat.“

„Výborně. Až je přinese domů, ráda se na ně podívám.“

Během pár dalších dnů nosil Lee domů každý den čtyři nebo pět pracovních listů (všechny oznámkované jedničkou) a na konci týdne byl přeražen do skupiny, ve které četli.

Pak už jeho čtení postupovalo dobrým tempem.

Tolik k jednomu „pomalému žákovi“.

Toto je příklad použití toho, co jsem tehdy věděla o scientologických studijních informacích.

Důvody, proč může dítě projevovat nízké IQ, jsou tři:

1. *Vrozené defekty*. Dítě se narodilo se skutečným poškozením mozku.
2. *Aberace*. Příliš velká část reaktivní banky je restimulována, a tím snižuje jeho vědomí.
3. *Špatná výuka*. Při výuce došlo k chybám, které nebyly napraveny.

Největším omylem v soudobé kultuře (co se intelektu týče) je, že se zmíněné tři poruchy nerozlišují, což je dáno nedbalým přístupem k nim.

Tento přehmat se velmi nepříznivě odráží ve vývoji civilizace, neboť *něco se pro nápravu aberace a špatné výuky udělat dá*. V Scientologii to děláme.

Neustále vídám příklady toho, jak se po školení a auditingu může zvýšit IQ. Dříve jsem se studenty dělala testy předtím, než jsme jim poskytli základní scientologické školení a auditing, a pak následoval další test. Často jsem viděla, jak se jejich IQ náhle zvýšilo až o deset, nebo i patnáct bodů. Mě po dvou letech studia a auditingu IQ narostlo o třicet pět bodů.

Ron Hubbard v roce 1964 provedl vlastní průzkum na téma studium a dosáhl významných objevů. Vědomosti, které získal, byly ve všech scientologických akademiích uvedeny s výbornými výsledky do praxe.

Mimo scientologii nevím o žádné škole ani univerzitě, které dnes na světě jsou, kde by poskytovali kurz na téma „jak studovat“. Když o tom tak přemýšlím, těžko si představit zásadnější nedostatek.

V našem licenčním středisku (Scientology Ann Arbor) nyní nabízíme studijní kurz a nápravy (pro studenty v potížích). Brzy přibudou semináře pro pedagogy, a možná i individuální výuková služba.

Kdybych sem měla zahrnout materiál o studiu, nemohla bych ho ukázat ve správném světle. Zaslouží si vlastní knihu. Tento materiál je však k dispozici nejširší veřejnosti. Jestliže ve vaší nejbližší organizaci nebo licenčním středisku neposkytují kurz, pomohou vám získat sérii nahraňných studijních přednášek, které si můžete poslechnout doma.

Mezitím je pro vás jako pro rodiče důležité si uvědomit, že vaše dítě není omezeno nezbytně kvůli vrozeným schopnostem. Je omezeno natolik, nakolik neví, jak studovat předmět, a natolik, nakolik jeho učitelé nevědí, jak napravit problémy, na které naráží.

Příliš dlouho jsme mylně kladli důraz na schopnosti dítěte, a ne na metody, které se používají při jeho výuce.

Kapitola 18

Různé

Když začnete do něčeho vnášet pořádek, objeví se nepořádek, který pak zmizí. Proto snahy o nastolení pořádku ve společnosti nebo v jakékoli její části pokaždé na nějakou dobu přivodí nepořádek.

Finta spočívá ve vytrvání se zaváděním pořádku. Nepořádek pak brzy zmizí a zůstane vám spořádaná činnost. Ale pokud nepořádek nenávidíte a pouze proti němu bojujete, pak se nikdy nesnažte v něčem nastolit pořádek, protože následný nepořádek vás dožene bezmála k šílenství.

L. Ron Hubbard, *Scientologie: Nový pohled na život*

Pokud si dokážete vzpomenout, jak vypadala kuchyně, když jste se naposledy rozhodli vymýt všechny skříňky, budete této poučce o nepořádku rozumět.

To samé se ve vaší domácnosti stane, jestliže přes noc změníte metody zacházení se svým dítětem. Může se na nějakou dobu stát nebývale reaktivním. Bude zkoušet mačkat všechny vaše knoflíky (a bude je znát). Vy ale neztrácejte svůj klid.

Samozřejmě, že pokud už vaše dítě bylo cvičeno, kontrolováno, sekýrováno a bylo mu upíráno jeho vlastnictví, budete mít potíže, když uprostřed toho všeho změníte svou taktiku a pokusíte se mu dát jeho svobodu. Bude k vám tak podezřívavé, že pro něj bude hrozně těžké se přizpůsobit. Toto přechodné období bude obtížné. Ale na jeho konci budete mít spořádané, společenské dítě, které je k vám ohleduplné a – což je pro vás velice důležité – dítě, které vás miluje.

L. Ron Hubbard, *Scientologie: Nový pohled na život*

První krok, který byste měli podniknout, je sejít se s rodinou a prodiskutovat vaše skupinové cíle. Hodně komunikujte. Zjistěte, co se pro

tyto cíle dělá teď a co je třeba udělat, aby se váš postup zlepšil. Rozhodněte, jaké je třeba udělat úpravy a výsledné metody uveďte do praxe jako rutinu. Pak průzkum zopakujte, a jestliže se věci nevyvíjejí dobře, postarejte se o nápravu. Když je jakýkoli cíl dosažen, uvědomte si to, potvrďte to a stanovte nějaké nové cíle.

Možná zjistíte, jako jsem zjistila já, že než budete moci začít vaše nové znalosti efektivně používat, bude třeba zavést jistou pevnou disciplínu.

Systémy s židlemi a s tabulí, které jsem použila, nápravu aberace nepřinesly. Pomohly však chlapcům naučit se, že za své banky mohou převzít zodpovědnost. To nám všem zpříjemnilo život. (V našich organizacích se tento druh disciplíny řeší, když je třeba, v rámci etického oddělení.)

Žádného z nás netěší společnost člověka, který neustále chrlí své emoce všude kolem. Je nám na obtíž stejně jako nevyycvičené štěně, co bez vodítka skotačí na našem novém koberci.

Využít trochu školy přijatelného chování může většina z nás, než bude jako přítel, matka, otec nebo dítě za něco stát a než bude moci vyvinout kontrolu nezbytnou pro vytváření trvalých zisků.

Když dítěti něco nakážete, vždy dohlédněte, aby to udělalo. Poté, co se naučí, že *hodláte* dohlížet na to, aby byl každý příkaz vykonán, dovolte mu věci udělat, až se mu to bude hodit. Ignorujte jakékoli svody ke Q & A. Jednoduše nechte v platnosti původní pokyny. Ono se do toho na základě vlastního rozhodnutí brzy pustí a práci udělá. Vždy bude raději dělat věci, pro které se rozhodlo samo. Já teď zjišťuji, že chlapci často předvídají, co budu chtít, a pustí se do toho sami. Lee mě vidí vařit večeři, dá se do práce a prostře mi stůl.

Nikdy instrukce nedoplňujte záporným předpokladem, že nebudou splněny: „Nechod’ na silnici, jinak dostaneš pár facek.“

Tak mluvíte o nápravě dřív, než ji potřebujete, což svědčí o nedůvěře. Mimoto, reaktivní mysl skoro vždy nutí takovéto výroky prověřit.

Stanovte svá pravidla, proveďte svou instruktáž, a spoléhejte na to, že dítě nebo děti se jimi budou řídit.

Jestliže máte více dětí, nejednejte s nimi stejně. Nejsou stejné. Můžete tím vyvolat žárlivou rivalitu. Dárky a majetek byste měli kupovat s ohledem na osobnost daného dítěte.

Starší dítě by mělo dostat více privilegií a svobody. Pamatujte si, že dítě musí v tom, že poroste, vidět nějaké výhody, jinak bude chtít zůstat dítětem.

Jednou jsem slyšela přítelkyni, jak napomenula manžela: „Přestaň už té holce lichotit. Vždyť ji zkazíš.“ To je zajímavá domněnka. Jenom není pravdivá.

Jak můžeme zkazit dítě? Tím, že si je příliš hýčkáme, i když přispívá jen málo, že za něj všechno rozhodujeme, že za něj příliš moc myslíme a jednáme, a také tím, že mu nedovolíme si vybrat, co chce dělat, čím chce být nebo co chce vlastnit.

Dítě nezkazíme tím, že mu dáváme příliš lásky a obdivu, že mu ve věcech, které se ho týkají, dáváme možnost volby, že mu dáváme výhradní právo na jeho vlastní prostor a majetek, nebo tím, že ho potvrzujeme a odměňujeme jako lidskou bytost.

Každý rodič má dobré úmysly. Instinktivně se snažíme dělat to správné. Jenom ne vždycky víme, co ta správná věc je. Bez ohledu na to, kolik chyb jste v minulosti udělali, ještě není pozdě je napravit. Zjistila jsem, že děti jsou k chybám a overtům svých rodičů neobyčejně shovívavé.

Když je dítě kritické navzdory skutečnosti, že se rodiče snaží dělat to nejlepší, znamená to jediné: Něco před nimi tají.

Dělejte vše, co můžete, abyste rozeznali a pozvedli vědomí dítěte. To je mnohem důležitější, než co umí. Nemusí toho ještě umět moc, ale může si uvědomovat mnoho věcí. Pokud například ví, že by se mohl zlepšit, a je schopen vyhledat pomoc, je daleko před někým, kdo už se potřebné věci naučil, ale přesto není vědom, že jeho život něco ničí a že by mu mohlo být pomoheno.

Nesuďte dítě podle toho, co v dané chvíli umí (nebo neumí). Pomozte mu kultivovat jeho vědomí. Jak poroste, v tom, co umí, ostatní dohoní.

Ve výchově dítěte můžete dojít pouze sem. A když jste sem došli, uvědomte si, že jste svůj úkol splnili. Nesnažte se ho dál „vychovávat“. Je velmi smutné vidět rodiče, kteří se stále snaží myslet za svého velkého syna nebo dceru. V pravou chvíli je nechte být a z vašich dětí se stanou zajímaví dospělí přátelé.

Žádnou metodou nebo radou z této knihy reaktivní banku vašeho dítěte ve skutečnosti nevymažete. Toho lze dosáhnout jedinečným auditingem. Ale snad vám tyto metody vaši úlohu matky či otce usnadní.

Z celé scientologie jsem tu představila jen malý vzorek. Čím víc se toho o životě, člověku a jeho chování dozvíte, tím lépe dokážete dělat jakoukoli práci, ať je to výchova rodiny, řízení továrny nebo roznášení pošty. Doufám, že se budete chtít dozvědět víc.

Ron Hubbard napsal mnoho skvělých knih. V scientologických organizacích a střediscích v každé zemi na světě s výjimkou Ruska (což by vám mělo osvětlit, jak vycházíme s komunizmem) lze studovat kurzy. Pokud si přejete dozvědět se o scientologii více, doporučuji vám přečíst si několik knih nebo absolvovat kurz. Informace k objednávání knih jsou uvedeny v zadní části této knihy. Pro začátečníky doporučuji příručku *Dianetika: moderní věda o duševním zdraví*, která vysvětluje původ reaktivní mysli.

Myslím si, že scientologové by se vám líbili. Objevíte, že jsou inteligentní a přátelští. Poznáte lidi každého věku a společenské třídy. Najdete mladé (kterým imponujeme) i staré (kteří mládnou). Setkáte se s řediteli, poštovními úředníky, učiteli, hospodyněmi, právníky, burzovními makléři, lékaři, umělci i techniky.

Kdybych měla scientology stručně popsat, řekla bych:

Víc tančíme, víc se smějeme, víc zpíváme. O vážných věcech v životě víme všechno. A proto už nemáme potřebu brát je tak vážně.

Ať se k nám připojíte nebo ne, snad zde představené myšlenky vyzkoušíte a ty, které vám budou fungovat, budete používat. Pokud budete úspěšní, doufám, že Ronu Hubbardovi poděkujete.

On je v naší civilizaci jediným člověkem, který měl dost odvahy, aby vytrval ve výzkumu, dokud o člověku nezjistil pravdu.

Kapitola 19

Slovo závěrem

Během psaní této knihy se Paul (ve třinácti letech) stal klírem a já rovněž (Lee bude na řadě za pár let).

Stav klír je osobní věc. Každý jsme se svými vlohami, zážitky a znalostmi jedinečný. Vyklírováním odstraníme myšlenky a emoce, které přicházejí ze skrytého zdroje, aniž bychom chtěli. Přestanou se vkrádat staré vzpomínky a asociace, které ovlivňovaly naše současné prožitky. Vynoří se skutečná bytost, která myslí a vzpomíná na základě vlastní volby a vše má znovu pod kontrolou tak, jak by měla mít.

Toho rána, kdy jsem se stala klírem, jsem skončila časné auditovací sezení a sešla jsem dolů do kuchyně našeho anglického domku udělat si trochu kávy. Venku byla zima, tma a pršelo, já však měla pocit, že mě obklopuje sluneční svit. Bylo to pro mě jako první jarní den – ten první den, kdy můžete vyjít ven bez teplého kabátu. Cítila jsem se plná optimismu, mládí a života. Chtělo se mi začít skákat přes koruny stromů a znovu se zamilovat do života.

Dnes jsem se sebou naprosto spokojena. Rodinné záležitosti mám pevně v rukou. Nedělám si už starosti s tím, co z dětí vyroste.

Vím to.

Budou pilně pomáhat. A já také. Budeme hledat zbytek našich lidí, těch, kteří jsou stále ještě v hibernaci, ale natolik vzhůru, aby nás uslyšeli, když je pozveme, aby se připojili k nám, kteří jsme zaliti slunečním svitem.

Budeme spolu dělat vše, co budeme moci, abychom tuto planetu učinili opět normální.

Skončím nezkrácenou citací řeči, kterou přednesl Paul v kapli v Saint Hillu, když se stal klírem:

„Pro ty z vás, kdo mají děti, mám radu: Chovejte se k nim jako k thetanům, ne jako k mlád'atům.“

Dodatek A

Asisty

(Převzato z knihy „Co vás motivuje?“ od Clearbirda)

Při vysvětlování, o co v procesingu jde, mohou studentovi nebo čtenáři dobře posloužit jednoduché techniky dvou asistů popsanych v této příloze. Při asistech se nepoužívá e-metr ani formální uspořádání profesionálního sezení. Asisty jsou však velmi účinné samy o sobě. Také začínající praktičce ¹ poskytnou jednoduchý postup, který jí přiblíží jednání s dobrovolným klientem.

Asisty jsou prostředkem mentální první pomoci pro případ, že je klient poté, co měl nehodu, v šoku nebo má bolesti (kontaktní asist), nebo trpí psychosomatickým napětím (dotykový asist). Tyto asisty zmenšují nevědomí způsobené šokem z nehody a pomáhají zrušit během ní učiněná rozhodnutí a postuláty směřující proti přežití. Mimořádně dobře zabírají na dětech. Dítě je přiměřeno uvědomit si, co se stalo, konfrontovat nehodu a bolest a obvykle se velmi rychle rozveselí, aniž se u něho objeví vzorec špatného chování. Asist dá nepříjemnost rychle do pořádku, a pokud se u dětí používají asisty pravidelně, zodpovědnost těchto dětí se postupně zvětší. Hlavními vyžadovanými dovednostmi jsou dobrý komunikační cyklus (TRKa)

¹O praktikovi se v této knize (*Co vás motivuje*) mluví jako o „ní“, o klientovi jako o „něm“. Děláme tím text srozumitelnějším. V praxi zjistíte, že mezi praktiky i klienty je poměr mužů a žen přibližně padesát na padesát. Je to i způsob vyjádření našeho nesexistického postoje.

a uplatňování dobré kontroly nad dobrovolným klientem. TRka jsou popsána v kapitole o komunikaci.²

Dotykový asist

Používá se k úlevě od chronických i akutních bolestí, jako jsou bolení hlavy, boule a modřiny. Uleví i od tělesného napětí a duševního stresu souvisejícího s nemocemi, jako jsou rýmy, horečky atd. Samozřejmě, že nenahrazuje lékařskou péči nebo zdravotnickou první pomoc, ale pomáhá pacientovi vypořádat se se svým stavem a zotavit se z něj rychleji. Jakýkoli asist se poskytuje pouze po zdravotnické první pomoci, je-li jí zapotřebí.

Povely: „Vnímej můj prst“, „děkuji“.

Při dotykovém asistu není komunikační cyklus až tak důležitý, jako při řádném auditingu, ale musí tam být. Dáte pacientovi povel, dostanete od něho odpověď a pokaždé ji potvrdíte. Chce-li pacient něco říci, o něčem nebo o něčem jiném, pozorně naslouchajte, potvrdte ho a vraťte se k asistu.

Dotýkáte se střídavě na jedné a na druhé straně těla; jeden povel, odpověď a potvrzení na každý dotyk. Praktička se propracovává nahoru a dolů po těle, od prstů na nohou nahoru k prstům na ruku a až na temeno a zpátky dolů. V případě, že jde o asist na zranění, pracovali byste při něm kolem postižené oblasti. Jak je ale popsáno níže, chcete „rozvychyt“ zaseknutou energii, a budete tak muset pracovat s celým tělem. Je důležité procházet oblast, která je od hlavy dál než zranění. Je-li zraněné koleno, měli byste věnovat zvláštní pozornost spodní polovině nohy a chodidlu.

Popis: Jedním z činitelů u asistu je rovnováha nervové energie v těle. Nahoru a dolů podél páteře vede dvanáct nervových drah. Energie ze šoku vytvoří někde v těchto drahách v těle stojatou vlnu.

Na mozek lze nahlížet jako na tlumič šoků. Pohlcuje šok z velkého množství energie. Spojení mezi dvěma samostatnými nervovými buňkami je „pojistkou“. Pod napětím se zablokuje nebo rozpojí. Reakcí na vlnu jedním směrem bude vlna druhým směrem. Šoková vlna ze zra-

²Poznámka překladatele: V knize *Zázraky k snídani* jsou TRka popsána v kapitole 3, „*On mě bouchnul první!*“ O komunikačním cyklu se píše v kapitole 4, *Civilizovaná komunikace*.

nění se zasekne v sympatickém nervovém systému na obou stranách těla. Proto je potřeba, abyste dělali asist důkladně na obou stranách těla. Pracujte po obou stranách a uvolňujte stojatou vlnu nervové energie. Účelem dotykového asistu je uvolnit stojaté vlny, což jsou malé elektro-nové hřebeny nervové energie, které neproudí tak, jak by měly.

Možná, že nejdřív dosáhnete jen toho, že si pacient začne uvědomovat postiženou oblast. Pak možná po třetím nebo čtvrtém asistu (třetí nebo čtvrtý den nebo mnoho dnů poté, co jste dělali každý den jeden asist) dojde k velkému náporu, který projde skrz. Tento impuls má sklon zaseknout se v páteři, proto se věnujete i páteři.

Koncový bod: Zmizení bolesti a poznání. K dosažení toho může být zapotřebí několika asistových sezení.

Varování: Pracovat se musí vyváženě s oběma stranami těla. Dotknete-li se pravého lokte, následuje dotyk levého lokte na stejném (protilehlém) místě, atd. Musíte jít na končetiny (chodidla s prsty, ruce s prsty) za oblastí zranění. Vyvarujte se zavedení rytmu, protože nechcete uvést dotyčného do mesmerického tranzu. Mimoto, než dosáhnete úplného koncového bodu asistu, budete v závislosti na povaze zranění možná muset dělat mnoho dnů každý den jeden asist. Každé sezení skončete v dobrém bodu a pokračujte v asistech až do doby, kdy dosáhnete úplného koncového bodu.

Kontaktní asist

Popis: Je-li možné provést kontaktní asist, je pozoruhodný. Pacient se vezme na místo, kde ke zranění původně došlo. Praktička přiměje pacienta, aby se zraněnou částí těla (např. rukou, nohou, hlavou) jemně dotýkal předmětu, který jej předtím zranil. Tento kontakt se několikrát opakuje. Náhle objevivší se bolest rychle odezní a zranění, je-li lehčí, se zlepší nebo vymizí. Jde tu o činitel fyzické komunikace. Postižená část těla se podle všeho odtáhla od přesného místa ve fyzickém vesmíru. Obnovuje se tedy komunikační činitel v těle. Než může nastat uzdravení, je často nutné obnovit toto uvědomování si. U chronického zranění dochází

bez fyzické komunikace s místem ve fyzickém vesmíru, kde se zranění stalo, k prodlužování doby jeho trvání.

Povely: Nejsou stanoveny. Vezměte dotýčného přesně na místo, kde k nehodě došlo. Potom ho přimějte duplikovat přesně to, co se v době zranění stalo. Například: Pokud se uhodil hlavou o trubku, přimějte ho procházet si přikládáním hlavy přesně na to místo na trubce s tím, že i trubka se bude dotýkat toho přesného místa na jeho hlavě. Měl by to duplikovat celé. To jest, i ostatní části jeho těla by měly být v pozici, ve které byly ve chvíli nehody. Než budete dělat asist, necháte předmět vychladnout, pokud byl horký, nebo vypnete proud, pokud byl zapnutý. Jestliže měl dotýčný v ruce nějaký nástroj, nebo s ním pracoval, měl by s ním procházet stejnými pohyby. Nechte to dotýčného několikrát zopakovat až do chvíle, kdy se znovu objeví bolest a pocit. Bolest s pocitem se objeví a odvanou velice rychle hned poté, co to zduplikuje.

Koncový bod: Zmizení bolesti a poznání.

Varování: Zajistěte, aby horké předměty nejdříve vychladly, stroje v provozu byly vypnuty, atd.

Dodatek B

Slovníček

abrace: jakákoli odchylka od racionality (*Scientologie: Nový pohled na život* od L. Rona Hubbarda)

akční cyklus: V scientologii akční cyklus znamená průběh úmyslné činnosti od jejího započetí do jejího ukončení.

analytická mysl: ta část myšlenkového mechanismu a vzpomínek, kterou má člověk poměrně úplně pod kontrolou. (*Utváření lidských schopností* od L. Rona Hubbarda)

antagonismus: nepřátelství, které ústí v aktivní odpor, opozici nebo svárliivost. (*slovník American Heritage*, vloženo překladatelem)

antisociální: protispolečenský (vloženo překladatelem)

asisty: jednoduché, snadno proveditelné procesy, které lze poskytnout komukoli, aby mu pomohly se mnohem rychleji zotavit z úrazů, nemocí nebo mírného rozrušení. (*Základní slovník dianetiky a scientologie*, vloženo překladatelem)

auditing: použití scientologických procesů a postupů na někom vyškoleným auditorem. Přesná definice auditingu je: položení otázky preklírovi (kterou může pochopit a zodpovědět), získání odpovědi na tuto otázku a jeho potvrzení za tuto odpověď. (*Stručný scientologický slovník*)

auditor: posluchač čili někdo, kdo pozorně naslouchá tomu, co mají lidé na srdci. Auditor je člověk vyškolený a kvalifikovaný k používání scientologických procesů na ostatní pro jejich zlepšení. (*Stručný scientologický slovník*)

auditovací komunikační cyklus: komunikační cyklus používaný při auditingu

auditovací sezení: jasně vymezený časový úsek, během něhož auditor audituje preklíra. (*Stručný scientologický slovník*)

banka: reaktivní mysl

bankovní: jednající reaktivně

dianetika: věda o duševním zdraví

doingness: jedincova schopnost vykonávat činnost

dole na škále: nízko na škále emočních tónů

duplikovat: 1. vytvářet přesnou kopii něčeho (*Cambridge Advanced Learner's Dictionary*, vloženo překladatelem), 2. Mluvíme-li v scientologii o duplikaci v komunikaci, jedná se o vytváření takového obrázku v mysli příjemce, jaký způsobovatel komunikace zamýšlel. (vloženo překladatelem)

e-metr: Elektronický přístroj na měření mentálního stavu a změny stavu u jednotlivců. Přispívá k přesnosti a rychlosti auditingu. Jeho účelem je pomoci auditorovi nalézt u preklíra oblasti mentálního náboje. Na tento náboj se pak lze zaměřit a uvolnit ho. Jakmile je vybití úplné, na e-metru se ukáže „plovoucí ručka“. E-metr nevytváří na preklíra fyzický účinek. Nelze ho použít k diagnóze žádné nemoci. (*Co vás motivuje* od Clearbirda, vloženo překladatelem)

engram: mentální obrazový záznam prožitku obsahujícího bolest, bezvědomí a skutečnou nebo domnělou hrozbu přežití; je to záznam v reaktivní mysli o něčem, co se jedinci v minulosti skutečně přihodilo a kde se vyskytovala bolest a bezvědomí, což jsou dvě věci, které se do mentálních obrazových záznamů nazývaných engram zapisují. (*Stručný scientologický slovník*)

etika: V scientologickém etickém oddělení se řeší případ kterékoli osoby, jejíž chování nebo stav brzdí její postup (nebo postup ostatních) v auditingu, studiu nebo při práci.

horská dráha: situace, kdy se někdo zlepší a následně se zhorší.

hřeben: Hřeben (odvozeno od horského hřebenu) způsobují dva energetické toky současně se vyskytující v jednom místě a vyvolávající rozbouření energie, které, jak při bližším pohledu zjistíme, získalo vlastnosti z hlediska energetických toků velmi podobné hmotě, majíc své částice v chaotické míchanici. (*Základní slovník dianetiky a scientologie*, vloženo překladatelem)

- klír:** název pro určitý stav dosažený prostřednictvím auditingu, nebo pro člověka, který tohoto stavu dosáhl. Klír je bytost, která už nemá reaktivní mysl, a proto netrpí žádnými ze škodlivých účinků, jež může reaktivní mysl způsobit. (*www.scientology.org*, vloženo překladatelem místo původní definice ze Stručného scientologického slovníku)
- knoflík:** věci, slova, fráze, předměty nebo oblasti, které se jedinci na základě slov nebo činností druhých snadno zrestimulují, a které mu působí nepohodlí, stud či rozrušení nebo ho nutí se nezřízeně smát. (*Stručný scientologický slovník*)
- komunikační cyklus:** položení otázky, získání odpovědi na tuto otázku a potvrzení této odpovědi
- konfrontovat:** čelit bez cukání nebo vyhýbání se (*Technický slovník dianetiky a scientologie*, vloženo překladatelem)
- mesmerizmus:** od Franz Anton Mesmer (1734–1815), rakouský lékař a léčitel švýcarského původu; vytvořil teorii o živočišném magnetizmu a založil na ní léčebnou metodu zvanou mesmerizmus. Zpočátku šlo o léčení pomocí rukou (dotýkání se nemocných míst a magnetické tahy nad tělem nemocného), později spíše o sugestivní hypnózu. (*Ottova všeobecná encyklopedie*, vloženo překladatelem)
- minusová randomita:** cokoli, co v sobě má příliš málo pohybu pro jedincovu snášenlivost. (*Stručný scientologický slovník*)
- motivátor:** Motivátor je overt, který člověk utrpěl. Má sklon vyvážit overt, který předtím spáchal on. Jde o víc než jen nežádoucí zkušenost. Některé situace bude člověk řešit tak, aby se s nimi vypořádal. Motivátor však potřebuje k tomu, aby vyvážil overt, takže si na něj bude jen stěžovat a neudělá nic, aby situaci vyřešil.
- mysl:** ovládací systém mezi thetanem a hmotným vesmírem. Mysl není mozek. (*Stručný scientologický slovník*)
- nízký tón:** Jedincův postoj nebo činnosti jsou na nebo pod 2,0 na škále emočních tónů.
- odvát:** zbavit se něčeho z reaktivní banky

optimální randomita: z jedincova hlediska něco, co v sobě má správné množství pohybu nebo neočekávanosti pro jeho snášenlivost. (*Stručný scientologický slovník*)

overt: [čti: ouvrt nebo ovrt] čin, který druhému uškodí.

overt-motivátorový sled: sled, v němž se někdo, kdo spáchal overt, musí odvolat na existenci motivátorů. Má pak sklon používat tyto motivátory, aby jimi ospravedlnil páchání dalších overtů. (*Stručný scientologický slovník*)

O/Z: overtý a zatajení

pc: preklír

plusová randomita: z hlediska jedince něco, co v sobě má příliš mnoho pohybu nebo neočekávanosti, než aby to dokázal snášet. (*Stručný scientologický slovník*)

potenciální zdroj potíží: zkráceně PTS; jakákoli osoba která, přestože se zabývá scientologií nebo je preklírem, zůstává v kontaktu s utlačovatelskou osobou nebo skupinou. (Preklír nebo kdokoli jiný vykazuje horskou dráhu, tj. zlepší se a pak se zhorší, jen tehdy, je-li v kontaktu s utlačovatelskou osobou nebo skupinou. Má-li být zajištěno, aby jeho zisky ze scientologie byly trvalé, musí zdroj útlatku buďto zvládnout, nebo se od něj oddělit.) (*Stručný scientologický slovník*)

potvrzení: komunikace, jíž druhému člověku sdělujeme, že jeho akci považujeme za ukončenou. Například: „Děkuji.“

preklír: Tento výraz lze použít na kohokoli, kdo není klírem; hlavně se však užívá k označení člověka, který prostřednictvím scientologického procesingu objevuje více o sobě a o životě. (*Stručný scientologický slovník*)

proces: série otázek, které auditor pokládá, aby člověku pomohl zjistit věci o sobě nebo o životě. (*Stručný scientologický slovník*)

procesing: poskytování procesu preklírovi za účelem dosažení uvolnění nebo osvobození. Tato činnost je určována technickými disciplínami a kodexy v scientologii. (*Stručný scientologický slovník*)

psychosomatikum: tělesná bolest nebo nepohodlí způsobené reaktivní myslí.

PTS: potenciální zdroj potíží (z angl. „Potential Trouble Source“).

Q & A: [čti: kjú end ej] nedokončení akčního cyklu

randomita: poměr nepředvídaného pohybu a předvídaného pohybu
(*Stručný scientologický slovník*)

reaktivní: iracionální; reagující, nikoli jednající; myšlení nebo chování diktované reaktivní myslí, a ne jedincovým vlastním současným určením. (*Stručný scientologický slovník*)

reaktivní mysl: ta část jedincovy mysli, kterou neovládá svou vůlí ani si z ní nedokáže vybavovat, a která naopak uplatňuje svou moc ovládat jeho myšlení a činnosti. (*Utváření lidských schopností* od L. Rona Hubbarda)

restimulátor: cokoli v jedincově okolí, co je dostatečně podobné něčemu v jeho reaktivní myslí, aby to způsobilo, že se část jeho reaktivní mysli zrestimuluje. (*Stručný scientologický slovník*)

restimulovat: aktivovat něco v reaktivní myslí

Saint Hill Manor: (zámek Saint Hill) sídlo Hubbardovy scientologické katedry ve městě East Grinstead, které leží v anglickém hrabství Sussex.

scientologie: užitá filozofie zabývající se studiem vědění. Použitím její technologie lze způsobit žádoucí změny v životních podmínkách. (Vytvořeno z latinského slova SCIO – vědění v plném smyslu slova, a řeckého slova LOGOS – studovat) (*Stručný scientologický slovník*)

SP: utlačovatelská osoba (z angl. „Suppressive Person“)

sympatický nervový systém: samostatná část nervové soustavy vycházející z hrudní a bederní míchy. Má za úkol stimulovat vnitřní orgány při fyzické či psychické zátěži a dále působí například při vyprazdňování. Opakem je parasympatický nervový systém, vycházející z kmene mozku a křížové míchy. Účinky parasympatického nervového systému směřují k odpočinku a regeneraci vnitřních orgánů. Pro ucelenější informace viz kvalitní encyklopedie nebo učebnice biologie člověka. (vloženo překladatelem)

škála emočních tónů: stupnice, která měří duševní zdraví a vztahuje různé stránky chování, emocí a myšlení k úrovním na této stupnici. (*Utváření lidských schopností* od L. Rona Hubbarda)

thetan: bytost sama, ne její mysl nebo tělo; duše, duch

tónová škála: viz škála emočních tónů

TRka: cvičení na scientologických kurzech, jejichž prováděním se studenti učí komunikovat a auditovat. (*Stručný scientologický slovník*)

utlačovatelská osoba: zkráceně SP; ten, kdo záměrně rozrušuje lidi kolem sebe, aby tak zajistil, že nebudou úspěšní. Důvodem, proč se utlačovatelská osoba zaměřuje na ničení ostatních, je pocit, že ji všichni ohrožují. Má tedy strach, že by se někdo mohl zlepšit.

vědomí: to, čeho si je člověk vědom; schopnost uvědomit si životní podmínky.

všeobecnost: obecný či nekonkrétní výrok, který lze vztáhnout na všechno. Použitím tohoto slova se v scientologii míní výrok učiněný ve snaze zakrýt příčinu nebo zdrtit druhého paušalizací, např. „každý si myslí...“ (*Stručný scientologický slovník*)

vysoký tón: Člověk je na vysokém tónu, je-li jeho emoční postoj nad 2,0 na tónové škále.

zatajení: něco, co člověk drží v tajnosti. Důvodem, proč někdo přitahuje motivátor, je, že zatajil overt.

zduplikovat: viz duplikovat.

znehodnocovat: oslabovat, kritizovat nebo vyvracet

zodpovědnost: Být za něco zodpovědný znamená být schopný se o něco starat, něčeho dosahovat nebo něčím být; zodpovědnost je schopnost a ochota být způsobovatelem. Přijmout za něco zodpovědnost znamená souhlasit, že člověk v dané záležitosti fungoval jako způsobovatel. Měli byste ji jasně rozlišovat od úvah na nižší úrovni, jako jsou vina či chvála, které navíc obsahují hodnocení, jestli byla způsobená věc správná nebo špatná. (*Stručný scientologický slovník*)